

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za izjemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Književna ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.

Celje: Kocnova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. — Telefon št. 2492.Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.Podružnica Celje: Kocnova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha číslo 78.180;

Wien št. 105.241.

Vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem pravo-
slavne vere želimo: Čestit Božič!Zaradi dvojnega praznika izide prihodnja številka
„Jutra“ v sredo. „Ponedeljek“ na izjemoma v torek.Odhod poklonitvene
deputacijeDeputacija odide v petek, ne še le v soboto,
kakor je bilo javljeno

Ljubljana, 4. jan. d. Priprave za odhod poklonitvenih deputacij občin iz dravske banovine v Beograd so popolnoma gotove. V nasprotju z dosedanjimi dispozičijami je določen odhod deputacij s posebnim brzovlakom za petek 10. januarja ob 20. iz Ljubljane, tako da bo prišel naslednjega dne, v soboto, ob 9. zjutraj v Beograd. Od kralja bodo deputacije sprejete v avdienci v nedeljo 12. t. m. ob 17.30. Odhod deputacij je bil oreložen na petek zvečer brzokone zaradi tega, da bodo imeli njihovi člani dovolj prilike ogledati si Beograd. Vsi udeleženci se opozarjajo, da bodo oreli legitimacije za železniško vožnjo v Beograd od ljubljanske mestne občine.

O isti zadevi poroča ljubljanska eks-
pozitura »Avala«:Za odhod poklonitvenega odposlan-
stva iz dravske banovine je določen na-
slednji program:Odposlanstvo bo odpotovalo iz Ljub-
ljane dne 10. januarja ob 20. uri s posebnim
vlakom, ki prispe v Beograd nasled-
njega dne ob 9. uri.

Za potovanje s tem vlakom bodo dolo-

čenim članom poklonitvenega odposlan-
stva pravčasno dostavljene izkaznice,
ki jih izstavi ljubljanska občina.Člani poklonitvenega odposlanstva iz
krajev severno ljubljane prispejo v
Ljubljano z običajnimi vlaki. Člani odpo-
slanstva iz krajev severno Zidanega mo-
sta pa v Zidani most, kjer se bodo pri-
ključili ostalemu odposlanstvu.Vlada in prosvetna društva
Zavrnitev neresničnih in tendencioznih ve-
sti — Napačno tolmačenje zakona o narod-
nih šolah

Beograd, 4. jan. AA. V javnosti se
razširjajo tendenciozne govorice, da
bodo storili ukrepi, s katerimi bo po-
seženo v lastnino nekih hrvatskih in
slovenskih društev. Pri tej priliki se ne-
ka društva prodala svojo lastnino pod
ceno.

Pooblaščen smo izjaviti, da so te go-
vorice popolnoma neresnične, ker sploh
ni obstajal tak namen in tudi ni nika-
kega povoda za tako stopanost. Te go-
vorice se zdijo razširjati oni, ki bi ho-
teli tako priti do lastnine teh društev.
Zato se tem potem opozarja, da so te
govorice absolutno neresnične in iz-
mišljene.

Zagreb, 4. januarja. r. Povodom pre-
zvetja premoženja hrvatskega kulturne-
ga društva »Napredak« v Sarajevu po-
tom vrhovnega nadškofa dr. Sari-
ća, se je razvila v časopisu »Življana
kampanja in del hrvatskega časopisa
ostro napada »Napredak« in sarajevske-
ga nadškofa zaradi te transakcije »Jug-
oslavenski List« v Sarajevu piše, da je
povod sklenja Napredkovega odbora za
prenos lastnine na nadškofa bila neres-

nična vest, da bo država združila vsa
kulturna društva in pri tem tudi njihovo
premoženje. »Jugoslavenski List« izjav-
lja na podlagi avtentičnih informacij, ki
jih je dobil, naslednje:

»Take vesti so popolnoma neupravi-
čene in nastale so povodom člana 156
zakona o narodnih šolah, ki pa se na-
načno tolmači. Na merodajnem mestu
izjavljamo da nikakor ne obstoja neme-
ra razpustiti ali združiti vse prosvetne
organizacije, naštani na njihovo premo-
ženje, ker bi to značilno prenehanje agri-
nosti privatne iniciative na tem polju,
katero privatno iniciativo bi morala
država samo podpirati, ne pa ovrhati.
Smisel zakona o narodnih šolah je po-
oblastila le samo bil, da se prosvetne
delovanju dale neke direktive, da bi se
narod in njegov naraščati ne odga-
jala v plemensko šovinističnem duhu in
da bi prosvetna in kulturna društva pri
svojem delovanju našla primerne me-
sebojne stike in prišla odgažati zdravo
jugoslovensko generacijo, pri kateri ne
bo razlike v tem, ali se kdo križa z
dvema, ali tremi, štiri in ali pripada tem
ali onemu plemenu.«

Pred poroko prestolonaslednika Umberta

Potovanje belgijskega kraljevskega para v Rim — Obširne var-
nostne odredbe — Velike amnestije v Italiji

Bruselj, 4. januarja AA. Pri odhodu bel-
gijskega kraljevskega para s princezo Marijo
Jose v Rim je došlo po bruseljskih ulicah in
na postaji do navdušenih ovacij belgijski
kraljevski dvojici. Postaja je bila okružena z
italijanskimi in belgijskimi zastavami. Itali-
janska kolonija je bila na kolodvoru polno-
številno zastopana. Ovacije so trajale še dolgo
po odhodu vlaka.

Basel, 4. januarja. AA. Vlak z belgijskim
kraljevim parom je prišel v Basel davi
ob 10.40. Belgijci kraljevski par sta pozdra-
vila tamošnja konzula Italije in Belgije. Bel-
gijski kraljevski par je izstopil na kratak
zajtrk nakar je vlak nadaljeval pot ob 11.10.

Zeneva, 4. januarja. AA. Švicarska obla-
stva so zaradi potovanja belgijskega kraljev-
skega para po Švici podvzela obsežne var-
nostne mere ter izdatno pojačala nad-
zorstvo nad anarhističnimi elementi. Ravno
tako so belgijska oblastva odredila posebne
ukrepe opreznosti pri odhodu vlaka belgijs-
kega kraljevskega para in princeze Marije
Jose, ki so odpotovali na poročno svečanost
v Rim.

Rim, 4. januarja. AA. »Agenzia Stefani«
poroča: Ob priliki obsežne amnestije, ki jo
je razglasil italijanski kralj za številna civil-
na in vojaška kaznivá dejanja povodom po-
roke italijanskega prestolonaslednika Um-
berta z belgijsko princezo Marijo, priobčuje
»Tribuna« uvedbi članek v katerem veli
med drugim: »Po vsem v redu pa je, da so
iz te obsežne amnestije izvzeta vsa kaznivá
dejanja politične prirode. Tako stopanje
odgovarja fašističnemu nauku, ki stavlja dr-
žavo nad vso. Zločini proti državi so najne-
varnejši in zato ne zaslužijo najvišje milosti.«

Rim, 4. jan. AA. Narodna fašistična stran-
ka bo poklonila italijanskemu prestolnasle-
dniku Umbertu za poroko dragoceno umet-
niško rezbarijo z mitološko vsebino iz 15. sto-
letja, ki jo drži dva Atlanta.

London, 4. januarja. o. Davi je odpotoval
v Italijo vojski vojvoda, ki se bo udeležil
poroke belgijske princezine Marije in itali-
janskega prestolonaslednika Umberta. Voj-
voda bo zastopal pri poroki angleško kraljev-
sko dvojico.

Budimpešta, 4. januar. a. Madžarska vla-
je podarila italijanskemu prestolonasledniku
Umbertu kot poročni dar štiri lipicanske ko-
nje.

Kongres jugoslovenskih
dijakov v Pragi

Praga, 4. januarja h. Kongres klubov aka-
demske omladine lužnih Slovanov je danes
nadaljeval svoja posvetovanja.

Bolgarski delegat Zabunov je poročal o
zgodovinski odnošaji med lužnimi Slovani.
Bolgar Boladžijev je dokazoval, da je spo-
liten Bolgarite in Jugoslovane potrebna iz go-
spodarskih vzrokov. Bolgar dr. Čilev je go-
voril o zaprekah, ki ovirajo zblizanje med
lužnimi Slovani ter je zahteval uvedbo la-
tinice. Srb Kostić je priporočal, naj se dvig-
ne življenjski nivo širših ljudskih slojev.
Zadnji poročevalec Bolgar Handžijev je
je opozarjal na aktualnost jugoslovanske
ideje.

LIKVIDACIJA SOKOLA IN ORLA

Prosvetni in vojni minister sta izdala uredbo o likvidaciji onih
sokolskih in orlovskih društev, ki se niso pridružila Sokolu
kraljevine Jugoslavije

Beograd, 4. januarja AA. Na pod-
stavi § 13 zakona o ustanovitvi Sokola
kraljevine Jugoslavije in v soglasju s
predsednikom ministrskega sveta sta
gg. ministri prosvete ter vojske in mor-
narice danes predpisala
uredbo o likvidaciji jugoslovanskega
Sokola, hrvatskega Sokola, Orla in
srbskega Sokola.

Uredba se glasi:

Čl. 1.

Ona društva jugoslovanskega sokol-
skega saveza, Hrvatskega sokolskega
saveza, Jugoslovanske orlovske zveze
in Srbskega Sokola »Dušan Silni«, ki so
se v smislu § 12 zakona o ustanovitvi
Sokola kraljevine Jugoslavije združila
in stopila v Sokola kraljevine Jugosla-
vije, so dolžna do 15. januarja 1930
vključno zaključiti vse knjige, ugotovi-
ti stanje blaginje ter sestaviti inventar
vse svoje pokretne in nepokretne last-
nine, nadalje spise vseh terjatev in
vseh obvez z dokumenti vred, ki se
nanašajo na lastninsko stanje.

Čl. 2.

Uprave društev, ki so predvidene v
Čl. 1., bodo izročila zaključne knjige,
arhiv, dokumente in ostalo, kakor tudi
celokupno premoženje in nepremično la-
stnino novo določenim upravam dru-
štev Sokola kraljevine Jugoslavije, ako

ta društva sicer niso drugače sklenila.
Novo določene uprave društev So-
kola kraljevine Jugoslavije morajo vse
to prevzeti in bodo prevzem potrdile s
svojimi podpismi na zaključenih knjigah,
inventarju in spisih.

Do prevzema dolžnosti po novih
upravah bodo stare uprave krajevnih
društev delovale naprej pod osebno
odgovornostjo in s posebnimi v to svr-
ho prirojenimi knjigami, spiski itd.
Na platnicah, zaglavjih in pri podpisih
je treba vselej pristaviti besedi »v li-
kvidaciji«.

Čl. 3.

Lastnine onih društev jugoslovanske-
ga sokolskega saveza, Hrvatskega so-
kolskega saveza, Jugoslovanske orlovs-
ke zveze in Srbskega Sokola »Dušan
Silni«, ki so ukinjena z določbo para-
grafa 12 zakona o ustanovitvi Sokola
kraljevine Jugoslavije, pripada svrhi, ki
je predvidena v pravilih dotičnih dru-
štev.

Čl. 4.

Uprave društev, ki so navedene v Čl.
3., bodo nadaljevale svoje funkcije samo
v pogledu likvidacije kot likvidacijske
uprave ukinjenih društev pod imenom
»Likvidacijska uprava ukinjenega dru-
štva ...« in bodo dolžne postopati pred-
hodno po določbah Čl. 1. ter izvršiti likvi-

dacijo lastninskega stanja v roku, ki
ga zahtevajo razmere, da se ugotove in
zberejo aktiva ter poravnajo pasiva dru-
štva.

Pristojno nadzorno oblastvo bo v
vsakem posameznem primeru določilo
rok za likvidacijo nadziralo delo likvi-
dacijske uprave ter bo sprejemalo po-
trjevalo in priznavalo njihove zaključ-
ne likvidacijske račune.

Po potrditvi likvidacijskih računov bo
likvidacijska uprava izročila lastnino
prvenstveno onim, katerim jo namenja-
jo društvena pravila, dočim bodo doku-
menti o izročitvi predloženi pristojne-
mu nadzornemu oblastvu.

Člen. 5.

Pristojna nadzorna oblast bo nasto-
pila v smislu zakona proti onim upra-
vam ki bi po razglasitvi te uredbe o
društveni lastnini in njeni razdelitvi ravn-
jala proti predpisom društvenih pravil
in te uredbe.

Člen. 6.

Odredbe Čl. 1, 2, 3, 4 in 5 te uredbe
se nanašajo tudi na uprave savezov in
na uprave žup organizacij, ki so navede-
ne v Čl. 1 te uredbe.

Čl. 7.

Ta uredba stopi v veljavo in dobi ob-
vezno moč, ko se razglaš v »Službenih
novinah«.

Vzhodne reparacije na haški konferenci

Sporazum o obravnavanju vrašanja vzhodnih reparacij
Avstrijska vlada želi črtanje reparacijskih obveznosti

Haag, 4. januarja d. Takoj po otvoritveni
seji reparacijske konference se je vršila se-
na prve komisije (za nemške reparacije).
Takoj uvodoma so predlagali zastopniki ve-
lesil naj se sprejme in prečita poročilo stro-
kovnjakov šestih držav sklicateljice haške
konference o nemških reparacijah. Zastop-
niki madž. držav so protestirali proti temu
predlogu in izjavili, da se s tem gazijo in-
teresi malih držav. V imenu malih držav je
govoril rumunski zastopnik Titulescu in por-
tugalski delegat Ulrich. Končno je bil spre-
jet sklep, da naj finančni strokovnjaki šestih
držav sklicateljice haške konference naprej
izdelajo skupno poročilo o nemških repa-
racijah ter ga potem predajo plenumu prve
komisije v razpravo in proučevanje. Na ta
način bodo imele tudi nove države priliko
izraziti svoje mišljenje in želje. Po zaključ-
nih razpravah v prvi komisiji bo izročeno
predelano poročilo plenumu haške konfe-
rence.

Haag, 4. januarja AA. Nizozemski mini-
ster zunanjih zadev van Blockland je pri-
redil sredi svečano večerjo na čast delega-
tov druge haške konference.

Haag, 4. januarja AA. Danes so se sestali
pri skupnem zajtrku 4 francoski ministri
z Berthelotom in prof. Besanrdom s 4 nem-
škimi ministri z njihovimi tremi državnimi
podtajniki.

Haag, 4. januarja s. Na današnji seji ko-
misije, ki razpravlja o vzhodnih reparacijah,
se je na predlog Loucheurja sklenilo, da
se bo o reparacijskih vrašanjih Avstrije,
Bolgarije in Madžarske razpravljalo na po-
sebni seji.

Seja za avstrijske reparacije je bila do-
ločena za danes popoldne. O reparacijah Bol-
garije se bo razpravljalo v ponedeljek. O
reparacijah Madžarske pa v torek in even-
tuelno v sredo. Po sprejetju tega programa
so zastopniki Avstrije, Madžarske in Bolga-
rije zapustili sedno dvorano, v kateri so de-
legacije držav upne nadaljevale svoja po-
svetovanja.

Avstrijska reparacijska pogajanja so dan-
es dovedla do tega rezultata, da se bo o
vprašanju, ki se tiče Avstrije, razpravlja-
lo v posebnih pogajanjih med Avstrijo in
Češkoslovaško, med Avstrijo in Rumunijo
ter med Avstrijo in ostalimi državami up-
nicami. Ta ločena pogajanja imajo za cilj
sklep dvostranskih dogovorov v smislu raz-
nih likvidacijskih sporazumov, ki so bili
ustvarjeni izven Youngovega načrta, vendar
pa v zvezi z njim.

Na današnji seji odbora za vzhodne re-
paracije je avstrijski zvezni kancler
dr. Schober

podal naslednjo izjavo: »Na pariški konfe-
renci so zastopniki Avstrije predlagali, da
bi se vse finančne obveznosti Avstrije, ki
izvirajo iz St. germanske mirovne pogod-
be, kompenzirale z vsotami iz naslova repa-
racij. Konvite je prepustil odločitev tega
vprašanja haški konferenci. Zastopniki Av-
strije so poleg tega na pariški konferenci
v soglasju s priporočili Youngovega načrta
in z željo, ki jo je izrazila konferenca sama,
predlagali, na se izvede medsebojno ukinje-

nje vseh ostalih zahtev in protizahtev, zlasti
onih, zahtev ki bi se mogle staviti na
podlagi mirovnih pogodb. To vprašanje se
bo sedaj predložilo haški konferenci. Če-
prav so plačila, ki jih mora dati Avstrija
rešena z reliefnim dogovorom za dobo več
desetletij vendar polaga avstrijska vlada
veliko važnost na končnoveljavo ureditev
tega vprašanja, ki je bil predmet pariške
konference in sicer iz naslednjih vzrokov:
Mehanizem, ki je bil ustvarjen s st. ger-
mansko mirovno pogodbo in s kasnejšimi
dogovori, je tako kompliciran, da prišli Av-
strijo praktično do popolne nesvobode v
vprašanju njenih inozemskih finančnih
odnošajev. Avstrijska vlada si usloja v za-
upanju na udeležene vlade staviti nuhi apel,
naj se omogoči dogovor, ki bo enkrat za
vselej končnoveljavo reši finančna vpra-
šanja, ki so utemeljena v st. germanski
mirovni pogodbi«.

Zastopniki

nasledstvenih držav

so nato izjavili, da imajo sicer posebno za-
hteve do Avstrije, da pa so pripravljene
razpravljati o teh vprašanjih v ločenih po-
svetovanjih. Komisija je nato sklenila takoj
pričeti s temi posebnimi posvetovanji in da
se takoj po končani današnji seji komisije
sestane češko-slovaška in avstrijska dele-
gacija. V nedeljo popoldne se bodo avstrijski
zastopniki sestali z zastopniki Rumunije.
Prihodnje dni pa z zastopniki ostalih držav.

Kot dobri izglez da ureditev teh vprašan-
ja se smatra, da je predsednik komisije za
vzhodne reparacije Loucher izjavil, da se
ne bi strinjali s temi posebnimi pogajanjmi,
ako bi obstojala nevarnost, da bodo zavila
potek pogajanj. Prepričan pa je nasproti,
da bodo ta pogajanja le doprinesla k temu,
da pospešijo celokupni potek konfe-
rence. Tudi z angleške strani se izjavlja, da
ta pogajanja niso brez izgleda za hiter
uspeh. Komisija za vzhodne reparacije
je svoje zasedanje prekinila ob ponedeljku.

O seji je bil izdan naslednji uradni komu-
nik: »Komisija za vzhodne reparacije se
je sestala ob 15.15. Avstrijska delegacija je
podala pred komisijo svoje poročilo o stafi-
šču avstrijske vlade napram reparacijskem
vprašanju. Komisija je izvolila pododbor za
proučitev neklih tehničnih vprašanj. Prihod-
nja seja bo 6. januarja dopoldne«.

Vračanje nemških sankcij

Bruselj, 4. januarja. s. Iz Haaga javljajo,
da se obširno razpravlja o vprašanju sank-
cij v slučaju da Nemčija ne bi izpolnjevala
svojih obveznosti. Nemci odklanjajo sank-
cije in predlagajo, naj se eventualni kon-
fikt predložijo razsodišču. Dalje namera-
vajo zahtevati, da se roki, na katerih za-
padejo plačila, izpremenijo.

Utooljenka v reški luki

Sušak, 4. jan. d. Pred reško luko je na-
šel parnik »Vittorio« na morju plavajoče
žensko truplo Kapetan je pustil truplo pri-
vezati na parnik, ki ga je privlekel v pri-
stanišče. Identitete trupla še niso ugotovili.
Dognali so samo, da je smrt nastopila za-
radi utoplenja. Ženska je stara 30 do 35
let ter je bila oblečena v boljšo obleko.

Kralj pokrovitelj Lisinskega

Beograd, 4. jan. AA. Nj. Vel. kralj je
sprejel pokroviteljstvo nad najboljšim ju-
goslovenskim pevskim zborom »Hrvatskim
pevskim društvom Lisinski« v Zagrebu.

Hrvatsko pevsko društvo »Lisinski« pri-
spe v Beograd 19. t. m. Zvečer tega dne
priredi v Narodnem gledališču koncert na
katerem bo izvajalo sodobne jugoslovanske
zborovske kompozicije.

Otvoritev Merkurjevega
sanatorija v Zagrebu

Zagreb, 4. jan. d. Jutri bo svečano otvo-
ren sanatorij društva »Merkur« v Florijan-
ski ulici št. 27 blizu Maksimirske ceste. Sa-
natorij služi v prvi vrsti zdravljenju čla-
nov društva »Merkur«, v slučaju zadostne-
ga prostora pa sprejema tudi zaisbnike. Za
sedaj je na razpolago 36 b. niških postelj.
Razen tega razpolaga sanatorij z dvema vo-
likima dvoranama za bivanje čez dan.

Pravoslavni božič

Beograd, 4. januarja. d. V Beogradu vlada po-
pólnoma presušeno razpoloženje. V ministrstvih
in ostalih državnih uradih so danes opazne pre-
nebnosti z delom, ki se bo nadaljevalo šele po pravo-
slavnem božiču v sredo. Večina ministrov, ki
nimajo svojih rodbin v Beogradu, je odpotovala
nekam daleč domov.

Razkol med bolgarskimi
liberalci

Sofija, 4. jan. AA. Razkol med liberalci
je čedalje resnejši. Posebno oster je spor
med pristaši Smilova in sinom pokojnega
Radoslavova. Sinoči je skupina Smilovistov
vdrila v klubske prostore stranke, ki so jih
doslej imeli pristaši Radoslavova ter pre-
gnala hišnike in zasedla lokale. Sin Rado-
slavova je izjavil, da se bo pritožil pri so-
dišču.

Brezposelnost v Ukrajini

Moskva, 4. jan. AA. V Ukrajini, zlasti
pa v Harkovu je zavladala silna brezposel-
nost. V zadnjem tednu je naraslo število
brezposelnih v Harkovu za 55.000. Računa-
jo, da je tretjina poljedelcev v Ukrajini
brez posla in kruha. Ukrajinski sovjeti so
odredili prvo pomoč in razdelili nad 170
milijonov rubljev brezposelne podpore.

Hlinkovi klerikalci
izpregledujejo

Praga, 4. jan. AA. V novoletni številki
glavnega glasila slovaške stranke je pri-
občen članek, ki odklanja vsakršne ireden-
tistične sile in veli, da hoče Hlinkova klerika-
lna stranka sodelovati z vsemi češko-
slovaškimi politikmi, ki imajo zmisel za so-
cialna, kulturna in verska vprašanja Slo-
vaške.

Arbitražna pogodba
med Poljsko in Bolgarijo

Varšava, 4. jan. AA. Včeraj je bila tu
podpisana pogodba o arbitraži in nevtral-
nosti med Poljsko in Bolgarsko. V imenu
Poljske je pogodbo podpisal minister za
zunanjih zadev grof Zaleski, bolgarsko vlado
pa je zastopal bolgarski opolnomočeni mi-
nister Robev.

Komunistična organizacija v
Grčiji

Pariz, 4. januarja. AA. »Havas« poroča iz Atene,
da je grška vlada razpustila sovezo nedolnega
delavstva, ker je širila komunistično propagando.

Obletnica januarskega režima

Jutri se obnavlja dan uvedbe novega stanja v naši državi. Dne 2. januarja 1929 je bila tedajna Korošičeva vlada podala ostavko in kralj je tri dni v komunikacijah s parlamentarnimi voditelji vseh strank poskušal, da sestavi vlado, ki bi nudila garancije za pacifikacijo razburkanih političnih strasti in za uspešno, trajnejše delo v Narodni skupščini. Njegovi napori so ostali brezuspešni in 5. januarja zvečer je bil iz dvorske pisarne izdan komunike, ki ugotavlja, da ni nobene možnosti za kakršnokoli parlamentarno rešitev krize, ki bi dala garancijo za popolno obranitev narodnega in državnega edinstva.

Medtem so se v dvoru vršile važne konference in opolnoči je kralj sestavil in zaprisegel novo vlado z generalom Petrom Živkovičem na čelu. Istodnevno pa je podpisal manifest na narod in več zakonov, ki so bili jutraj 6. januarja — na pravoslavni Badnik — objavljeni v »Službenih Novinah« in so namenjati državljanom in svetu, da je v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev uveden nov režim, ki naj državo iz temelja reorganizira.

Kraljev manifest je v lapidarnih stavkih očrtal žalostno stanje razdora v domovini, ki »dovaja do duhovnega razpada in narodnega razdeljenja«. Kralj razlanja narodu, da se je odločil z vsemi sredstvi preprečiti grozečo nesrečo ter stori vse, da očuva narodno in državno edinstvo in da v najkrajšem času doseže pacifikacijo in novo ureditev države. V posebnem nagovoru je še nove ministre slovesno obvezal, da jim mora biti merodajen samo zakon, da morajo vse svoje moči posvetiti inozemstvu in vsemu, kar je v njihovi moči za dobrobiti in blaginjo naroda in države.

V izvedbi velikega načrta je kralj suspendiral Vidovdanskou ustavo, razpustil Narodno skupščino, na novo uredil vprašanje kraljevske oblasti ter odobril zakone, ki so omogočili, da je nova vlada prevzela po sebi čim najmanj ovirano oblastjo: strankarsko-politična organizacija naroda je bila razpuščena, ustvarjene so bile garancije za čim večjo disciplino upravnega aparata, posredni predpisi za tisk in za društveno življenje, reducirana zborovalna pravica in s posebnimi odredbami je bila zaščiten nova vladavina proti otvorjenim in subverzivnim protiakcijam. Zakonodajno pravo je prešlo izključno v roke vladarjeve, v katerih se je združila vsa državna moč.

Leto dni je poteklo od tega zgodovinskega vladarskega akta. Kralj je opetovano porabil priliko, da javno očrtal ogromno nalogo, ki jo je prevzel na sebe, in povdari svojo nezlomljivo vero izvesti to nalogo do uspešnega konca. Povodom praznovanja novega leta mu je predsednik vlade g. Živković v čestitki podal resne delo, ki ga je vlada v tem letu izvršila v smislu kraljevih intencij, ter mu je predložil tudi obširnejše pismeno poročilo, iz katerega danes tudi mi navajamo najvažnejša dejstva. General Živković je v svojem nagovoru predvsem povdaril, da je vladi uspelo ugotoviti in narodu misel narodnega in državnega edinstva, »pravno skrb Vašega Velikanstva«, ter dvigniti zaupanje v veliko bližnjo bodočnost. Novo ime naše države in njena preureditev z oktobrskim zakonom značilno sintetično rešitev našega nacionalnega in državnega vprašanja. Predsednik vlade je nato označil najvažnejše pozitivne zakonske in upravne ukrepe januarskega režima ter je zaključno izrazil svojo globoko vero v uspešen napredek notranje konsolidacije države ter v gospodarski polet in v sinergijo duha vseh elementov obsega gospodarskega življenja.

Kralj je odgovoril predsedniku vlade s pomembnimi besedami. Izrazil mu je svojo zahvalo za naporno in zvesto delo ter je ugotovil, kako se je narod z navdušenjem odzval iskrnim besedam manifestu ter se zgnil z vseh strani na poziv svojega kralja, da dvigne nacionalno edinstvo kot svetilno in da stavi državo nad vse. Kralj podčrtava napredujoči uspeh svoje preporodne akcije in z zadovoljstvom poudarja, da se razmere brzo urejujejo. Ko je minila opasnost nadaljnjega razdeljevanja, je mogel z oktobrskim zakonom začrtati linije nove ureditve države ter ji dati ime, ki izraža globoko vero v silo in bodočnost enokrvnega naroda.

Na ta način je kralj slovesno izrazil, da so besede njegovega manifesta o čuvanju narodnega in državnega edinstva z oktobrskim zakonom pretvorjene v dejstvo in da je oktobrski zakon smatrali v tem pogledu za osnovni zakon naše države. Za novo zgradbo domovine je tako položil temeljni kamen v smislu jugoslovenske ideologije, ki jo kralj svečano proglašuje za zvezdo vodnico naroda in države.

Kralj izraža svoje zadovoljstvo nad doseženi uspehi in rezultati novega režima in postavlja program dela v novem letu. Iz kraljevih besed je razvideti njegovo prepričanje, da delo režima, ki ga je postavil kot prehod in pripravo na nove normalne razmere, ni končano, temveč da se mora v I. 1930. z vso verno nadaljevati, pri čemer vladar ponovno povdarja, da morajo biti popolna zakonitost, pravičnost in absolut-

na enakost vseh in pred vsemu najvišji zakon državnih funkcionarjev, od ministra pa do najnižjega javnega nameštca. Vlada naj v novem letu z energijo nadaljuje delo na zboljšanju uprave in na izenačenju zakonodajstva, a vladar ji postavlja kot posebno nalogo skrb za ureditev državnih financ in za povzdigo narodnega gospodarstva, kjer je treba z verno pristopiti k delu za razvoj in za dobro organizacijo delavnosti. Drugo leto januarskega režima bo torej po kraljevi volji stalo v znamenju reševanja naših glavnih finančnih in gospodarskih problemov.

Iz kraljevega novoletnega govora se dajo razbrati glavne linije njegovega regeneracijskega projekta. Prvo leto januarskega režima je bilo v glavnem posvečeno likvidaciji starega stanja in ustvaritvi formalnih in organizacijskih pogojev za končno sanacijo celokupnega našega državnega življenja. Kot druga etapa pride sedaj na vrsto ureditev naših glavnih problemov, finančnega in gospodarskega ter v zvezi s tema pač tudi socialnega, dočim se bo naravno že započeto delo v drugih panogah moralo sistematično nadaljevati. Dograditev Jugoslavije v ustavnem oziru je zamišljena kot tretja etapa, akoravno so seveda z že izdanimi zakoni zlasti pa z oktobrskim zakonom tudi že začrtane nekatere ustavne linije. Polagoma se izoblikuje nova Jugoslavija v veliko-potezni koncepciji kraljevskega januarskega manifesta.

Ob zaključku prvega leta januarskega režima se nora objektivno reči: našemu narodu se vrača najdragocnejša dobrina življenja: zaupanje v sebe in v lastno bodočnost. Kralj mu je vrnil to zaupanje in radi tega tudi vidimo, s kakšno hvaležnostjo mu baš te dni iz vseh delov države hitijo čestitke zastopniki naroda in s kolikim poverjenjem v njegovo državniško modrost mu sledijo Slovenci, Hrvati in Srbi na poti, po kateri jih je povedel, odločen, da jih kot složen in srečen narod prinehe k miru, napredku in blagostanju. Vidimo tudi kako raste ugled Jugoslavije v svetu in kako naši prijatelji z vedno večjim optimizmom gledajo na nas in na našo bodočnost.

Čim bolj bodo vsi, ki jim je Jugoslavija življenje, združili svoje plemenite napore k skupnemu nočrtovanemu delu, tem preje bo dosežen vzvišeni cilj, ki ga je sebi in narodu postavil kralj: da se ustvari srečna Jugoslavija, domovina zadovoljnega naroda.

Iz diplomatske službe

Beograd, 4. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra zunanjih zadev imenovani: Vojislav Janković, tajnik v 6/I v ministru zunanjih zadev, za tajnika v 5/I pri poslanstvu v Rimu; Vekoslav Vrišić, vicekonzul v 7/I pri kr. generalnem konzulatu v Monakovem, v 6/I pri istem generalnem konzulatu. — Iz 7/I v 6/I so pomaknjeni: Branko Dimitrić pri stalni delegaciji naše kraljevine pri Društvu narodov; Branislav Dimitrijević v ministru; Drago Dragotinić pri poslanstvu v Rimu; Gorge Djurić pri poslanstvu v Pragi; Velibor Pešić, Milan Tomaseo in Janko Golja, vsi pri ministru.

Radomir Marinković, vicekonzul v 7/I pri generalnem konzulatu v Trstu, je imenovan za vicekonzula v 6/I; ravnotako Milan Ristić pri konzulatu na Reki in Dušan Pečanec pri konzulatu v Genovi. Za tajnika v 6/I so imenovani: Vojislav Janković pri poslanstvu v Kairu, Aleksander Protić pri poslanstvu v Bukaresti in Miloš Saković pri poslanstvu v Sofiji.

Za tajnika v 5/I so imenovani: Stanko Erhartić v zunanem ministru; Dušan Tomić pri poslanstvu v Parizu; Svetomir Guzević pri generalnem konzulatu v Maršellu (dostel pri poslanstvu v Carigradu); Ivan Kovačević v zunanem ministru; Vidišlav Andjelković v zunanem ministru; Miloje Smiljanić pri poslanstvu v Tirani; tajnik pri poslanstvu v Bruslju Ivan Andrić za tajnika pri stalni delegaciji v Zenevi; nadalje v 5/I konzul v Pečinu Milivoje Milišić za konzula v Skadru; podkonzul Aleksander Omčikus v Gradcu; podkonzul v Pečinu Milovan Prodanović in konzul v Bratislavi Avguštin Mišetić v 4/I pri zunanem ministru.

Beograd, 4. januarja. AA. Na podstavi člena 1. zakona o imenovanju, premešljanju, prevajanju in upokojevanju državnih uslužbencev z dne 12. januarja 1929 je minister zunanjih zadev v soglasju s predsednikom ministrskega sveta pomaknil naslednje pisarje iz 8/I v 7/I: Bogdan Gjoljević v ministru zunanjih zadev, ki je obenem premeščen kot vicekonzul h kralju, generalnemu konzulatu v Solunu; Vladislav Marković, tajnik iste ministrstva; Zivan Antonijević, ki je obenem premeščen iz ministrstva za tajnika h kr. poslanstvu v Budimpešti; Aleksander Andrić, ki je obenem premeščen kot vicekonzul k generalnemu konzulatu v Pečinu; Karlo Daminger pri kr. poslanstvu v Sofiji; Teo Vodušek pri kr. generalnem konzulatu v Düsseldorfu, ki je obenem postavljen za vicekonzula istega konzulata; Vladimir Manojlović pri konzulatu na Reki, ki je obenem postavljen za vicekonzula istotam; Radoje Milosavljević v ministru zunanjih del, ki je premeščen za tajnika h kr. poslanstvu na Dunaj; Ivo Franceš pri kr. generalnem konzulatu v Newyorku, ki je postavljen obenem za vicekonzula pri istem kr. konzulatu; Radovan Miljutinović pri kr. gen. konzulatu v Milanu, kjer je postavljen za vicekonzula; Simiša Smiljanić pri kr. generalnem konzulatu v Maršellu, ki je obenem premeščen h kr. poslanstvu v Parizu, in Jovan Ristić pri kr. poslanstvu na Dunaju, ki je premeščen za tajnika kr. poslanstva v Bruslju.

Nova zračna zveza.

Trst, 4. januarja. Včeraj je bila otvorjena nova zračna proga Trst-Reka-Zadar.

Vidmar dosegel v Hastingsu drugo mesto

Nov lep uspeh našega šahovskega vele mojstra — Plasilal se je na drugo mesto takoj za Capablancu

Hastings, 4. januarja. V današnjem začetnem kolu je Capablanca v dnevnih partijah remiziral z Yatesom. Dr. Vidmar je zmagal v končni stopnji proti Winturu. Priče je podlegel Takacsu. Partiji Menšikova - Sergeant in Maroczy - Thomas sta ostali neodločeni. Thomas je remiziral tudi v prekinjeni partiji s Pričejem.

Končno stanje mojstrskega turnirja je naslednje: Capablanca 6 in pol, dr. Vidmar 5 in pol, Yates 5, Maroczy Sergeant, Takacs, Thomas 4 in pol. Wintur 4, Menšikova 3 in pol, Priče 2 in pol. V rezervnem turnirju je Gohtanovski

zmagal v prekinjeni partiji proti Noteboomu, istotako Reilstab proti Vidmarju in Reilfab proti Vinslerju. Jackson je remiziral s Tytorjem. V finalu je partija Tytor - Aleksander končala neodločeno, istotako partiji Reilfab - Jackson in Flohr - Gohtanovski. Reilstab je premagal Noteboomu, Vidmar ml. pa Vinslerja.

Končni rezultat rezervnega turnirja je naslednji: Gohtanovski, Tytor 6 in pol, Flohr, Reilstab 5 in pol, Reilfab, Noteboom, 4 in pol, Jackson, Vinsler 3 in pol, Vidmar ml., Aleksander 2 in pol.

Madžari in rešitev optantskega spora

V Haagu bodo zahtevali 100 milijonov zlatih lejev odškodnine za sekvestrirana posestva v Rumuniji

Budimpešta, 4. januarja. a. Pod naslovom »Legenda o štirih milijardah« je »Pester Lloyd« objavil članek, v katerem ostro nastopa proti vsti, ki se je razširila v Haagu in drugod, da bo Madžarska zahtevala 4 milijarde zlatih ogrskih kron odškodnine. List piše nadalje, da so te vesti pretirane in neresnične in da se hoče s tem le kompromitirati madžarsko stališče na haški konferenci. List naglašja nadalje, da Madžarska ne more zahtevati od držav naslednic avstro-ogrške monarhije tako ogromne vsote, ker je bilo to vprašanje že rešeno s členom 191 trianonske mirovne pogodbe. Madžarska zahteva le odškodnino za madžarske optante v Rumuniji, ki znaša kvečjemu 100 milijonov zlatih rumunskih lejev. V ostalem zaključuje list, da je bilo to vprašanje predloženo razsojdicem v rešitev, ki proučuje vso zadevo.

Po izjavah iz krogov rumunske delegacije v Haagu pa je pričakovati, da bodo

Rumuni odločno odklonili vsak madžarski poskus vrniti na dnevi red razprav v Haagu tudi madžarsko-rumunsko opantsko vprašanje, ki spada pred Društvo narodov, katero se je z njim že bavilo.

Budimpešta, 4. januarja. a. »Pester Lloyd« javlja iz Haaga da bodo stavljene Madžarski in Avstriji nove zahteve od strani nasledstvenih držav in Ogrje. To zahtevo se tiče predvsem vprašanja administrativnih dolgov. To so obveznosti, ki sta jih svoj čas prevzela c. kr. vojska. Po željah držav upnic bi morali Avstrija in Madžarska plačati te zneske. Za Madžarsko bi znašale te zahteve najmanj 500 milijard zlatih kron. Madžarska pa bo odklonila pravni naslov večine teh zahtev, dočim se postavljajo Avstrija na stališče, da ni pravna naslednica podunavske monarhije, marveč da je sama nasledstvena država.

Egiptski problem

Vnanja politika delavske vlade se bliža v dveh področjih preizkušnji. V Indiji se konkretizira angleški načrt za osnovno uredbo Indije in njenega odnosa do Anglije v obliki dominijona, ki naj se vrstijo kot napol samostojni člen v vrsti velikega britskega imperija. Toda prav tako kot načrt za indijski dominijon dobiva svoje konkretne oblike, v isti meri postaja določnejši odpor indijskih nacionalistov zoper angleške projekte ter se postavlja na osnovno najradikalnejšega odpora z devizo, da dominijonska ureditev ne more biti niti minimalni program. Res je, da obstoja v Indiji močna struja, ki se zadovoljuje z obetami londonskimi koncesijami, in tudi to je res, da je ta struja razmeroma močna, kakor odseva iz izida glasovanja na zadnjem zasedanju indijskega kongresa, vendar večino imajo za seboj ekstremni nacionalisti. S tem bo morala računati laburistična vlada in zaenkrat moramo iz tega sklepati samo, da je do definitivne rešitve indijskega problema še zelo daleč.

Bliže rešitvi — ali vsaj bliže reševanju — je egiptski problem. Ali tudi tu je celotno vprašanje še na široko odprto, posebno sedaj po volitvah v egiptski parlament.

Znano je, da je Macdonaldov kabinet sklenil sporazum z egiptsko vlado, ki ji je načeloval Mahmud paša. Toda to je bila izjemna vlada, ki je bila leto poprej razpustila parlament ter uvedla povsem izjemno stanje brez parlamentarne vladavine, ki so ji nasprotovali nacionalisti brez kompromisa. Ravno ta vlada pa je dogovorila sporazum z Macdonaldom.

Nastalo je vprašanje, kako naj se ratificira sklenjeni dogovor. Reakcionarna egiptska vlada ni mogla imeti moralne zasluge v narodu; zato bi bilo zelo neugodno, ako bi se sporazum uveljavil brez parlamenta. Tega tudi delavska vlada ni mogla želeti, saj je takoj ob svojem nastopu pokazala, da se z reakcionarno vladavino v Egiptu ne strinja.

Zato ni nikogar presenetilo, ko so se v Egiptu razpisale volitve. Bilo je jasno, da želi Macdonald sporazum z egiptskim narodom, ne pa samo z vlado, ki je tako rekoč od danes do jutri. In egiptski narod je pokazal, da se z reakcionarno vlado ne more identifikirati. Volitve so dale ogromno večino nacionalistični stranki waft, ki se je razvila v smislu idej pokojnega Zaglul paše, ter zaslula iste smernice še danes. Voda nacionalistov je sestavil novo vlado in sedaj prihaja na razgovor sporazum z angleško vlado, kakor ga je dogovoril njegov prednik. Egiptski nacionalisti imajo v svojem programu nacionalno samostojnost v precej drugačni obliki, nego jo obljublja Macdonaldov projekt in ta jim ne more pomeniti niti minimalni program. Zaglul paša je skušal doseči sporazum z Macdonaldom, ko je bil ta prvkrat na visoki poziciji britanskega premijera, pa se mu to ni posrečilo, dasi je nalašč v ta namen prispel na Angleško. Zaglulova stranka in angleška delavska stranka imata sedaj vnovič priliko, da poskusita, ali se da doseči obe strani zadovoljujoč dogovor.

Macdonald je že pokazal s svojim laboratorom, do kod more in misli iti najzamernejša angleška stranka. Prejšnja egiptska vlada je akceptirala ponudeni sporazum. Vprašanje je sedaj, ali bodo egiptski nacionalisti vztrajali v radikalni nesporljivosti in odklonili pritrditve v parlamentu, ali pa bodo računali, da bi jim nobena angleška

vlada, ki more priti za delavsko, ne bo nudila toliko in bodo spričo tega nekoliko odnehali od svojega radikalizma ter uporabili priliko, ki jim sicer ne daje vsega, vendar pa mnogo.

Prihodnji meseci bodo tedaj nad vse važen čas za preizkušnjo vnanje-politične taktike labouristične vlade.

Policijska šefa v Celju in Mariboru

Beograd, 4. jan. AA. Za predstojnika mestne policije sta imenovana v Mariboru v 4a-I L. Kerševan, prej 4-I, v Celju pa v 4-I Alojzij Gerzinski, svetnik policijske uprave v Ljubljani v 5-I.

Božičnica za invalide

Beograd, 4. jan. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mate Drinković je s svojim današnjim odlokom odredil podporo za božične praznike iz dohodkov narodnega invalidskega fonda. Podpora znaša 350.000 Din in jo prejme Savze voj. invalidov in oblastni odbori v vsji državi. 40.000 Din podpore, je posebej določen za oblastni odbor vojnih invalidov v Beogradu, 8.000 Din za udruženje premirnih in padlih oficirjev in 2000 Din za vojne invalide in sirote ortopedskega zavoda v Beogradu.

Mariborska dijakinja dobila prvo nagrado Poštne hranilnice

Beograd, 4. jan. AA. Poštna hranilnica je lani razpisala 51 nagrad za najboljše otstavke o vprašanju »Zakaj in kako naj varčujemo?« Sestavke so izgovorili učenci in učenke četrtga tečaja učiteljskih šol. Prva nagrada je bila prisojena na predlog šolskih ravnateljev in posebne komisije v ministruvstvu prosvete prepirandisti Erni Čenik v Mariboru v znesku 500 Din. Njena naloga je najbolj odgovorjalo stavljenim vprašanjem. Drugo nagrado v znesku 400 Din je prejel Vasiljev Mihajlović iz Novega Sada, tretjo nagrado v znesku 100 Din pa Jerka Ivković iz Zagreba.

Odkup tobaka

Sarajevo, 4. jan. 6. Odkup tobaka v Hercegovini, Bosni, Dalmaciji in Crni gori je večinoma gotov. Proti pričakanju je bilo klasificiranega razmeroma malo tobaka kot izredno dobrega. Plačane so bile povprečne cene, obstojijo pa upanje, da bodo seljaki, ko bodo prodali še ostanek, prišli vendarle na svoj račun. Uprava državnih monopolov pričakuje, da bo iz Hercegovine dobila okrog 3 milijone kilogramov tobaka.

Strašen čin obupanega najemnika

Saintes, 4. januarja. a. Včeraj zjutraj se je zgodila v Demanceja silna eksplozija, ki je vzmenerjala vse prebivalstvo. Kmalu se je dogalo, da je prišlo do eksplozije v hiši nekega Landreauxa, ki je hranil v svojem domu dinamit. Posledice eksplozije so bile strašne. Med razvalinami so našli popolnoma razmešarjeno truplo Landreauxa, ki ni bilo več za spoznati. Oblasti so uvedle preiskavo. Govori se, da je napravil Landreaux samomor, ker je bil samo najemnik in mu je grozila deložacija.

Iz filmskega sveta.

Los Angeles, 4. januarja. Senkaj sta se vrnili filmski zvezdi Pickford in Fairbanks, ki sta dovršili štirimesečno potovanje okrog sveta.

Ponesrečena latalca.

Napuli, 4. januarja. V bližini mesta so našli ribiči v morju dve trupli v letalskih oblekah. Zdi se, da sta ponesrečena dva inozemska letalca.

Kralj pokrovitelj proslave JNAD „Jadran“

Beograd, 4. jan. p. Nj. Vel. kralj je danes ob 5. popoldne sprejel v avdijenci na kraljevem dvoru na Dedinju inž. Slavka Zajca in pravnika Borisa Puca. Omenjena sta v imenu jugoslovenskega društva »Jadran« in njegove starosinske zveze izročila spomenika društva, ki slavi 10-letnico svojega obstoja in 60-letnico ustanovitve bivšega akad. društva »Slovenije«. Istodnevno sta naprosila Nj. Vel. kralja za prevzem pokroviteljstva društvene proslave, ki bo 18. t. m. na Taboru. Nj. Vel. kralj je blagohotno prevzel pokroviteljstvo prireditve.

Sprejem v politično-upravno službo

Beograd, 4. januarja. p. Z odlokom ministrstva uslužnih zadev je imenovan za pripravnika politični upravi v Ljubljani, srečno poglavarstva v Radovljici, Fran Corneš.

Krasna prireditve zagrebških Slovencev

Zagreb, 4. jan. a. Danes je priredila Narodna knjižnica in čitalnica, v kateri so včlanjeni v večini v Zagrebu živječi Slovenci, v vseh prostorih restavracije »Janje« slovenski zabavni večer. Poset te prve slovenske prireditve v Zagrebu je bil aad vse pričakovanje številan in tudi pri tej priliki se je izkazalo, kako zelo so doslej pogrešali širom Zagreba rastejoči Slovenci tesnejših medsebojnih družabnih stikov. Prireditve pa seveda ni imela plemenitega značaja. Posetili so jo tudi številni Hrvati, ki so se nemalo čudili slovenski družabnosti in lopi slovenski pesmi, ki je prevladovala ves večer. K odličnemu uspehu so poleg aginjah in poštvalnih funkcionarjev Narodna knjižnica in čitalnica v največji meri pripomogli iz Zagrebu delujoči slovenski umetniki, ki so izvedli ob viharoma aplavzu publike postor, in obširna umetniški program.

Večer je otvoril s svojim luptom, mehkim bas-baritonom g. Rudolf Bukšek, ki je zapel najprej Vilharjevo »Srečo«, nato pa ob naraščajoči pozornosti in z vedno večjim navdušenjem Pahorjevo »En starček je živ«. »En, ki je ena njegovih najboljših pesmi. Z nič manjšim uspehom je zapel gospod Vičar s svojim mehkim, blagodonečnim lirskim baritonom narodno »Ko sem jaz še mlad bil« in »En vetrič je pihal«. Gospodična Lubeževa, naša nad vse simpatična subretka, ki je že na zagrebški opretni upravičeno velike uspehe, je razigrala publiko s svojimi izbranimi točkami. Zapolila je »Šišala sem tička pet...«, »Tam, kjer lunica...«, »Skrjanček poje žvrgolje...«, »Nič več« in »Daleko moj biser mora«. Navdušenega ploskanja ni hotelo biti konca. Naravnost očarali je s svojim nastopom g. Polakova, ki je zapela z virtuosnostjo par lepih pesmi, med drugimi »Dobročinstvo« in »Zbogom sada, dragi France«. Na njen uspeh so ponosni poleg nje same tudi prireditelji. Prvi del pesterge programa sta zaključila gg. Bukšek in Vičar s slovenskimi narodnimi pesmimi.

Po kratkem odmoru je nastopil član zagrebške opere g. Zorman, ki je bil v zelo dobri formi. Zapel je Tijardovičovo »Milovao same, dve ruski pesmi in nekaj Vilharjevih narodnih pesmi. G. Baković je nastopil s dvema kompletoma. V šaljivem prizoru »Štefek pri fotografu« sta nastopila gg. Zorman in Bukšek ter izzvala s svojim odličnim nastopom burjo smeha. Vse prve je poštvalno spremljal na glasovirju kapelnik in korepetitor zagrebškega Narodnega gledališča g. Stajcar.

Bil je res večer, ki bo ostal zagrebškim Slovincem še dolgo v spominu.

Smrtna nesreča v Ljubljani

Ljubljana, 4. januarja. Davi okrog 5.30 je bila obveščena rošna postaja o težki nesreči, ki se je pripetila malo pred imenovano v delavnici pekoveškega mojstra Vinka Požarja na Zaloški cesti v Mostah št. 16. Telefonični poziv se je glasil, naj organi rešilne postaje, nemudoma pridejo z rešnim avtom na kraj nesreče. Ko so dospeli reševalci do Požarjeve hiše, so našli v delavnici ležati na tleh nepremično 20-letnega pekoveškega pomočnika Antona Štamfela, ki ga je malo prej podrl električni tok.

Mladi pomočnik je bil okrog 5.15 zaplazen z vsajanjem kruha v peč. Pri tem je kakor že preje velikokrat, prijel za premično električno žarnico, da si pri delu posveti, dočim je z leve roko zagrabil železno ključko pri vraticah peči. Toda — kakor bi ustreli vanj, se je Štamfel zgrudil in oblezel. Na pomoč sta mu takoj prihitela druga dva tamkaj zaposlena pomočnika Ivan Kaplan in Fran Gospodarjič. Videč, da se prvi pomočnik ne gane, sta skličala vse domače, nakar je nekdo hitel k telefonom in obvestil o nesreči rešilno postajo. Reševalci so skušali spraviti ponesrečenca zopet k zavesti s pomočjo umetnega dihanja, kar pa se jim ni posrečilo. Ničesar ni mogel doseči tudi medtem pozvani zdravnik dr. Perko, ki je dal žrtvi električnega toka več injekcij. Ubogi Anton Štamfel je bil mrtev.

Pozvana komisija, ki sta jo tvorila zdravnik dr. Avramovič in dežurni uradnik g. Kek, je ukrenila, da se truplo ponesrečenca prepelje v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Kakor se je moglo ugotoviti, je prijel nesrečni Štamfel za slabo pritrjeno žarnico s potnimi rokami, pri čemer je prišel v kontakt z električnim vodom. Ker je istodnevno pograbil z drugo roko za železno ključko, je šinil električni tok fantu v leto in ga stresel tako močno, da je bil na mestu mrtev. Smrt je posrešilo dejstvo, da je imel pokojni Štamfel zelo močno srčno napako. Štamfel, ki je našel smrt tako nen pričakovano, sredi dela, je bil doma iz Petrovega vrha pri Smihelu na Dolnjiškem Trgancu smrt mlaleda, pri čem ga in priljubljenega fanta se je hitro raznesla po Vodmatu, kjer je vzbudila globoko sočustvovanje in žalost.

Naši kraji in ljudje

Vsem članom bivše dunajske „Slovenije“, praške „Adrije“ in graškega „Tabora“

Letos poteka 60 let od tretje ustanovitve dunajske „Slovenije“ in 10 let od ustanovitve ljubljanskega „Jadrana“, ki je prejel nalogo, da v svobodni domovini nadaljuje delo „Slovenije“, „Tabora“ in „Adrije“.

Pomembno obletnico bo proslavil „Jadrana“ v soboto 18. t. m. s slavnostnim občnim zborom, prijatelji kim sestankom Slovenijanov, Adrijancev in Taborjanov in reditvijo jubilejnega X. Slovanskega večera.

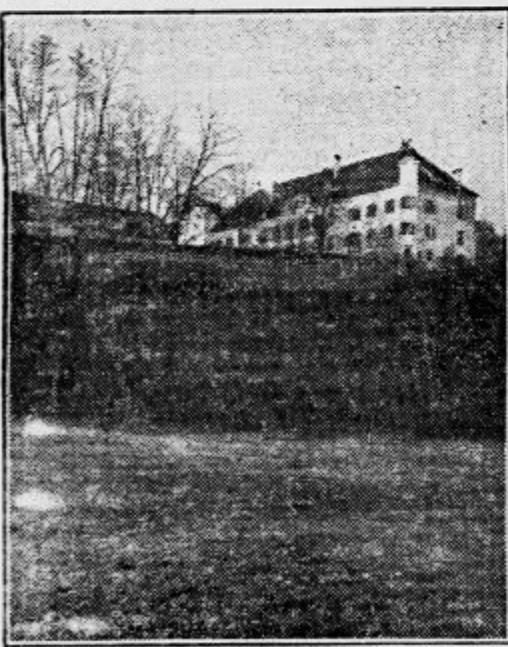
„Jadrana“ zlasti želi pri tej priliki zbrati čim več starih-bivših članov akad. družev „Slovenije“, „Adrije“ in „Tabora“, pa zato prosa, da takoj sporočijo svoje adresse na naslov: J. n. a. d. „Jadrana“, Ljubljana, Tomanova 3. Tel. 2974. Odbor je seveda radevolje pripravljen dati vse informacije.

Odbor J. n. a. d. „Jadrana“.

Za novo kmetijsko šolo

Litija, 4. januarja

Zadnji čas so začeli prav pridno z reševanjem gradnjo Ponoviške, ki se nahaja ob železniški progi med postajo Litija in Savo. Do nedavnega je bil grad v rokah neke inozemske družbe, ki ga je povsem zanemarila, za okroglo poldrugi milijon dinarjev pa je prišel v last občinske uprave, zdaj pa je njegova gospodarica uprava d. v. s. b. banovine.

Ponoviško veleposestvo ima tik pod gradom hleve in druga gospodarska poslopja, posejane pa tudi dovolj travnikov in gozdov na Svibnu, Smrekarici in v bližnji soseski.

Vodovod, ki ga je uničila lanska zima, bo skoraj gotov, hleve, ki so kazali svoja žalostna rebra, popravljajo, sploh kaže mirna prihodnost, pod vodstvom sedanjega upravnika g. Rupija, priznanega kmetijskega strokovnjaka, vse znake, da bo graščina drugo leto v povsem zadovoljivem stanju.

Kmetkemu prebivalstvu vsega Zasavja bi bilo ustrezno, če bi se preuredila ponoviška graščina za kmetijsko šolo. To je enodušna želja vsega prebivalstva.

Kozorog in prigode dveh planincev

Tržič, 3. januarja.

Na tem mestu smo poleti poročali o žalostni usodi, ki je zadela lepega štiričletnega kozoroga, ki ga je nabavilo veleposestvo Bora pri Sv. Ani in hotelo z njim osveščiti kji avo. je kozorokišče črde. Lepi denarji, ki jih je veleposestvo izdalo za plemenito žival, so bili skoro izgubljeni, ker se preveč v dunajskem Schönbrunnu vdomačeni kozorog ni mogel privaditi samostojnemu življenju v predelih Begunjske in Zelenice, tudi je bila ljubosumnost med kozli prevelika, preganjali so plaho žival kakor besni in jo naposled potisnili čez čeri, da se je ubila. Nekateri hočejo vedeti, da so lovci napravili usodno napako, da niso kozorogu posekali parkljev, ki so bili predolg in da zato ni mogel dobiti na strmih stenah potrebnih stopinj, temveč se je spodtaknil in strmoglavil v globi.

no, kjer so ga kasneje našli lovcu že razpadlega.

Vendar veleposestnik Bora ni odnehal kljub veliki izgubi, ki jo je utrpel na pogin živali. Slabe izkušnje s Schönbrunnskimi kozorogi so obrabile njegovo pozornost na kozorokišče črde v loviščih italijanskega kralja v švicarskih Alpah. Sklenil je dogovor in dobil krasen eksemplar od tam. Žival se hoteli polagoma navajati na naše podnebje in krajevne razmere. Postavili so ji na vzhodni strani Begunjske nad travnikom, kjer se vrše smučarske tekme, veliko ogrado in mu dali prijetno družico v obliki lepe domače kože. Čudnemu paru se je prav dobro godilo in kozorog je odlično uspeval. Nedavno pa se je zgodilo nekaj posebnega. Ograda se je moral od kake utrpane skale poškodovati tako, da je nastala vrzel in z njo se je odprla kozorogu pot v zlato prostost... Odsel je bogve kam...

Planinski dom na Kočah je prijetna zimska točka, ki jo turisti izredno radi obiskujejo. Koški gospodar Jelenc iz Tržica in prijatelj Ivan Praprotnik sta se bila zmenila, da gresta markirati zimsko pot na Ukec in sta svojo obilno tudi držala. Pri markiranju sta se toliko zamudila, da sta bila okrog polneve gori pod Kalom. Pred seboj daleč spredaj sta videla družbo turistov, ki so jo mahali na Kočah in za njimi je počasi hodila domačemu kozlu podobna žival. Ko sta prišla na Kal, se jima je nudi izreden prizor. Kozorog je bil gameril naravnost proti njima in se hotel z vso silo zaleteti v mogočno postavo Toneta Jelenc. Korenjak pa se mu je nastavljal in žival z vso silo zgrabil za njegove plemenite roge in kozorog je bil kakor v kleščah vjet. Ko sta ga turista malo pomirila, sta se z njim vzajemno fotografirala. Še dolgo bi se bila zabavala s prelepo živaljo, če bi bil na Kalu grajski lovec na žlost pa je ta odšel v dolinsko službo, novi lovski čuvaj pa še ni nastopil. Da se pomeni z veleposestnikom Borna, je moral Tone Jelenc vdreti v lovsko hišo da je prišel do telefona. To se je gosp. dr. Karel baron Bora začudil, ko je zvedel za čudno zgodbo poblelega kozoroga. Odredil je takoj vse potrebno, da pridejo lovci po dragoceno žival in jo odpeljejo v njegovo domačijo, kjer čaka na njega žalostna domača koza. Dotlej, da pridejo lovci, pa sta naša pogumna turista zanrla kozoroga v hlev in odšla dalje na Koče.

Gotovo sta etorila veleposestniku veliko uslugo, da sta kozoroga vjela. Skoro gotovo bi bilo po njem če bi prišel na spregled kakemu divjemu lovcu, ki jih je še vedno dosti. V tem primeru bi utrpel idealni veleposestnik zopet novo škodo in bi povrhu vsega še nikoli ne zvedel, kaj se je s kozorogom zgodilo. Stavimo samo svojo dolžnost, da znova opozorimo vse turiste, ki posejajo naše kraje, da se povsod in vsikdar zavzamejo za divjad bodisi z vedenjem ali pa z obvestitvijo prizadetega veleposestnika ki jim bo za njihovo ravnanje nad vse hvaležen. Pobegelemu kozorogu pa želimo, da se skoro vdomači in požlahtni kri domače družine.

Aleksander Radulović †

Skofja Loka, 4. januarja.

Nezgodna, trpka in presenetljiva je bila vest, ki je tik po novem letu dospela med njegove skofjeloške prijatelje in sporočila, da je koncem decembra, na posledica zdravne bolezni, preminul v bolnici Milosrdnih sester v Beogradu Aleksander Radulović, absolvirani pravnik in glavni sekretar Ferijalnega saveza kraljevine Jugoslavije. V Skofjo Loko je prišel pokojni Radulović v upanju, da si okrepi svoje zrahljano zdravje. Vljubil je kot hribovalec naše slovenske planine. Naši gaj, livade in cvetna polja so mu bila v nemi bolesti vsakdanji prijatelji na izprehodih poletnih dni, tja v jesen, ko je jemal Aleksander slovo za vedno...

Vajen trpljenja iz rane mladosti, ko mu je oče, kapetan padel v boju proti Turkom pri Kumanovem, si je s pridnostjo, a pomankanjem utiral pot visokošolskih študij in se pripravil na doktorat, ko mu je kal bolezn, ki si jo je nakopal v bedi, ustavila misli in prekinjala življensko pot v gorje materi, ki so ji položili v grob edinega sina.

Iskajoč uthe in zdravia v Dalmaciji na Jelsi in Bolu, se je po nasvetu zdravnikov napotil v Slovenijo, ki mu je bila zadnje upanje. Ze v Loku se je odpravil na kongres ferijalcev na Krk in z ovidnim naporom nastopil potovanje. Pri svojem povratku so mu bile najljubše steeze za gradom in je mnogokrat poлегal na tratah, ko je po neprividnosti nekega popoldneva v solnčnem svitu zaspal do trde noči in se močno prehladil.

Ko imamo pred seboj posmrtnico, izdano po njegovih akademskih prijateljih, nas spremlja le želja, da je simpatičnemu Aleksandru rodna gruda lahna in pokojna. Skofja Loka pa ohrani nesrečno preminulega mladeniča v trajnem spominu.

Planinarski sestanek v Zagorju

Litija, 4. januarja

Na Sv. Gori pri Litiji se opaža že dalje časa, da so prostori last SPD v Litiji, premajhni, ker narašča naval tujcev od nedelje do nedelje.

Odbor SPD Litija-Zagorje je v namenu, da odpomore temu nedostatku, kupil idilično zemljišče, načrti so že gotovi, potrebni les je že kupljen, na pomlad se bo že pričelo z graditvijo.

Drevi ob 19. prireditvi stavbeni odsek za svetogorsko kočvo veliko planinsko lovsko rajanje v zagorskem Sokol-kem domu. Prireditve bo važen prijateljski sestanek planinarjev iz Zagorja, Toplice, Litije, Trbovlje in vsega ostalega Zasavja, iz Ljubljane itd. Jutri, na praznik, odidejo vsi planinarji na Sv. Planino.

Kočevske novice

Kočevje, 3. januarja.

Božič nam je prinesel veliko snega in tudi mraza. Menda smo, kar se tiče padavin, baš mi na najboljšem. Ko Ljubljana in ostala Slovenija se ni videla snega, je pri nas že dvakrat padal. In tudi mraz se nas bolj drži.

Sv. Štefan je potekel v mestu samem prav mirno, dočim so imeli okoliški fantje bolj vroči kri, ki je bila vzrok pretepu in tudi žalostnim posledicam. V Mlaki (Kerndorfu) so se domači fantje stekli in je eden izmed njih prav hudo poškodoval komaj dvajsetletnega Ernesta Siegmunda s tem, da mu je zasadel nož v zapestje desne roke in mu ga enostavno presekal. Fanta so poslali v ljubljansko bolnico, vendar je prav malo upanja, da mu bo roka še kdaj kaj koristila. Suroveža so orožniki zaprli.

V nedeljo, 29. decembra so imeli kočevski akademiki redni občni zbor akademskega društva v Kočevju. Akademsko društvo je tekom kratkega časa, odkar obstoja, trikrat stopilo pred javnost z eno akademijo in dvema igrami. Javnost je sprejela akademsko društvo simpatično, kar dokazuje dejstvo, da se rada in v velikem številu odzove vsemu društvenemu delu. Predsednik je stavil predlog, da stopi bodoči društveni odbor v stik s predstavniki kočevske inteligence in svrhu osnutja ljudske univerze, katero baš tu silno potrebujemo. Če bo društvo izvedlo to si bo postavilo trden temelj in popolno upravičenost svojega obstoja. Predlog je bil sprejet s splošnim odobravanjem. Nato so sledile volitve novega društvenega odbora. Izvoljeni so bili v odbor: kot predsednik Seško Josip, cand. phil.; kot podpredsednik Bogataj Mirko, cand. iur.; kot tajnik Polovič Ivo, stud. iur.; kot blaginik Benulič Rudolf, stud. phil.; kot gospodar Kovačič Maks, stud. techn. za revizorja sta bila izvoljena: dr. Ivan Savjic, odvetnik in Boje Vilko, stud. iur. V razsodišče pa: Krajec Jože, stud. iur.; Boje Etbin cand. phil. in Benulič Rudolf, stud. phil. Na obnem zboru je bil sprejet tudi društveni poslovnik.

Kočevski Nemci se pripravljajo že sedaj na svečano proslavo 600letnice svoje naselit-

ve na sedanjem teritoriju, ki se bo vršila letos v avgustu. K tej stvari imamo nekaj stvarnih pripomb: Dejstvo je, da bo ob tej priliki prišlo v naše mesto na tisoče ljudi z dežele, kakor tudi nekaj sto tujcev. Mesto samo bo imelo od tega tudi materialni dobiček in bo lahko pridobilo tudi na slovesu. Kdor danes pride v naše mesto, pa dobi silno slab vtis. Ceste in ulice so enkrat polne blata, drugič pa polne prahu. Hiše same so povečini stare, v zelo slabem stanju. Okrog hiš, še celo okrog gostilen, je na mnogih mestih toliko nesnage, blata in smeti, da je človeka groza. Vse to se mora popraviti in pripravljati odbor za proslavo 600letnice naj bi k temu pozival. Vsi mestni trovarji so razoran in je človek v večni nevarnosti, da se ne spodtakne ob strleči kamen in se ubije. Občinski odbor naj v svoji seji odobri za popravilo izvestno postavko. Samo obžalovanja je vredno dejstvo, da nimamo še sedaj mestnega olespevalnega društva. Mesto nujno rabi svoj dreved. Na to dejstvo smo že večkrat opozorili. Z malimi stroški bi se lahko uredilo to vprašanje. Abbazia gozdček v „Sahnuc“ je iz mesta komaj deset minut hoda. Za kratek sprehod je kakor nalašč pripraven. Treba bi ga bilo le še malo preurediti in speljati od gostilne gosp. Kropa lepo pot do gozdčka. V tem gozdčku bi bila prav lahko tudi kaka zabava v dneh proslave in gozdček, lepo splaniran in opremljen s stezicami in klopmi, bi se gotovo obnesel. V Dolnji Topli rebrli so si fantje izmislili kaj čudno zabavo. Plesali so do pozne noči v neki hiši. Za konec pa so se hoteli posladkati s kaj čedno pijačo: nalili so v lonce liter žganja in vrgli v ta liter pol kilograma sladkorja. Vse skupaj so dali v odprto peč. Hoteli so, da bi žganje zavrelo. Ogenj v peči pa je ukrenil drugače: obžlnil je žganje, ki je zagorelo s svetlomodrim plamenom in ga poglano visoko pod strop. V hipu so se vse deske na stropu. Izbruhnil je ogenj. Fantje so ostremli, nato pa so začeli vsi preplašeni gasiti ogenj. Šele po dolgem trudu se jim je posrečilo, da so ga vdušili. Malenkostna neprividnost bi stala fantje lahko nepregledno veliko kajti hiša, v kateri so rajali, je stala sredi vasi.

Kot delegata pri poklonitveni deputaciji slovenskih občin Nj. Vel. kralju sta določena za kočevsko mestno občino župan Ivan Lončar in občinski svetnik Josip Pavliček.

V Stari cerkvi je umrla vdova Jožeta Verderber, stara 76 let. — V Golenci je preminula ga. Marjeta Mihič, stara 77 let.

Suknje in kratke

suknjičice po izredno nizkih cenah oriporoča turaka

A. Presker, Ljubljana, Sv. Petru cesta šte. 14.

Lepotno tekmovanje v Trbovljah

Trbovlje, 4. januarja

Na lepotni konkurenci na Silvestrov večer v Delavskem domu je bil izvoljenih 10 trbovlskih deklet kot najlepše Trboveljčanke. Lepotno konkurencio je organiziral konzorcij revije „Žena in dom“ v zvezi s filmskim podjetjem Metod Badjura po večjih krajih Slovenije, za Trbovlje pa je prevzelo arazižna prosvetno društvo „Svoboda“. Priglasenih je bilo 25 tekmovalek. Od teh je bilo reba izbrati 10 najlepših. Naval občinstva je bil zelo velik in je moralo mnogo ljudi oditi, ker niso dobili prostora.

Vsak posetnik je dobil eno glasovnico, na kateri je bilo zapisanih po vrsti vseh 25 tekmovalek in je zaznamoval tistih 10, ki so se mu zdele najlepše. Oddanih je bilo 544 glasovnic z okroglo 4000 glasovi. Neveljavnih glasovnic je bilo 15, praznih pa 27.

Nikotin upliva kot opij!

»Antinikotin« ustna voda Vas odvadi kajenja! Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

značilen pojav ljudskih knjižnih družb, ki ga Srbi v tej obliki ne poznajo; v članke je vpletenih tudi nekaj splošnih podatkov o položaju knjige na Slovenskem. Izmed letošnjih izdaj »Vodnikovih družbe« se posebno omnejava dr. Lahova knjiga »V borbi za Jugoslavijo« in Kozakova povest »Lectov grad«. Oba članka sta iz peresa B. Borka.

Nova gledališča v Pragi. Naš praški dopisnik nam poroča: Načrt, ki je že dalje časa zanimiv »Mestské divadlo«, da si uredi posebno sceno za oderske eksperimente (kakor jo ima »Nar. divadlo« v »Slavovskem divadlu«) je bil v minulih dneh dokončno uresničen. Novo gledališče bo imelo prostora za kakih 600 gledalcev. Zgrajeno je po načrtu arhitekta Kropačka in spada k najelegantnejšim praškim gledališčem. Imenuje se »Mestno komorno gledališče« in ima poseben intinjem značaj predstavljati nov tip gledališkega poizkusnega odra. Potreba takega odra se je naglašala že dolgo, takoj ob prvih nastopih moderne dramatike. Tu naj se preizkušajo novi gledališki stili, preden se jim odpre pot na velike odra. »Mestno komorno gledališče« je potem takem namenjeno dramatskim novotarijam, vendar za enkrat ni prineslo nič novotarskega. Za otvoritev (s predavanjem reprezentativne ofcijalnega gledališkega kritika Jindřicha Vodaka) se je uprizorila ne nova in ne ravno najboljša Langerjeva igra »Izpreobritev Ferdye Pištovrja«, nato je sledila premiera Wedekindove igre »Grad Wettersteine«, ki bi utegnla imeti kak uspeh še pred četrtiloletja, ki pa danes odbija s svojo že dolgo premagano patetičnostjo. Kakor je naravno, zavisi nadaljnji razvoj novega gledališča od umetniškega vodstva »Mestnega gledališča«, v katerem pa že nekaj časa ni vse v redu. K.

Darujte za Jugoslovensko matico

Premijera vefilma:

ZLATO

V glavni vlogi

Dolores del Rio

Predstave danes in jutri ob 3., 1/2. 6., 1/2. 8. in 9. uri.

Tel. 2124

ELITNI KINO MATICA

Največ glasov je dobilo sledečih 10 gosposdičen: Mici Stepančič Anica Stepančič, Elca Pencelj, Malči Majdič, Justi Kokali, Jelica Grlic, Hilda Blažič, Mici Oprešnik, Ema Lapornik in Tončka Potekev. S tem so bile proglašene za najlepše Trboveljčanke. V teku tega meseca pride vseh 10 v Ljubljano, kjer bodo filmane. Film se bo prikazal tudi v Trbovljah in takrat bo izmed teh 10 izvoljena najlepša kot »miss Trbovlje«. Za zmagovalke v tej tekmi je določenih 10 zelo lepih nagrad, ki so jili darovali domači obrtniki in kino »Svoboda«. »Miss Trbovlje« dobi: 1. najmodernejšo kuhinjsko opremo (darilo mizarskega mojstra g. H. Pavlenča); 2. kompletno moderno spalnico za samko, sestoječo iz omare, postelje, nočne omarice, mizice, dvih taneciranih stolčkov in toaletne mirice (darilo mizarskega mojstra g. Bizjak); 3. umetniški kip (darilo konzorcija revije »Žena in dom«); 4. kasete z izdelki »Elide« (darilo tvornice Schicht).

Nadaljnja darila za ostalih 9 zmagovalk so: Phv'nsov trielektronski radio-aparat »Pobiednik« (darilo g. Klenovška), kuhinjska oprava (dar miz. mojstra g. Cestnika), moderna spalnica za samko (miz. mojster g. Prevalnik), dveletno brezplačno friziranje s celo postrežbo v damskem salonu g. Hutarja, dve rožasti odeji (dar trvdke Setine), damske škornjice iz finega ševro - usnja (dar čevlj. mojstra g. Rovšnika), brezplačna vožnja z avtomobilom v Rogasko Slatino in nazaj, oziroma Zagreb in nazaj (avtomobil Arzenšek), brezplačno onduliranje za dolo enega leta v damskem salonu g. Plaveca, dve lepi sliki z okvirima, dar g. Teržana.

Tako bodo imele tudi Trbovlje svojo »misa«.

Nenavaden nočni pojav na nebu

Ljubljana, 4. januarja

Citatelj, tehnik, nam piše:

Zanimiv nebesni pojav smo opazovali v petek 3. t. m. med pol 11. in 12. uro. Izurno od Zenita se je utrlila zvezda, ki je bliskovito švignila proti južnemu horizontu, se temu približala od kotom 45° približno, se ustavila in pričela nihati, sprva zelo hitro v kratkih amplitudah, nato počasneje, nakar je naredila skok visoko navzgor, nato globoko dol in zorez visoko gor k Zenitu, tako večkrat, pri tem pa je zavila tudi na desno, levo in le zomet nihala, nakar se je ustavila in po kratki dobi znova pričela svola čudna vižugasta nota. Ves čas je močno utripala in se bolj in bolj manjšala, dokler slednjič ni izginila.

Prizor si razlagamo takole: Utrnjena zvezda je padla v območje gravitacije nekega drugega svetovnega telesa in je zadržala pospeševano gibanje zaradi nierzove privlačnosti. V pričetku premočrtno, nato na nihajoče. Zvezda je dobila zaradi pospeševanja vedno večjo hitrost ter se je bližala privlačni masi. Na svoji poti, sprva premli, nato krivi, se je morala iztržati iz družim manjšim svetovnim telesom, ki je zaradi svojega premalega pospeška na njo niso mogle popolnoma privleči nase, razvzročila pa so, da je morala stopiti iz svoje preme poti v krivuljasto ter s tem povzročiti nihanje v raznih smereh. Bilo je videti zaradi silne oddaljenosti, da niha v ravnini, iz dejstva, da je postajala vedno manjša, pa sklenamo, da se je od nas bolj in bolj oddaljevala in da je to bila njena strahovito hitra vožnja po nezakomih zverženih potih tja, kamor ne more niti naša fantazija — v neskočnost, kjer ne vemo za njeno usodo.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura naravna »Franz Josefov« grenčica lahko v izpraznjenju črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da služi »Franz Josefov« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najboljši in najcenejši so

Minerva

šivalni stroji

Z 15-letno garancijo dobite edino le pri

»TEHNIK«

JOSIP BANJAI

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 20

Tudi na dolgotrajne obroke.

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 5. ob 15.: Peterčkov poslednje sanje. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20.: Zivljenje je lepo. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 6. ob 15.: Peterčkov poslednje sanje. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20.: Velika abeceda. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Torek, 7.: Zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 5. ob 15.: Tosca. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob pol 20.: Švanda dudak. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 6. ob 15.: Carmen. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob pol 20.: Tičar. Opereta. Izven.

Torek, 7.: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 5. ob 15.: Priskrovez. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20.: Radikalna kura. Znižane cene. Kuponi.

Ponedeljek, 6. ob 15.: Grudica. Otroška predstava. — Ob 20.: Orlov Kuponi.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 8. ob 2.: Krog s kredo. Gostovanje Mariborčanov.

Nov zvezek Zbranih spisov Iv. Tavčarja

Dr. Ivana Tavčarja »Zbrani spisi«. Uredil dr. Ivan Prijatelj. II. zvezek. V Ljubljani 1929. Izdala in založila »Tiskovna zadruga«. Cena broširani knjigi 84 Din, platno 100, polfranc. 108 Din.

Nova dokončna izdaja Zbranih spisov Iv. Tavčarja se nagiblje h koncu: ob sklepu starega leta je izšel že drugi zvezek. Na 480 straneh je poleg uredniškega uvoda in opomb zbranih sedem Tavčarjevih spisov: šest novel ali novelet in en roman. Vsi so nastali nekako ob koncu sedemdesetih let. Tavčarjeva mladostna žila je že prehajala v zrelo moško dobo. Zar njegove romantične nature je začel dobivati blagodejno zmrznost, saj se je v takratnem slovenskem slovstvu oglašala že realistična pripovedna umetnost in vplivala tudi na Tavčarja. Tako so ti spisi sad plemenitega križanja dveh strui, kar jim daje svojevrsno barvo, vonj in sočnost. Spisani so kakor nalašč za zimske večere, ko je čitatelj najbolj dojemljiv za romantične motive. Saj pravi Tavčar v uvodu povesti »Tat«: »... Kdo jih ne pozna, teh prilaznih večerov... Kako prijazno je tedaj v gorki sobi! Tik tebe brenči peč s svojim ognjem, kakor da bi se hotela pogovarjati s teboj. Nehote si zatiseš oči in božinja »domišljija« te hipoma oklene z rahlo svojo roko! Tako ti obdajo podobe, prej neopazane! Z njimi se pogovarjaš, čuješ njihovo usodo, veseliš se njihove sreče, tuguješ nad njihovo nesrečo.« Tako bo povest »In vendar« ogrela čitatelja s

svojim idiličnim pojmovanjem ljubezni, ki se razpleta v pisnih, kakor sploh znaten del romantičnih ljubzenskih zgodb. S »Soror Pia« boš stopil v očiščeno ljubljansko ženskega samostana z njegovimi zaljubljenimi institutkami. Novela »V Karlovcu« je kakor topla pesem o domači grudi. V okvir burnega leta 1848. je pisatelj postavil ljubzen grčevaca Karlovcana do nežne kontese Ane. Novela »Cez osem let« pripoveduje o ljubzenskem očaranju in razočaranju romantično navdahnjenega izobraženca. V »Tatu« se že močno čuti realističen vpliv: snov je vzeta iz vrveža resničnega življenja iz vojaških krogov. »Gospod Ciril« je poln dokazov, ki so pretresali srca prejšnjih rodov. Naposled nas roman »Mrtva srca« živo spomni, da je bil prepad med življenjem in sanjami, med resničnostjo in ideali v vseh časih bolj ali manj prikrito gorje tenkočutnih ljudi. Ta Tavčarjev roman je nastal kot protest zoper kruto resničnost, ki je zlomila te toli-ko toplih, verujočih človeških srca. Vzic že nekoliko preživeli prirovedni tehniku ostarejo tudi ti Tavčarjevi spisi za vedno v zakladnici slovenske kulture. Kakor v prejšnjih zvezkih, so tudi v tem upav dragocenc besede, s katerimi je urednik Zbranih spisov dr. Ivan Prijatelj orisal Tavčarjevo delo in spremlil njegove spise v današnji izpremenjeni svet. »Tiskovna zadruga« pa se je potrudila, da tudi ta obsežni zvezek po vzorni opremi nimalo ne zaostaja za prejšnjimi.

Slovenske zadeve v beograjskih revijah. V 1. letošnji številki beograjske revije »Život i Rade« je izšel članek »Pedeset godina Ljubljanskog Zvona«, ki sezanja srbsko kulturno javnost z našo vidilno revijo, nastopajočo letos jubilejni letnik. V isti številki se v članku »Knjige Vodnikove družbe i Cankarjeve družbe« opozarja na

Domače vesti

* **Praznovanje rojstnega dne Nj. Vel. kraljice v Solah.** Kraljevska banška uprava, prosvetni oddelček javlja službeno, da se bo 9. I. m. praznoval rojstni dan Nj. Vel. kraljice s solsko službo božjo. Po službi bojši bo redni pouk; učenci naj v šoli odlože knjige ter odidejo k službi božji in nazaj. Šole bodo izobesile državne zastave.

* **Odlikovanje za humanitarne delovanje.** Nj. Velikanstvo kralj je na predlog ministra za socialno politiko odlikoval gospo Maro, soprogo generala Dušana Stefanovića, s redom sv. Save pete stopnje za delovanje na humanitarne polje.

* **Nov britanski konzul v Sarajevu.** V Sarajevu je te dni prispel novoimenovani britanski konzul g. Smith. Novi konzul je službeno posetil zastopnike naših oblastev ter konzule drugih držav.

* **Poroka.** Poročil se je župan mesta Biograd na moru, bivši poslanec g. Rade Bačnik z gdnico Ferico Fischerjevo iz Osilke Čestitamo!

* **Razpis službe.** Na samoupravni višji razredni realne gimnazije v Murski Soboti je razpisano učno mesto za slovensko. Prošnje je odposlati nemudoma ravnatelju. Nastop službe takojšnji.

* **Izoboljšanje položaja kmetijskih uradnikov.** V ministru za kmetištvo se izdele načrt zakona o izboljšanju gmojnega stanja kmetijskih uradnikov, ki se bo izdele s upravnim uradništvom.

* **Otvoritev telefona Raibenburg.** Dne 27. decembra je bila pri pošti Raibenburg otvorena telefonska centrala.

* **Zborovanje tipografov v Ljubljani.** V ponedeljek 13. tm. se bo vršila v Ljubljani plenarna seja Centralne uprave Grafičnega saveza. Na zbor pridejo delegati iz vse države.

* **Zahvala »Jutra«.** Prejeli smo: Slovensko srednjoškolsko izobraževalno društvo »Proba« v Kragujevcu se najsrčneje zahvaljuje upravi »Jutra« za dragocen poklon društveni knjižnici. »Jutro« je za božič obdarilo našo dijaško knjižnico s 64 lepidi, brošurami knjigami in dvema letnikoma »Ljubljanskega Zvona«.

* **Platonov Phaidon v Sovretovem prevodu in Plečnikovi škarsko-umetniški opremi** je na razpolago. Založnik knjige, Društvo prijateljev humanistične knjižnice, je razposlalo vabila za naročbo knjige v prikazovanju, da jo bo vsak ljubitelj lepe knjige in klasične izobrazbe gotovo naročil. Ker je subskripcijska cena (do 15. januarja) izredno nizka (30 Din). Naročila sprejema Založna šolskih knjig v Ljubljani, Grafičarje 4.

Kr. dvorno apoteko

v Beogradu, na Terazijah št. 7 v (palati Izvozne Banke) je kupil naš rojak Gorjenec Mr. Miroslav ROZMAN, in jo bo vodil v kompaniji z Mr. M. Karakaševićem, pod imenom

APOTEKA „KOLARAC“
Beograjskim Slovincem se priporoča ~
MR. ROZMAN.

* **Smrtna kosa.** V Kočariji je umrl posestnik g. Mita Gal. Pokojnik je bil znan kot dober kmetovalec in skrben družinski oče. V Ljubljani je umrl star komaj 19 let g. Anton Stampelj, pekovski pomočnik. Pogreb bo v ponedeljek popoldne. Pokojnikova biaga spomin, žalostimo naše sožalje!

* **Planinci, pozor!** Slovensko planinsko društvo v Ljubljani je sprejelo večjo pošiljko Planinskega koledarja za leto 1930. Koledar je sedaj izpopolnjen. Vsebuje kratak popis vseh tur po naših gorah, kombinacije in čas hoje za vse vrhove in koč, dalje navodila, kako se ima turist zadržati, ako mu preli nevarnost, ali če je v nevarnosti, kako se klicati na pomoč itd. Kdor hoče imeti tak kvadrat, ki je skoro neobhodno potreben za turista, naj si ga kmalu preskrbi, ker bodo pošli.

* **Vsem čelotarjem in prijateljem čelotarskega razumnih knjižnicam priporočamo,** da si naroče strokovni list »Slovenski čelotar«, ki prinaša važne čelotarske sestavke in razprave. Če hočemo umno gojiti naše čelotarske, potem ne smemo biti brez strokovnega čtiva. Tudi vodstva knjižnic prosimo, da si naroče naš list in s tem pomagajo propagirati za naše prekorisno čelotarsko. List izhaja mesečno. Veja letno 40 Din. Naročila se pri tajništvu čelotarskega društva v Ljubljani.

* **Ročni zemljevid Jugoslavije z mejami banovin.** Založba Učit. dom v Mariboru je izdala minulo poletje Baš-Dimnikovo ročni zemljevid, kateri je bil zaradi točnosti podarjen in hčene ter pregledne izdelave zelo dobro sprejet v naših šolah in v javnosti. Zemljevid je v prvi vrsti oro in hidrografičen. Ker je pa bila naša država z aktom od 3. oktobra razdeljena na banovine, so seveda sedaj tudi meje banovin velike važnosti. Podletu je uspešno, da je v ta zemljevid vneslo tudi meje posameznih banovin in sicer v novi fli barvi, ki so zelo vidne. S tem bo ustrezno našim šolam in drugi javnosti, ki se zanima za novo razmejitve države.

* **Neznanec osleparil sobarico.** Ivana Mlekšačeva, sobarica v zagrebškem hotelu »Jadrans«, je tamkajšnji policijski naznanila, da jo je osleparil neznan moški, ki se je v prijavi list vpisal kot knjigovodja Josip Eichler iz Stajerske, rojen leta 1892. Najel je sobo ter bival v hotelu več dni, pač pa nič. Ko je sobarica natevala plačilo, je izjavil, da pričakuje dežur iz Ljubljane. Od sobarice si je izposodil 200 dinarjev ter ji zastavil gumb za manšete, češ, da so zlati. Končno je slepar izgini neznancom. Ko je sobarica hotela gumb prodati, ji je zlatar izjavil, da so iz navadne kovine in skoro brez vrednosti.

* **K zadnji epidemiji gripe.** Zadnja epidemija gripe, ameriška kakor tudi evropska, je zahtevala zopet mnogo človeških življenj. Razumljivo je torej, da oblastva in zdravniški ponovno opozarjajo ljudi, da je potrebna skrbna higijena, s pomočjo katere obvarujemo sebe in druge pred infekcijo. Zlasti poudarjajo, da je skrbna higijena usbi dolžnost vsakega posrednika napram sebi in drugim. Za desinfekcijo usi so po mišljenju mnogih uglednih zdravnikov zelo pripravne pastile Panflavin. Panflavin ne vničuje samo klic, ki se razvijajo v ustih, nego napravi neškodljive tudi povzročitelje bolezni, ki od zunaj prodirajo v usta.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Oblike in klobuke kemilno čist.** ber. va in pilstra tovarna Jos. Reich.

* **Gospodinja! Vaše perilo pera, posuš.** mona ali lika tovarna Jos. Reich.

* **Darujte podporne družine slopi.** Ljubljana. Ključavničarska ulica 3-II.

Monumentalni vefilim po romanu A. Dumasa
Grof Monte Cristo
Samo še danes I. del.
Od jutri naprej II. del.
Predstave danes in jutri ob 8., 9/8., 6., 1/8. in 9. uri.

Iz Ljubljane

* **Vojaška zglastev.** Po mestu je nelepjen razglas vojaškega urada mestnega magistrata o zglastev: a) v Ljubljano pristojnih mladeničev rojstnih letnikov 1905 do 1910 in 1912; b) izven Ljubljane pristojnih mladeničev rojstnih letnikov 1905 do 1910 in 1912 ter c) vseh onih stare ših obveznikov rojstnih letnikov 1904 do 1880, ki se ne smatrajo več sposobni za vojaško službo. Podrobnosti so razvidne iz razglasa, odnosno se laško zve zanje v mest. vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7. I. Kdor bi se pravčasno ne zglastil, zapade posledicam vojnega zakona.

* **Društvo Zoo v Ljubljani** je v preteklem letu zelo napredovalo ter doseglo lepe uspehe, kar je dokazalo s razstavo svoje inventarja in živali na čenskem vefelaimu. Zasluge za tako lepe uspehe nima samo društveni odbor, temveč tudi vse članstvo, posebno pa društveni poverjeniki, ki so med ljudstvom precej aegno delovali. Prosim vse članstvo, da ostane tudi letos zvesto društvu in poverjeniku, da obdrže za naepri svojo funkcijo in da pridno delajo v prid društva, ki ima važno nalogo, posebno za učbo so mladino. Želja društva je imeti v vsakem večjem kraju svojega poverjenika, zato prosim naj se prijatelji živah javijo društvu, da so pripravljeni sprejeti poverljenstvo, nakar im bo društvo poverilo. P. A. talnik.

* **Idealni zakon.** Danes in jutri bo predvalala ZKD v otnem kmu Matič, vsakkrat ob 11. dopoldne, izredno zanimiv in aktualni film »Idealni zakon«, ki je posnet po znameniti knjiži prof. Van de Velde'a. Za film, ki obravnava eno najbolj perečih vprašanj današnje moderne dobe, srečo zakonskega življenja, vlada med občinstvom veliko zanimanje. Film je za mladino izpod 16 let neprimeren.

Tržič, 11. januarja 1930.

VI. planinski dirndaj!

Zbrališče vseh planincev in planink! Pridite! Ne bo Vam žal!

* **Iz gledališča.** Danes ob 15. se bo pela po daljšem presledku popularna Verdijeva opera »Trubadur« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. V glavnih vlogah nastopijo ljubljana Vilfan-Kučeva v vlogi Leonore, dal'e Staglarjeva, Ribičeva, Primožič, Kovač, Rumpel in drugi. Dirigiral bo Neffat. Zvečer se bo izvajala dobro uspeła opereta »Tičar« s Polčevco, Majdičevco, Balatkovco, Drenovcem, Povhetom, Pečkom v glavnih partijah. V ponedeljek pa se bo pela popoldne Ča kovskega opera »Vzven Onjezin« kot ljudska predstava. V glavnih partijah nastopijo Majdičeva, Staglarjeva, Striševa, Primožič, Krizal in drugi. Zvečer se bo izvajala opera »Švanda dudak«, pri kateri nastopijo Polčeva, Thierryjeva, Kovač, Janko, Rumpel in prvič v vlogi vrača Betetto. — Danes popoldne v drami ljudska predstava »Peterčkovih poslednjih sanj« po znižanih cenah. Peterčka igra tudi to pot mali Mitja, kralja Matjaža Levcar, memico Mira Danikova, čarodaja Peček. Ostala zasedba kakor lani. Zvečer se vpripori tudi po znižanih cenah optimistična komedija »Življenje je lepo«, ki je dosegla

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne anaparate
v drogerijah
KARO, LJUBLJANA
KARO-Wolfram, MARIBOR, CENJA, GRATIS

pri vseh dosedanjih vpriporitvah lep aspeh. V ponedeljek ob 15. se ponovi »Peterček« po znižanih cenah. Opozarjamo na to predstavo, ki bo ena zadnja v tej sezoni. Zvečer ob osmih se ponovi učinkovita drama »Bitka«, ki je žela pri lanskih vpriporitvah veliko priznanje.

* **Posetite danes in jutri vlezabavno burko.** ki jo vpripori Šent akovski gledališki oder. Naslovno vlogo igra naš priljubljeni komik g. Milan Košak, glavno žensko vlogo pa ga. Wrischerjeva. Kdor lubi smeh, naj poseti predstavo. Vstopnice se dobe od pol 20. pri gledališki blagajni. Začetek ob 20.15.

* **Golence dramskega tečaja ZKD** opozarjamo, da bo prihodnja vaja v torek 7. t. m. kakor običajno.

* **Trgovine na dan sv. Treh kraljev** morajo biti v smislu naredbe o odpiranju in * **Československi Obec v Ljubljani** bo privedla danes ob 16. v Narodnem domu predstavo hulkovnega gledališča. Igrala se bosta »Janko in Metka« v krasni, popolnoma novi opremi.

* **Pomočniške preiskušnje mizarjev** se bodo vršile v prihodnjih dneh. Zaradi tega naj vsak vajenec, ki bo v teku enega meseca prost, in vsi tisti, ki so že prosti in še niso pokorili preizkušnje, vložijo tozadevne prošnje na naslov: Mizarška zadruga v Ljubljani.

Kyffhäuser-Technikum
Frankenhausen, Nemčija
Inženjerski in delovodski oddelček za gradnjo strojev in avtomobilov, tehnika za šibki in jaki tok. Najstarejši poseben oddelček za kmetijske stroje, avtomobilsko in letalsko tehniko.

* **Okradena služkinja.** Služkinja Urška Permetova, doma iz Bresta pri Lgu, je prišla predvčerašnjim dopoldne v Ljubljano, da si poprevi pri zobotehničarju Pavlu Kocjančičevu na Dumajski cesti zobe. Ko se je mudila v čakalnici, ji je nenadoma zmanjkala torbica s 300 dinarjev gotovine. Oškodovanka je prijavila zadevo policiji.

Moje Venetian lepotojne preparate
dobro znane v
Drogeriji »Adrija«, Mr. ph. S. Boršič
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1
Elizabeth Arden

* **Pobegol dečko.** Vdova Franca Dežmanova, stanujoča na Česti v Mestni log št. 28. je prijavila, da je neznanomak pobegnil njen ledetni sinček Hinko Podpečan. Dečko, ki je sicer v oskrbi vzgojevališča na Kodečevem, je prišel za praznike dovi mov na počitnice. Od doma je pred dnevi neznanomak izginil in ga odtel domači niso več videli. Dečko se najbrže potika kje po deželi. Hinko je za svo o starost dobro razvit. Običen je v sportno obleko, na glavi ima čepico ter je rjavih las in takih oči.

Kavarna „Merkur“
Ignac Lebič
koncert domačega kvarteta danes in jutri od 20. do 2. ure ponoči.

* **S steklenico po glavi.** V gostilni Antona Debeljaka so predvčerašnjim ponoči rajali in se veselili. V gostilni je bilo zbranih več fantov ter deklet in so se pari ob zvokih harmonike pridno vrteli. Med gosti se je nahajal tudi delavec France K., ki je bil malo nagačiv in je drugim fantom med plesom rad podstavil noge. Zaradi tega so se pričeli nekateri razburjati, najbolj jezen pa je bil posestnikov sin Stanko R., ki je prijel za noko steklenico in udaril Franceta po glavi. Treščil ga je tako močno, da mu je prebil ustrnico in mu izbil dva zoba. Ranjeni France K. je moral iskati zdravniške pomoči in mu je zdravnik v St. Vidu rano zašil. Dogodek je prišel na uho tudi policiji in se bo tako sedaj stvar obravnavala pred sodiščem.

* **Seznam najdenih in izgubljenih predmetov.** Na policiji so bili izročeni naslednji v drugi polovici decembra lanskega leta na dom predmeti: ročna torbica s 62 Din. ročna torbica s 50 Din. ročna torbica s 41 Din. ročna torbica s raznimi toaletnimi potrebščinami, listnica s šofersko izkaznico na ime Mihaljevič Milan, 2 zračni košeni sešalji, rezervno avtomobilsko kolo, zlat prstan, trezno kamenčiki, zlata verižica, zlata ženska broša s petimi rdečimi kamenčki, srebrna moška ura, uhan z rdečim kamenčkom, 46 komadov vreč bela gos, kanarček, kovčeg z raznimi toaletnimi potrebščinami in legitimacija na ime Ana Mayer. V železniških vozovih so bili najdeni ti-le predmeti: 7 dežnikov, 2 moška klobuka, servis za kavo, dežni plašč, 2 para galoš, ženski predpasnik, volneni šal, prazna aktovka in pripovedna knjiga. Seznam izgubljenih, a ne vrnjenih predmetov je bolj pester. Prijavljenih je bilo več izgub gotovine od 100 do 400 Din. listnica s 130 Din in sokolsko legitimacijo na ime Zorko Kržišnik, listnica s 200 lirami ter listkom na ime Kerkoč, denarnica s 180 Din, denarnica s 100 Din in raznim beleškami na ime Slavka Javornik, ročna torbica s 140 Din in raznimi malenkostmi, ročna torbica s črno denarnico, v kateri so je nahajal avstrijski 10kronski

Vsa Ljubljana se smeje in poka od veselja in zabave! Oblega blagajno!

Zakaj? Danes premijera!

Charlie Chaplin
kot
Natakar Kori

velika konkurenca vsem natakarnjem, vsem ljubimcem, očetom, vsemu svetu.

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Film je velika senzacija in je najnovejši produkt Chaplinovega netičnjivega humora!

Ob 1/11, 3., 1/5, 6., 1/8. in 9. uri

Kino Ljubljanski dvor Tel. 2730

zlatnik, več slik in robec, torbica s korneljo na meter dolgi srebrni verižici, 200 Din in poštno položnico s naslovom Marija Šarc, rezervno avtomobilsko kolo znamke »Chevrolet«, zlat prstan s 1 velikim in 6 malimi briljanti, par črnih ženskih čevljev, aktovka iz črnega usnja, v kateri se je nahajalo par damskih čevljev, zavojček zdravil in dvoje pisem, 2 dekreta, glaseča se na ime učiteljice Spazzapan Berta, nova aktovka s raznim računom, ročna torbica s 280 Din in nekaj dežnikov ter raznih kovov oblike.

Tržič?? 11. I. 1930?? Kje? Kaj? Kdo? Kdaj?? Zakaj?

* **Materinski večer v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece.** Ljubljana ulica, bo 8. t. m. točno ob 20. Govoril bo g. profesor dr. Oswald o vzgoji pomenu okolice (miličja) s diskusijo. Vstop prost.

* **Radio - klub Ljubljana vsotič obvešča svoje člane,** da se bo toredni občni zbor vršil v torek 7. t. m. ob 18. v prostorih Ljubljanskega vefelaima. Člani se vladno vabijo.

* **Mestna Ciril - Metodova podružnica** priredi danes v Narodnem domu veselico s plesom (voad z Bleiweisove ceste) Godba: Merkurjev Dancing Band.

* **Za Merkurjev ples,** ki se bo vršil v soboto 11. t. m. ob pol 9. zvečer v veliki dvorani hotela »Union«, vlada vsesplošno zanimanje. Ples obeta biti v resnici ena najsilnejša ših plesnih prireditve letošnje plesne sezone. Ker je vstop dovoljen le proti vabilu in so se že vabila tudi razposlala, se naprošajo vsi oni, ki bi bili pri običnem razpečavanju vabil pomotoma prežrti, kakor tudi oni prijatelji društva, ki bi se želeli plesa udeležiti, pa nimajo vabil, da to nemudoma prijavijo društveni pisarni Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani, Grafičarje 17-I., telefon št. 26-52.

Bleiklisti na dirko drve, roke se kretajo na noge, prvi prispel je na natečaj, ki ga okrepčal je **BUDDHA** čaj! Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva ul.

* **Elitni plesni tečaj v Kazini** bo imel prihodnjo plesno vajo v ponedeljek 6. tm.

* **Društvo sodnih poduradnikov** in slug v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor na dan 12. t. m. ob 13. v Justično palačo soba št. 28 v Ljubljani. Pozivamo gospode tovariše, da se občnega zbora zanesljivo in polnoštevilno udeležijo.

* **Godbeno društvo »Gradašče«** Vefelaimu priredi v nedeljo 5. t. m. koncert v restavraciji »Končan«, Rožna dolina, ki jo na novo otvori znani g. Rudolf Cafeta.

MANOFIN

čisti roke od kopirnega papirja, črnih in razne predmete, jedilno orodje, marmor, ilnolej itd. Doza Din 8.— in 13.—.

Dobi se v drogerijah, parfumerijah in specerijah trgovinah.

Naročila sprejema glavno zastopstvo Manofina — I. Svelec, Novo mesto v Ljubljani: DROGERIJA GREGORIČ.

* **Plesalka Meta Vidmarjeva.** Plesgimnastika za poklicne, za lajke, za otroke, za dame. Prijave in informacije v Narodnem domu. Vhod z Bleiweisove ceste. Od 10.—12.

* **Samo poskusite, pa boste občutili.** kakšen užitek in olajšave napravi masaža in pedikura v kopališču »Slova«. Pedikura 8. samaja 6 Din.

Damske obleke
svetle plesne . . . od Din 150.— naprej
baržunaste » 175.— »
plisirane krila » 190.— »
svil. in batist bluze . . . » 110.— »
jutranje obleke » 120.— »

edino le pri
F. in I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29
Oglejte si naša izložba!

* **Širši sestanek članstva** bo imela danes ob pol 10 dopoldne v gostilni g. Marleničeva v Mostah Zveza slovenskih vojakov Ljubljana - Moste, katerega naj se udeležijo vsi člani.

* **Danes pri »Jorneju«, Sy. Petra s. 85.** Godba, ples.

* **Ekskurzijski lond akad kluba elek-trotehnikov** vabi člane k rednemu občnemu zboru 13. t. m. ob 17. v dvorani mestnega magistrata.

* **Odda za trgovski lokal v Kresu.** Šolski dvorovi 2. Pismene, s 5 Din kolikavene pomudbe je vložiti do 18. t. m. pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobo tudi potrebne informacije.

* **Pevsko društvo »Slaveco«.** V sredo 8. t. m. pevska vaja mešanega zbora istočasno zelo važen sestanek. Točno ob 20. vai in vsi!

Iz Celja

* **Ljudsko vsenčistično v Celju.** V tokomnem mesecu se bodo vršila na celjskem ljudskem vsenčistično naslednja predavanja: 13. t. m. bo predaval g. prof. Oslp Šest iz Ljubljane o sigurnem nastopu doma in v družbi; 20. t. m. bo g. prof. Šest nadaljeval in tudi končal svoje prej omeneno predavanje; 27. t. m. pa bo predaval državni tožilec g. dr. Afšin Juhart iz Celja o modernih smerah mladinskega sodstva. Predavanja se bodo vršila na meščanski šoli v Celju in se prčno vedno ob 20. Dijaki bodo imeli prost vstop, ostali plačajo 2 Din.

* **»Krog s kredo«.** V sredo 8. t. m. bo gostovalo mariborsko gledališče v Celju s prekrasno Klambundovo 5 dejansko krita kito igro »Krog s kredo«, ki je nedvomno najsilnejša uprizoritev v letošnji mariborski gledališki sezoni. Ker bo sodelovali skoro ves ansambel, zbor in statisti pri bodo pripeljali Mariborčani s seboj tudi popolnoma nove dekoracije, so se morale dramske cene za malenkost zvišati. Abonenti ne doplačajo ničesar. Vstopnice v predprodaji v knjižarni Gončar & Leskovšek.

Damsko in postojtno perilo. Ilno in elegantno izvršuje proti naročilu in po meri M. SRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (Poleg D. Zamparutli). Bogata izbira vseh vrst črnk in krasnih flet motivov.

* **Na okoljski dečki osnovni šoli v Celju** bo danes popoldne ob 15. ponovila ena znana in priljubljena Nestrojeva komedija »Utoplenec«. Predstava bo v šolski telovadnici. Med odmorii godba.

* **Dve izgubl. Franc Jure iz Celja** je izgubil 2. t. m. v mestu nkljasto uro »Omega« s srebrno veržico. Med pošto iz Gaberja do celjskega kolodvorja je izgubil Marija Bobnova pred dnem večji zavitek, v katerom je imela skoro novo žensko obliko, pleteno ročno torbico, več robocev in 200 Din gotovine.

* **S amolo v novo leto.** Dodaten t. uošč pod tem naslovom, prihodnji v petkovih številki »Jutra«, poročamo, da je dotični akademik vso povzročeno škodo na lica mesta poravnal in zato o kakem nadaljnjem postopku ne more biti govora.

* **Zvest prijatelj.** Policiji je prijavil 19 letni delavec Rudolf Šerman, da se je 3. t. m. popoldne seznanil v Žurnerjevi gostilni na Glavnem trgu z nekim nepoznanim moškom, ki je govoril le nemško. Tulec se mu je ponudil, da mu bo preskrbel v Leobnu v Avstriji dobro službo. Na to obljubo sta Šerman in tulec izpila par kozarcev vina. Ob 15. sta se ločila in sta odšla vsak svojo pot. Poprej pa je dal Šerman svoj nahrbtnik v katerem je imel nekaj delovne obleke, shraniti natakarkul Tulca pa so je kmalu vrnil in odnesel nahrbtnik pod pretezo, da ga je ponj poslal Šerman, ki trpi 490 Din škode.

Iz Maribora

* **V proslavi stoletnice rojstva dr. Benjamina Ipavca** bo priredila mariborska Glasbena Matica 5. februarja v Unioni veliki koncert, na katerem bo pevski zbor izvajal samo Ipavčeve pesmi.

* **Dva odlična pevca v Mariboru.** V petek 10. t. m. se bo vršil v veliki dvorani Uniona koncert dveh odličnih modernih pevcev: Nikole Nagačevskega, bivšega prvega tenorja opere v Moskv, ki je žel že ponovno velike uspehe v Rimu na Dunaju in v Monte Carlu, ter pianistinja Nine Ilintzki, ki je stalen gost koncertnih dvoran na francoski Rivijeri. Koncert priredi koncertni biro Glasbene Matice v Mariboru. Predprodaja vstopnic od torika dalje na običajnih mestih.

* **Prazniki v gledališču.** Danes popoldne ob 15. se ponovi pri ubljena opereta »Piskrovec« po znižanih cenah, zvečer pa »Radikalna kurak. Na Treh kraljev dan popoldne bo prva letošnja otroška predstava s

Strihnin, Cyankali v mošnjah, Cyanik
v ampulah so nesporno najučinkovitejši strupi proti roparicam. — Dobe se v drogeriji SANITAS, Celje ter v Ljubljani, Dunajska cesta 5. 1266

11. januarja 1930
Medicinski ples v Celju
Celjski dom 1404

pojem, plesom in godbo »Oruška«, sveder pa se ponovi melodiozni »Orlov«. — Vsa odrasli, ki bi kupili vstopnico za mladinsko predstavo, ima pravico vzeti enega otroka do 4 leta na krilo.

— Streljaška družina Potinja vas priredila 5. t. m. v prostorih gostine Lohnik tik postaje Orehova vas-Slivnica družinsko veselico s pestrno spodobno. Začetek ob 2. uri popoldne. Zveze z vlakom zelo ugodne. Strelci in lovci vlnodno vabljani.

— Iz carinske službe. Carinski inspektor g. Jernej Kladnik je bil premeščen k glavnemu carinskemu uradu v Ljubljani.

— Imenovanje. Za sodnega zdravnika pri okrajnem sodišču v Mariboru je bil imenovan dr. Podlesnik, dosedanj zdravnik pri sreskem poglavarstvu v Mariboru.

— Smrtina kosa. V soboto je po dolgotrajni bolezni umrla v Franciskanski ulici št. 21. stanovalka gospa Tilčka Vodenikova, učiteljica soproga in učiteljica ženskih ročnih del v pokroju. Pogreb pokojnice se bo vršil 6. t. m. ob pol 16. uri na pokopališču v Ljubljani.

— Smrtina kosa. Včeraj je preminula v Mariboru v starosti 76 let gospa Barbara Koller, hšna posestnica. Pogreb se bo vršil 6. t. m. ob 15. iz hiše žalosti na Toznu 44 na magdalensko pokopališče na Pobrežju.

— Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 6. t. m. odpade predavanje zaradi praznika. V petek 10. t. m.: dr. Pavlič o pravih sloveskih prehrani.

— Gostiščina za vsa postopja. Mestni magistrat razglašja, da je mestni občinski svet v svoji seji dne 21. novembra 1929. sklenil, da se predpise gostiščina za vsa postopja, ki niso podvržena zgradarini, bodi da služijo za obratne svrhe ali za stanovanja.

— Avtobusni promet Maribor—Ruše. Mestno avtobusno podjetje se je na splošno željo občinstva odločilo, da uvede na prosti Maribor—Ruše zopet poskusne avtobusne vožnje. In sicer ob sredah in sobotah dopoldne. Avtobus bo odhajal ob 9.50 z glavnega kolodvora, ob 10. z Glavnega trga, vračal pa se bo iz Ruš ob 10.40.

— Preiskava v zadevi vlogi pri Kihmannu se je včeraj intenzivno nadaljevala. Izven treh osumljenec so bile zaslišane tudi razne priče. Nekaj Cesarjev sostanovalec pri Grafu je izpovedal, da mu je Cesar tam pripovedoval, da ima v Splitu zakonitih 40.000 Din in da je 300 Din poslal materi v Osijek. Tudi nekatere druge priče so izpovedale za Cesarja obremenilno, vendar pa on še vedno trdovratno taji sodelo pri vlogi. Danes so našli v Janžekovi novih hišah pod podlogo še 2000 Din. Popoldne so bili vsi trije delikventi oddani sodišču v nadaljnjo preiskavo.

Iz Trbovelj

— Prva ljudska brezplačna predstava na sokolskem odru. Jutri na praznik bo v sokolskem odru druga repriza pred kratkim sijajno uspele komedije »Nedeljski odhodi« v običajni zasedbi ter režiji g. inž. Freyera. K tej predstavi, ki je prva te vrste v Trbovljah, je vstop vsakemu popoinoma prost ter se tudi ne bodo pobirali prostovoljni prispevki. Pri predstavi bo sodelovali tudi sokolski orkester. Začetek predstave bo ob 17. koncu pa po 19. uri.

Iz Škofje Loke

— Publikacije Vodnikov družbe so sprejeli naročniki z velikim zanimanjem in tudi občanec se poravnali naročnino za leto 1930. Pri poverjeniku družbe soboslikarju v Šolski ulici g. Janezu Humru, ki sprejema tudi nove člane.

— Podružnica SPD v Škofji Loki priredi danes v vseh prostorih Sokolskega doma planinsko rajanje. Začetek ob 20. Čisti dobitek prireditve je namenjen zgradbi planinske koče na Blegasju.

— Nove trgovine. Trgovina s mehanim blagom Gasperja Osterca ob tovarni Šehir je izročena obratu. — Danes otvorila Kavčičeva v Thalerjevi hiši delikatesno trgovino, ki je prva te vrste v Škofji Loki. Trgovino z usnjem je z novim letom otvoril Franc Šifer v lastni stavbi v Škofji Loki.

— Mitnica na Plevni, ki je bila v začetku januarja odpravljena, se je dneve demontirali in o napravi, ki je povzročila obilo vsestranske kritike, ni več slova.

Iz Kranja

— I. fantovski ples v Kranju v sokolski dvorani naj danes sveder nikdo ne pozabi posetiti. Vabljeno vse občinstvo. 1683

Z Jesenic

— Preselitev urada. Oddelek sreske finančne uprave, ki je imel dosedaj svoje uradne prostore v poslopju, v katerem je nastanjeno uradništvo KID, se je te dni preselil na mestni magistrat na Jesenicah in se priključil oddelku finančne kontrole na Jesenicah. Oba oddelka bosta zaradi reorganizacije finančne uprave v bodoče tvorila glavni oddelk finančne kontrole na Jesenicah.

— Smrtina kosa. Po daljši bolezni je preminul v četrtek v visoki starosti 84 let Jožef Krasovec, tovarniški upokojenec na Savji. Pokojnik, ki je bil tiha in mirna duša, je bil zaposlen dolgo vrsto let kot mizar pri KID ter je veljal kot dober in marljiv delavec. Svoj zaslužni pokoj je nastopil pred tremi leti. Naj mu bo ohranjen lep spomin, preostali pa naše iskreno sožalje.

Iz Novega mesta

— Razdelitev sodnikov pri okrajnem sodišču. Zaradi uveljavljanja novega kazenskega zakona je razdelitev sodnikov pri okrajnem sodišču v Novem mestu naslednj. predsednik prizivnega senata je predsednik okrajnega sodišča dr. Polensek. Njegova namestnika sta s. o. s. Kuder in doktor Romih. Predsednik senata trojice in petorice je s. o. s. Kuder, njegova namestnika

sta s. o. s. dr. Romih in Hočvar. Sodnik petorice je s. o. s. dr. Kuder in Hočvar.

— Novomeški Sokol je uprizoril na Silevestrovo burko v enem dejanju »Kdo je nor«. Igralci so bili prav na mestu, o čemer je pričalo dolgotrajno pleskanje občinstva. Sledil je ritmični ples Sokolice naraščajnic, ki je publiko zelo zadovoljil. Nato je izvajal sokolski orkester pod vodstvom dirigenta g. Fakina več novonastavljenih komadov. Po končanem programu sta se vršila pri pogrnjenih mizah prosta zabava in ples. Ob polnoči je imel notar g. Marinček lep govor. Podčrtal je delo in trud Sokola v preteklem letu in delo, ki ga čaka v novem letu pod okriljem novoustanovljenega Sokola kraljevine Jugoslavije. Spominjal se je agnih neustrahovanih borcov za sokolsko idejo, pokojnih bratov Josipa Koširja in Mozetiča ter ju postavil za vzgled vsemu Sokolstvu.

— Epidemija škrlatinske vasi Dolj pod Gorjanci je zelo razširjena. Obbolelo je že mnogo otrok. Dosedaj jih je že šest umrlo. Včeraj so ležali kar štiri mladiči v mrtvašnici.

Iz Litije

— Obdarovanje predilniške deca. Za novo leto je predilniška direkcija prav lepo obdarovala deca svojih uslužbenec. Namesto oblolega direktorja gosp. Preissa je prisotnovala obdarovanju njegova soproga. Pred obdarovanjem so predilniški otroci, ki obiskujejo litijsko osnovno šolo, deklamirali nekaj prigodnih pesmi in predvajali prav ljubeč prizorček. Vseh otrok, ki so prejeli darila (obloke, pecivo itd.) je bilo letos 390. Za lepe darove se je zahvalil predsednik Predilniškega društva g. France Hribar, predilniški mojster v Litiji.

— Planinski maček na Sv. Planini. Jutri dopoldan bo viden na Sv. Planini pri Zagorju izredno orjaški planinski maček, ki ga bodo prignali tjakaj turisti in lovci, udeleženci današnje planinske zabave v zagorskem Sokolskem domu. Planinskega mačka bodo krmili dopoldne s Tomaznovim gužljajem. Vstop v krmilnico prost. Skupen odhod Litijanov v večernim vlakom.

Iz Gor. Radgone

— Uradni dnevi sreskega načelstva so bodo v času od 1. t. m. do 31. marca vršili v Gornji Radgoni v pisarni trškega občinskega urada v torkih, in sicer 7. t. m., 11. februarja in 11. marca, vsakokrat s pričetkom ob 13.45.

— Predavanje o socijalnem zavarovanju. Glede na 40 letnico obstoja OIŽD je tudi tukajšnja ekspozitura priredila 29. decembra ob 11. dopoldne v posojilnični dvorani predavanje o delavskem zavarovanju. Predavatelj, vodja tukajšnje ekspoziture, g. Karel Salomon je v svojem skupnem govoru orisal najprej vzrok, potrebo in pomen zavarovanja in zatem pričetek izvajanja zakona o bolnišnem zavarovanju iz leta 1889. do zakonitost našega zakona iz leta 1922. Podal je tudi nekaj jasnih primerov glede dajatev in briz za bolnega člana po našem namre prejšnjemu avstrijskemu zakonu. Zal pa, da se nimamo zavarovanja za primere onemoglosti, starosti in smrti. Zaradi tega je bila končno sprejeta resolucija, s katero se zahteva, da se uvede tudi potrebno zavarovanje. Priporočljivo bi bilo, da bi se tako važnih predavanj udeležilo članstvo v večjem številu kakor tokrat.

— Občni zbor Dramskega društva se je vršil 30. decembra zvečer v gostilni »Pri pošti«. Zaradi premeščitve k okrajnemu sodišču v Litijo je dosedanj večletni predsednik, sodni predstojnik g. dr. Tomo Turato odločil funkcije ter je bil izvoljen za predsednika g. Makso Menhart. Novoizvoljeni odborniki so: gg. Hinko Požun, Richard Müller, August Madile, Mijo Potoknik, Vlado Lorber, Lohnik Frano Dobača, Knaflič Rudolf ter ga. Ana Mavričeva in gđ. Milena Peršetova ter Cilka Prelogova. Po končanem obnem zboru je imel g. dr. Turato kratko predavanje o novem kazenskem zakonu, ki je stopil v veljavo s 1. t. m.

Iz Prekmurja

pm— Poklonitvene deputacije Dravske banovine se bosta udeležili kot odposlanca Murske Sobotne podžupan gosp. Čeh in odbornik gosp. Lajnšek.

pm— Ping-pong turnirja za prvenstvo Dravske banovine se bodo udeležili štirje igralci iz Ljubljane, nekaj iz Čakovca, Maribora (kjer se bo vršil poseben turnir, da določijo udeležence) in iz Murske Sobotice. Iz Kranja bo prišel samo delegat, ki se pa tekme ne bo udeležil. Turnir se bo odigral v sokolski dvorani 6. t. m. Opozorjamo javnost na interesantno tekmo.

pm— Premestitev. V začetku novega leta nas je zapustil splošno priljubljeni član tukajšnje Sokola, uradnik gosp. M. Vidmar, ker je bil premeščen v Celje. Želimo mu obilo sreče na novem mestu.

pm— Izobraževalno društvo v Rogoševih je priredilo igranje »Zenitcev«, ki je pod režijo šolskega upravitelja gosp. Černija prav dobro uspela.

Dopisi

KOROSKA BELA—JAVORNIK. Sokolsko društvo na Koroski Beli—Javorniku ponovi v ponedeljek 6. t. m. ob 15. v lastnem domu petdejanjo »Domena«, lepo narodno gro s petjem, po istoimenskem romanu pisatelja Josipa Jurčiča. Prijatelji Sokola in lepih narodnih iger iz bližnje in daljnje okolice vlnodno vabljani!

ZALOG. Po božičnih praznikih je po daljšem bolehanju za vedno zatislil svoje obliki splošno znani skladiščni delavec, posestnik in bivši član krajnega šolskega sveta v Zalogu g. Janez Ulčakar, po domače Jeras. Dosegel je starost 63 let, dasi bi mu jih nihče ne prisodil. Bil je vedno vedrega značaja, pošten in odkrit moč. Bodi pristni moralistični erci ohranjen najlepši spomin. — Miravstovanje v Zalogu je bilo izredno živahno. Največ častilcev Silvestra se je zbralo v dvorani g. Cirila Požarja, kjer so

se kmetno zabavali ob dobro zamišljenih in izvršno uspeh burkah »Pošta skrivnost« in »Postrešek Nace pred sodiščem«, ki ju je uprizorila »Svoboda«. Burki sta povzročili salve smeha. Največ razvedrila je bil sveda nudila godba, ob katere zvoki se je vrtila plesalčinja mladina v najlepšem razpoloženju pozno v noč. Nerodnosti ali temu sličnega noveletna kronika auma beležiti.

RADECE. Tukajšnje sokolsko društvo uprizori 6. t. m. ob 20. v društveni dvorani tragedijo mladega dekleta »Magda« v 12 slikah. Za prireditve je veliko zanimanja ter v upati, da bo dvorana razprodana. Mladini je vstop prepovedan. Predprodaja vstopnic pri bratu Cotmanu.

Sokol

Glasovi o Sokolu kraljevine Jugoslavije v inozemstvu — Med drugimi prinaša tudi ugledni angleški dnevnik »Times« poročilo o osnovanju državne telesovzgojne organizacije v Jugoslaviji ter objavlja tudi izvešček iz lozadnega zakona. V nadaljnjih izjavah omenja namen organizacije, priobčuje vršitev vesokolskega zleta v Beogradu in razlaga končno svojimi čitateljem namen Sokolstva vobče. Pri tem omenja delovanje češkoslovaškega Sokolstva med vojno, ki je mnogo doprineelo za osvoboditev češkoslovaške.

Iz ljubljanske šipe. Po zadnjih podatkih, ki so jih poslala društva, šteje največ članov društvo Sokol 1. na Taboru, ki izkazuje 636 moškega in 239 ženskega članstva, skupno torej 874 članstva. Od tega je bilo 58 telovadcev, 37 telovadk, 38 moškega in 53 ženskega naraščaja ter 56 moške in 36 ženske dece. Društvo šteje 76 bratov z lastnim slavno-stnim krojem. Drugo najmočnejše društvo, ki je obenem najstarejše v Jugoslaviji, pa je Ljubljanski Sokol s sedežem v Narodnem domu, ki šteje 660 članov in 188 članic, skupno 848 članstva ter 65 telovadcev, 50 telovadk, 68 moškega in 40 ženskega naraščaja in 78 moške in 56 ženske dece. Tretje ljubljansko društvo je Sokol II. s 185 člani in 90 članicami, skupno 275 članstva, 27 telovadci, 28 telovadk, 20 moškega in 12 ženskega naraščaja ter 46 moške in 27 ženske dece. Sokol v Šiški (Ljubljana VII) je štel istočasno 195 članov in 83 članice, skupno 208 članstva ter izkazuje 80 vezbov, 14 telovadk, 26 moškega in 28 ženskega naraščaja in 46 moške ter 48 ženske dece. To so zadnji podatki o ljubljanskem Sokolstvu, objavljeni v Sokolskem koledarju.

Vodilno društvo mariborske sokolske šipe je bilo mariborsko sokolsko društvo, ki je štel v preteklem letu 511 članov in 151 članic. Od teh je bilo vpisanih med telovadce 73 moških in 59 članic. Število moškega naraščaja je vsekaror mnogo bolj zadovoljujoče kakor pri ljubljanskih društvih, saj znaša 126 moškega in 73 ženskega naraščaja ter 168 moške in 192 ženske dece.

Iz telovadne statistike JSS. Izmed 7086 sokolskih pripadnikov jugoslovenskega Sokolstva je bilo skupno 9672 telovadcev ali 26,5 odst. vsega vpisanelega moškega članstva, dalje 2635 telovadk, t. j. 31,2 odst. vseh članic. Izmed skupnega števila članstva, ki je znašalo 44.848 oseb, jih je sestavljalo 12.307 ali četrtina, kar smo na podlagi izločenih oseb, ki so prejšnje statistične imenovani kot ugodni polovi. Naravno pa je, da bi bilo razmerje takšno. Število telovadcev se je namreč prejšnjim letom dvignilo, pri telovadkih pa moramo konstatirati nedolžno upadanje. Naraščaja je štel naše Sokolstvo skupno 10.933 oseb, od tega moškega 6947 in ženskega 3986 oseb. Tudi to število nas ne more popolnoma zadovoljiti, saj je manjše kakor skupno število telovadcev in telovadk. Število dece je bilo zadovoljivo, doseglo še vedno manjšino. Vsebnost je skupno 17.025 oseb, 9081 dočkov in 7944 dočice. Skupno število vseh telovadcev in vseh organizacij je znašalo 40.365 oseb, t. j. 55,4 odstotkov.

Sokolski Vestnik, glavno glasilo COS, prinaša v svoji zadnji številki daljši članek br. Stjepanka o narodnostnih razmerah jugoslovenske manjšine v Italiji. Navaja predvsem statistiko v vseh onih provincah Italije, kjer prebivajo sklenjeno Jugoslavlani, priobčuje predvsemno šolsko statistiko in se spominja tudi predvojnega delovanja sokolskih društev in žup v dotičnih pokrajinah.

V Pragi se vrši 12. januarja druga izbira tekma za mednarodno telovadno tekmo v Luksemburgu l. 1930. Medtem ko se pri prvi izbiri tekmi ni tekmovalo v prostovoljnih vezbah na orodju, so sedaj poleg dolžnostnih vezb predpisane tekme tudi v teh in v vseh lahkoatletskih disciplinah.

V COS so se vršile v letu 1929. tekme članstva v 22 župah za mlajše članstvo in v 2 tudi za starejše članstvo nad 36 let. V prosti telovadbi pa so priredili poseben lahkoatletski tekme štiri velika okrožja, dalje 43 žup, 30 okrožij in celo 73 posameznih večjih društev. Omenjati pa moramo ob tej priliki tudi medžupne lahkoatletske tekme, ki so se vršile med peterimi župami. Upati je, da se bo to leto panova širokega tekmovalnega članstva v velikih masah ohranilo tudi v bodoče.

Češkoslovaško Sokolstvo je izdalo za svoje delovanje v l. 1930. poseben program, iz katerega posnemamo najvažnejše podatke. V januarju se bo vršila šola v drsanju po ledu, izbirna tekma za Luxembourg in koncem meseca zvezne tekme v smučanju in skokih v Plavech. V februarju se po možnosti priredi smučsko šolo, dalje se udeležijo COS smučarskih tekem v Jugoslaviji. Marca se vrše po vsej oblasti COS proslave 80-letnice br. Masaryka, v aprilu pa obišče deputacija Sokolov prireditve francoskih gimnastov v Alžiru. V maju se bo po vrsti izbirni tekmi sestavilo definitivno vrsto za mednarodno tekmo in pričelo s skupnimi vajami v Pragi. Mesec junij pa je določen za pokrajinske zlete v Kladnu in Hodoninu. V Beogradu se vrše koncem meseca tekme za slovansko prvenstvo in pa vsesokolski zlet, ki se ga udeležijo COS korporativno. Isto velja tudi za zlet bolgarskih Junakov v mesecu juliju. V avgustu bodo vadijske šole v Nymburku in zlet belgijskih gimnastov v Anversu, nakar sledi zopet več ali manj interno delo po društvih in župah.

Sport

Prva letošnja smučska tekma

V ponedeljek se bo vršila v letošnji zimskosportni sezoni I. smučska tekma in sicer v Planici. V tem kraju, ki je dokaj ugoden za take prireditve, že 4 ali 5 let ni bilo nobene smučske tekme, zaradi tega vlada med tamošnjim prebivalstvom, pa tudi med ostalim sportnim občinstvom prav veliko zanimanja.

Tekmo priredi naš agihni smučarski klub Ljubljana ter je odprta za vse naše smučarje, verificirane in neverificirane in tudi za naraščajnice.

Start je pri koči v Tamarju ob 10. m naraščajnike pa istotam ob 11. uri.

Sportni drobci

Program Hajdukove turneje po Južni Ameriki je že definitivno določen. Hajduk bo odpotoval meseca februarja. Potoval bo skozi Havano in Panamo do Antofagaste, vrnil pa se bo preko Mehike in New Yorka. Po določenem programu bo igral eno tekmo v Havani, dve v Panami, tri v Lisui, dve v Santiagu, dve v Buenos Airesu, eno v Rosario de Santa Fe, a po dve v Montevideo in v Rio de Janeiro.

Znani beograjski branilec Mitja Ivković, ki je kakor znano izstopil iz Jugoslavije, je te dni dobil poziv, naj se pridruži Hajdukovi turneji po Južni Ameriki. Poleg Ivkovića so pozvani tudi B. Marjanović Moša, Vujadinović in Arsenijević. Arsenijević je odklonil zaradi izpita, dočim je Ivković pristal, ako se medtem ne bi pojavile kakne nepričakovane zapreke.

Iz Edinbourga poročajo, da je mame plavalca Mercedes Gleitze postavila nov vztrajnostni rekord. V kopališču v Edinbourgu je plavala 26 ur brez prestanta.

Francoski parlament je odobril v državnem proračunu 30.000.000 frankov za sport in gimnastiko. Od te vsote se bo razdelilo 16,7 milijona sportnim društvom in savezom, ki so dosedaj dobili podpore iz proračuna vojnega ministrstva. Ostali del vsote se bo porabil za gradnjo sportnih prostorov v manjših mestih Francije. Vojno-mu ministrstvu bo na razpolago 900.000 frankov za gojitve sporta in telovadbe v vojski. Ze iz teh števil se vidi, kako veliko važnost polaga francoska vlada na telesno vzgojo mladine.

SK Jug v Skopju bo gradil novo moderno urejeno igrišče s pokritimi tribunami. To bo najlepše sportno igrišče v južnih krajih naše države. Stroški so proračunani na 250.000 Din.

Drzabne tekme seniorjev za pokal doktor Fuchs in tekme juniorjev in dam, ki so bile poprogramu JZSS določene za danes oziroma jutri, so bile zaradi pomanjkanja treninga tekmovalcev odgojene na 11. oziroma 12. januarja.

Brezplačni dvodnevni smučarski nadaljevalni tečaj na Veliki Planini v dnevi 5. in 6. januarja št. Koča oskrbovana, smuka idealna, odhod iz Ljubljane dne 4. t. m. ob 14. z glavnega kolodvora. Tečaj vodi tajnik SPD g. Ivan Tavčar.

Smučarski tečaj, ki je bil napovedan pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru od 1. do 10. t. m., se bo vršil na pravoslavni božič od 5. do 15. januarja istotam. Prijave je poslati oskrbniku hotela Sv. Janez g. Mariji Jerajevi ali na Slovensko planinsko društvo v Ljubljani.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora LNPa bo v torek 7. t. m. v posebni sobi kavarnar »Emona«. Zaradi važnosti naj se v vseh odborniki sigurno in točno udeležijo.

— Tajnik I. ASK Primorje (centralni odbor). Redna seja centralnega odbora bo v torek 7. t. m. ob 18. v novem klubovom lokalu (Dunajska cesta 31, vzhod skozi gostilno). Prosimo gg. odbornike, da se iste sigurno in točno udeležijo. Predsedstvo.

SK Slavija. V četrtek 9. t. m. ob 20. bo v gostilni Komidar (prej Štor) redna odobrova seja. Redni letni občni zbor bo v nedeljo 19. t. m. ob 10. dopoldne v salonu gostilne Košak v Novem Vodmatu s običajnim dnevnim redom. Ker je z ozirom na težak notranji položaj predvidena fuzija, zziroma razpust kluba, se članstvo naproša, da se običnega zbora čim najštevilneje udeležijo. — Tajnik.

SK Ilirija. Seja klubovega načelstva bo v torek 7. t. m. ob 20. v kavarni »Emona«. Prihodnja plenarna odobrova seja je določena na ponedeljek 13. t. m. V smislu sklepa zadnje plenarne seje naproša predsedstvo gg. načelnike sekcij, naj akličejo do 10. tega meseca plenarne sestance svojih sekcij v svrhu izvolitve novih sekcijskih programov za tekoče leto. Novi sekcijski odbori naj izroče proračune do 12. t. m. opoldne klubovemu tajništvu v kavarni »Evropa«.

SK Ilirija (plavalna sekcija). Plenarni sestanek članstva plavalne sekcije bo v torek 7. t. m. ob 18. v zadnji sobi restavracije hotela »Stone«. Dnevni red: konstituiranje sekcijskega načelstva, razprave o treninju v zimskem kopališču, tekmovalni program za tekoče leto.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 11. trening na igrišču za vse igralke. Točno in polnoštevilno.

Med boksači

V prvih mesecih letošnjega leta se bo odločil

velikot boj za zavidljivo naslovstvo. Kandidati so za turnirjevo mesto je cela serija; vsak izmed njih ima za seboj vrsto prijateljev in tilihi simpatizerjev, po možnosti pa tudi nekaj novine, ki delajo zanj propagando. Bivši svetovni prvak Tunney upa, da bo postal njegov naslednik American, vendar pa je glede tega precej v skrbeh, češ ker so »titi« in inozemstva »Schmeling, Scott in Sandwina (pri tem je Tunney pretiraval) precej nevarni. Kljub prej omenjeni razcepljenosti taborov pa se da vendar iz nekaterih avtoritativnih

glasov o boksaškem sportu povzeti, da privede topot resno v poštev le Schmeling in Sharkey. Sele daleč za tema dvema favoritom so uvrščeni naslednji kandidati po svojih izgleh: Porath, Risko, Griffith, Phil Scott, Paulino in Stribling. Gleda črna Godfreyja se splošno trdi, da je že barva njegove kože precejšnja ovira, da bi mogel nositi pomembni naslov. To prav za prav ni objektivno! Med zadnjimi je omeniti še Jima Maloneyja in amerikaniziranega Nemca Hoffmanna, ki sicer nimata posebnih šans, vendar pa bi lahko tega ali onega v »spodnji hiši« (n. pr. Scotta ali Riska) vrgla iz nadaljnjih bojev.

Med velikani v svetovni boksaški areni se bosta srečala Schmeling in Sharkey, in sicer 29. marca. Prvi bo dobil za ta angažman 250.000 dolarjev. Termin je zato določen tako pozno, ker mora Sharkey še 27. februarja nastopiti v Miamiu proti Calpolu. Boj se splošno pričakuje z veliko navdušeno in garancija minimalne dohodke milijon dolarjev.

Griffith in Risko, ki sta tudi v seznanju kand datov, sta se že pred dnevi udarila v Chicago. Boj je končal s precejšnjim presenečenjem, ker je Griffith zmagal nad Riskom v 10 krojih samo po točkah. Splošno se je namreč pričakovalo, da bo Griffith slavil k. o. zmago. Zaradi tega nousepa je zelo vprašljivo, ali in kje se bo Griffith dalje boril za svetovno prvenstvo.

Na isti prireditvi je Nemec Hein Müller v 10 krojih po točkah porazil Kanadijca Elzeazja Rouxa. Müller je bil sicer boljši, toda borba je bila precej dolgočasna. Moža sta se pogosto vračala v stlačbe in sta le redko izmenjavala udarce.

Norvežan Otto Porath je bil do modnega diskvalificiran. Sedaj je kazni konec in 10. t. m. bo mož zopet temeljito nastopil. Nasprotnik mu je Paulino; boj bo oster... Dva ameriška boksača sta se te dni izkazala na evropskih tleh. Svetovni prvak v mušji teži Frankie Genaro potuje v Pariz, kjer bo tekmo januarja branil svoj naslov proti Ivanu Trevidicu (ta je gotovo naše kriv); in Geo Mack, ki se je na Norvega leta dni v Marceitlu boril s Kid Francisona.

Italijanske boksaške sveto je svojega prava težke teže Panfila zelo občutno kasnovala zaradi klavne predstave, ki jo je dne 8. decembra nudil boja in domačih zmag željni publiki v boju proti Larry Gannu v Milanu. Panfila so za tri mesece diskvalificirali in mu obnemno odvzeli naslov prva.

Boksaška komisija v New Yorku je bila s kaznovanjem še dalje. Ker se je čisto dogajalo, da so boksači že po par krojih začeli uporabljati prepovedane udarce in s tem zaslužili diskvalifikacije, zaradi česar so bili boji predčasno končani in je publika vedno po pravici ogroženo protestirala proti takim potegavčinam, je bilo odrejeno, da se boksačema izplača — v primeru, da se mora boj predčasno nehati — le adekvatni del dogovorjene vsote. Prvi, ki ga je zadel ta nesrečni ukrep, je bil Italijan Camigliano, ki je bil zaradi »foul« še v drugem kroju diskvalificiran in je prejel za svoj nastop, ki naj bi bil svedo po reklamni atrakciji prve vrste, namesto 1750 samo 350 dolarjev gafe. Tisti »foule« je stal v našem 70.000 dinarjev!

Kako se dela »strununga« za tega ali onega, kaže na pr prav nazorno tale primer: Italijan Camena je na poti v Ameriko, kjer se bo bode okoli srede januarja udaril s Jim Maloneyjem, možem srednjih kakovosti. Kako se mu bo godilo, je še vse v božjih rokah in pesteh ameriških nasprotnikov. Toda Italijani delajo za svojega ljubljence propagando tudi s tem, da so mu položili v usta tole bombastično izjavo: »Prejel sem ponudbo od Sharkeya, toda zaenkrat ga nočem zabiti v tla. Najprej bom dal roko možem srednje vrste, za njimi pa pride na vrsto Sharkey... Ko se vrnem v Evropo, bom svetovni prvak!« Kratko in jedrnat! Tega petelina bomo kmeh posebej v evidenci, da se nam v Ameriki — s svojimi zmagami in svetovnim prvenstvom — ne izgubi!

Domače živali postajajo večje

Clovek, ki se vedno trudi, da bi izboljšal delo narave, je dosegel tudi v gojenju domačih živali velike uspehe. Divje živali, ki si jih je ukrotil, je napravil veliko večje, nego so v naravi, in sveda koristnejše. Za primer vzemimo pse. V dohah, ko so volkovi še stalno ogražali človeške naselbine, si je vzgojil volčjake, ki so dovolj močni, da lahko premagajo volka. Volk je velika žival, čez meter dolga in do 100 funtov težka. Vendar ga volčjaki v vseh pogledih prekašajo. Še večje so danske doge, ki so jih vzgojili za lov na divje mrjase, dočim dosegajo bernardinci celo dve tretjini velikosti odraslega leva in teže do 250 funtov. Divji konj, ki živi še dandanes v Notranji Aziji, je dolg prilično 130 cm. Moderni polnokrvni konji pa so dolgi tudi 195 cm, dosti težji, hitrejši in vztr

Uspešno delo vlade v starem in njen program za novo leto

Kakor smo že poročali, so bili na Silvestrovo povabljeni v kraljevi dvorec na Dedinju vsi ministri, da skupno z vladarjem dvojico dočakajo novo leto. Povodom noveletnega čestitavanja je ministrski predsednik general Živković izročil Nj. Vel. kralju obširno poročilo o delu in uspehih vlade, izvršenem in doseženih v preteklem letu, in o načrtih posameznih ministrstev za bližnjo bodočnost.

Iz tega poročila, sestavljenega po posameznih ministrskih resorih, posnemamo najvažnejše podatke.

Notranje ministrstvo

Osnovna misel reforme vrhovne državne uprave je izražena v zakonu o ureditvi vrhovne državne uprave in v uredbi o razdelitvi predložiteljstva ministrskega sveta in ministrstev na oddelke. Z izvršitvijo teh norm je notranje ministrstvo dobilo stalno formacijo svojih oddelkov v centrali, stalno število odsekov in referatov, položaja in svanja.

Osebnostne in nižje oblasti s svojimi splošnimi dolžnostmi in specialno odgovornostjo so morale biti urejene z novim zakonom z dne 19. junija 1929. S tem zakonom so v gotovih pogledih iz temelja spreminjeni organizacijski notranje uprave in njenega ustroja, delokrog in položaj namestnikov kakor tudi njih odgovornost.

Pred vsem je splošnim upravnim oblastvom dan centralni položaj s tem, da so se ustvarila

načela administrativne koncentracije. Pri bankah in sreskih načelnikih so zbrani vsi posli splošne uprave tako, da se ne morejo ustvarjati samostojne in tudi ne morejo obstojati katerekoli druge oblasti brez organizacijske zveze z njimi. Tudi posamezna ministrstva ne morejo izdajati uredb, pravilnikov in načelnih navodil, s katerimi se upravnim oblastem nalagajo dolžnosti ali ureja postopanje njih organov, dokler ne zaprosijo za mnenje ministra notranjih zadev.

Z dosledno izvedbo sistema dveh splošnih upravnih stopenj in s prenosom neposrednega izvrševanja splošne uprave v delokrog sreskega načelnika je izvršena dekoncentracija oblasti.

Da bi bil položaj nosilca upravne oblasti čim močnejši in vplivnejši, določa zakon o notranji upravi delokrog in cilje državne uprave in na ta način bistveno razširja delokrog pristojnosti, ki je bil doslej v pretežni večini policijskega značaja.

Po posebnih predpisih se upravni uradniki pod strogimi disciplinarnimi sankcijami depolitizirajo, a hkratu se zahteva od njih boljša strokovna izobrazba, višja kvalifikacija in temeljiteje znanje. Povečana je tudi njih odgovornost, razširjenje njihovih materialnih pravic pa zagotavlja njih obstanek.

Zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine in upravna področja s dne 3. oktobra 1929 izvajajo reorganizacijo splošne uprave. S tem zakonom je bilo ustrezno nujni potrebi, da se v službenem nazivu kraljevine manifestira popolno državno in narodno enotnost. V samem imenu države je tako izraženo ne samo popolno državno in narodno enotnost, marveč je v njem naglašena tudi ideja popolne enakosti, ravnopravnosti in bratstva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Naša država, ki je bila prej razdeljena na 33 oblasti, je z veliko reformo s dne 3. oktobra razdeljena na 9 banovin. Pri doletitvi meja posameznim banovinam se je v prvi vrsti gledalo na to, da bi bile meje banovin čim prirodeje. Pred očmi so bile tudi komunikacijske in prirodne zveze posameznih krajev z njihovimi centri.

Zakon o banki upravi s dne 7. oktobra 1929 določa v detaljih obseg banske uprave, pristojnost bana in delokrog banskega gospodarstva. S tem zakonom je bila v temeljih preurejena splošna uprava kraljevine.

Da se izvede popolna depolitizacija uradništva, so bila izvršena večja premeščenja, pri čemur se je posebno upoštevala budžetna varčnost, kakor tudi osebne in družinske razmere uradnikov. Da se izboljša kader državnih uradnikov, je bilo sprejeto večje število diplomiranih pravnikov. Ker so oprešeni vsi zvez in obveznosti, zunanji vplivov in intervencij, je sedaj uradnikom omogočeno, da s potrebno avtoriteto organizirajo delo le v duhu zakonov in zakonskih predpisov. Uveljavljeno je načelo da se morejo sprejemati v političnopravno službo samo osebe, ki imajo za to zakonito določene pogoje, pa tudi pri teh se vsi še posebno izbira.

Delo pri obnovitvi notranjopolitične stroke so pa ni ustavilo samo pri tem. Potrebno so bile tudi represivne mere proti uradnikom, ki se niso držali zakona in naredb in ki niso hoteli ali mogli razumeti stremiljenj kraljevske vlade. Mnogo uradnikov je bilo tudi zaradi svojega postopanja odstranjenih iz službe.

Skrb za državno in javno varnost

Preteklo leto prinesla velike uspehe, čeprav je treba še mnogo delati za ureditev enotnih odnosov in za splošni napredek državnega in narodnega življenja.

Komunistična akcija, ki je letos tudi pri nas kot v drugih državah zavzela širši razmah, je uničena, za kar gre zahvala energičnemu nastopu policijskih oblasti in striktni izvršitvi predpisov zakona. Pomirjenje strankarskih strasti in zadovoljstvo, ki se je vidno pojavljalo med narodom, kakor tudi energično delovanje političnih organov so povzročili, da tudi tuja propaganda polegoma neha, a ponekod popolnoma izginja, kar se sedaj opaža v južnih krajih naše države.

Hajduštvo je v državi že skoraj izkoreninjeno. Prav tako je letos znatno padla kriminaliteta, izvesta je edino tatvina. Jaka disciplina, ki se uvaža v uradniški kader, stalno napredovanje strok, kakor tudi prihodovitev žandarmerijske službe potrebam upravnih oblasti vse to bo zlasti v bodoče povzročilo, da se bosta javna varnost in red v državi še bolj izboljšala.

Bodoče naše delo

Je opredeljeno z dosedanjim novo zakonodajno. V nje smislu se bo nadaljevalo organiziranje vseh upravnih oblasti in se bodo zlasti izdelali predpisi o ustroju in delo-

krogu sreskih načelnikov. Eden najvažnejših upravnopravnih zakonov formalnega značaja pa bo zakon o splošnem upravnem postopku, kakor tudi poseben pravilnik o splošnem poslovanju upravnih oblasti.

Obnila se bo dalje zlasti pozornost razvoju samouprave, v prvi vrsti občine, kateri je v izvrševalni službi državne uprave določena važna vloga. Njo bo novi zakon o občinah usposobil kot ustanovo, preskrbljeno z dovoljnimi materialnimi sredstvi, da more izvršiti posle lastnega delokroga, osebno pa svoje gospodarske naloge, ter da bo pri vršitvi poslov državne uprave sposobna za točno, objektivno in naglo delo.

Poleg že sprejetih in odobrenih zakonov so se v projektu: zakon o pobijanju požarov, (gasilski zakon), zakon o filmih, zakon o zaščiti prirode, upravni kazenski zakonik in upravnokazenski postopek, dalje zakon o imenih mest in krajev ter zaznamovanju hiš s številkami, zakon o posebnih upravnih taksah itd.

Ministrstvo pravde

Delo ministrstva pravde v l. 1929 se je vršilo v smeri, ki so jo določila osnovna načela od 6. januarja 1929. Stanje, inavgurirano s kraljevim državnim aktom imenovanega dne, je bilo treba utrditi in dalje izpopolniti z nadaljnjim brzim zakonodajnim delom.

V ožjem krogu dela ministrstva pravde so bili predvsem sprejeti ter objavljeni: novi kazenski zakonik (27. januarja), zakon o sodnem kazenskem postopku in zakon o izvrševanju kazni na svobodi (oba 16. februarja), kakor tudi uvodni zakon vseh teh zakonov (16. februarja). S tem zakonom je bilo treba z enotnostjo kazenskopravnih norm izenačiti zakonodajo šestih dosedanjih pravnih področij in reformirati kazen-ko zakonodajo v duhu najnovejših načel kazensko-pravne znanosti.

S kazenskimi zakonikom

so vzakonejene vse one reforme kazenskega prava, ki tvorijo predmet najnovejših načrtov nemškega italijanskega, švicarskega, češkoslovaškega in avstrijskega zakonodajstva. Modernemu razumevanju primerno daje novi kazenski zakonik sodniku možnost, da odmerja kazen ne le po kaznivem dejanju in po stopnji kazenske odgovornosti storilca temveč tudi po storilčevi večji ali manjši nevarnosti za državni in družabni napredek. Zakonik določa glede na maloletnike namesto kazni vzgojna sredstva in glede na posebne tipe zločincev posebna očuvalna sredstva, da se tako zaščiti družba pred napadi oseb, ki so nevarne družbi. Pogojna obsodba in rehabilitacija obsolencev bosta omogočili, da se nepokvarjene osebe poboljšajo in zopet vrnejo v družbo.

Z zakonom o sodnem kazenskem postopku so usvojena moderna načela usmenosti, neposrednosti, svobodne ocene dokazov, akuzatorni princip in princip oblikatne obrambe v težje kaznivih dejanjih. Tudi zakon o izvrševanju kazni na prostosti je usvojil vsa moderna načela o izvrševanju kazni. Upoštevano je bilo poleg odločne strogosti tudi načelo humanosti.

Novi advokatski zakon, s katerim so dobili advokati cele države svoje zbornice je izenačil to snov v vsej državi, kar je bilo važno glede na izenačenje sodnih postopkov.

civilnosodni postopek

(13. julija), ki je zaradi velike težkote te materije sledil šele po novem zakonu o kazenskem postopku, je uvedel drugo skupno važnih zakonov v ožjem delokrogu ministrstva pravde. Novi zakon o sodnem postopku v civilnih pravih je osnovan na načelih usmenosti, javnosti in svobodne ocene dokazov ter predstavlja po vzoru avstrijskega civilnega postopka vseskozi moderno zakonodajno delo. Sledila sta mu zakon o konkurzu, o prisilni poravnavi, kakor tudi njun uvodni zakon. S temi zakoni bo storjen konec neenakosti in deloma zastarelim zakonskim predpisom, ki so doslej veljali na tem polju in ki so mnogo škodili našemu gospodarskemu življenju sploh zlasti pa še našemu kreditu in ugledu v inozemstvu.

Nedavno so bile izdane obsežne uredbe o poslovnem redu za kazenska sodišča in za državna tožilstva, ki so bile potrebne za izvajanje imenovanih zakonov kazenske vsebine.

V času, ko so bili izdelani in objavljeni pred navedeni zakoni, so se pripravljali

tudi načrti drugih važnih zakonov,

ki jih bo mogoče takoj v pričetku tekočega leta predložiti v najvišjo sankcijo. Tako je že dovršen načrt zakona o izvršbi, ki bo koncem tega meseca predložen vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Zakon o izvršbi ima posebno važnost za Srbijo, ker se bo po njegovih določbah izvršba odvzela policijskim oblastvom, ki niso pripravna za izvrševanje teh poslov, ter izročila sodiščem. Zatem je treba omeniti tudi zakon o zemljiških knjigah, ki je največje važnosti za področje predvojnje Srbije in Črne gore, kajti samo na tem teritoriju še niso uvedene zemljiške knjige. Izdelan je tudi načrt zakona o izvenspornem postopku, dalje načrt trgovskega zakona in obsega državljanjskega zakonika. Trgovski zakon bo zaradi gotovih težkote izdelan tekočega leta, dočim je obci državljanjski zakonik v glavnem že ves dovršen, razen razmeroma majhne partije o bračnem pravu in o splošnih določbah, tako da se bo moglo tudi to najvažnejše kodifikacijsko delo tega resora v teku leta zaključiti.

Nadeti se je, da bo še tekom leta zaključeno obsežno delo izenačenja pravosodne zakonodaje.

Bodoče delo ministrstva pravde

v ožjem delokrogu pravosodja je obsežno in v trudu da se oživotvori obsežni reformni program, obsežen v zakonih, ki so že bili po 6. januarju 1929 v glavnem izdelani ali pa se bodo v najkrajšem času izdali. Preteklo leto je ustvarilo temelje temu delu in v njem je bilo v glavnem izvršena naloga, ki mu je bila namenjena v novem stanju države, kar se tiče pravosodnega resora. Razen tega je bil v preteklem letu pazno prečrtan tudi delovni aparat, ki ima uporabljati zakone. Sodniško osebje, kakor tudi osebje državnih tožilstev in kazenskih ter drugih detencijskih zavodov je prečiščeno in pravilno razporejeno.

Sporedno z delom v ožjem krogu pra-

vosodja in v sodelovanju v zakonodaji ostalih upravnih panog je teklo delo ministrstva pravde tudi glede na njegove

verske posle.

Tudi to delo je bilo usmerjeno k resnični konsolidaciji javnih razmer v državi. Glede na verske odnose naroda je naleto delo ministrstva pravde na zlasti težak in občutljiv teren, zlasti zato, ker je pri nas konfesionalna razdeljenost neobičajno velika in je narod po patrijarhalni primitivnosti svoje večine posebno občutljiv. Na tem polju dela je pokazalo l. 1929. naslednje rezultate:

Sprejet in objavljen je bil zakon o srbski pravoslavni cerkvi in se izdeluje organizacijski statut (ustava) pravoslavne cerkve. Sprejet je zakon o hebrejski veroizpovedi. Intenzivno se dela na zakonu, s katerim se bodo enako regulirali odnosi države napram islamski veroizpovedi. Pripravljen je zakon o ureditvi odnosov s protestantsko cerkvijo.

V vseh teh zakonskih delih je vodilo ministrstvo načelo da je ob potrebnih kontrolah države prepustiti poedinim veram samostojno vodstvo verskih in versko-imovinskih poslov.

V duhu teh istih načel so pripravljena vsa dela za ureditev odnosov s katoliško cerkvijo in je pričakovati, da se bodo tudi ta razmerja v kratkem zakonito regulirala.

Z ureditvijo odnosov s posameznimi verami se ustvarja pogoj za interkonfesionalno zakonodajo, ki ji bo za podlago medverski zakon, že pripravljen v ministrstvu pravde.

Kmetijsko ministrstvo

Ministrstvo za kmetijstvo si je postavilo program dela za pospeševanje kmetijstva s zakonom, ki je bil izdan 6. septembra 1929. Po tem programu je pričelo skrbeti za to, da se izpremeni orientacija našega poljeka, za gospodarstva in da se težnje produkcije prenese na panoge, ki zagotavljajo produktom večji dohodek, kakor je to slučaj s kulturo žita. Skrbelo bo, da se goji v bodoče krmilno bilje kot podlaga za razvoj živinoreje, nadalje bilje, ki se uporablja v industriji in trgovini, andje in vrtnarski proizvodi. Žita naj odstopijo del svoje površine tem kulturam, vendar pa se njihova produkcija ne bo zmanjšala, temveč se bo z boljšimi delavnimi metodami dosegla relativno večja in s tem nadoknadila zmanjšana površina.

Poleg okrepitve in kvalitativnega izboljšanja produkcije je zlasti važno zagotoviti tudi

trgo za naše proizvode.

V tem pogledu je vprašanje čim svobodnejše prodaje naših proizvodov v inozemstvu odločilnega pomena. Zato je zlasti važno paziti, kako meho bo naša država razveljavila v novi gospodarski skupnosti Evrope, ki se sedaj pripravlja.

Na konferenci v Zenevi l. 1927. je bilo sprovedeno vprašanje zniževanja carin. Agrarne države vzhodne Evrope morejo sprejeti to idejo samo tedaj, ako se jim zagotovi neovirana prodaja in izboljšanje cen v industrijskih državah. Nadaljnje delo kraljeve, ake vlade na tem polju se mora gibati okoli tega vprašanja, ki more biti usodno za naš gospodarski razvoj.

Posebne važnosti je bila akcija ministrstva za

nabave potrebnega semena

spomladi v preteklem letu, ker je zaradi suše in hude sime nastopilo pomanjkanje semena koruze in jarih žit zlasti v južnih in zapadnih pokrajinah naše države. Za nabavo tega semena je ministrstvo razdelilo kot posojilo prebivalstvu v 17 najpotrebnejših oblasteh naše države 16 milijonov dinarjev.

Ker je kakovost naše pšenice raznovrstna, je ministrstvo nabavilo 171 vagonov izbrane semena ter ga razdelilo v 151 areh naše države, kjer se pšenica največ seje. To seme je bil dan poljedelcem kot posojilo, ki ga bodo prihodnje leto vrnili tako, da se s ponovnim razdeljevanjem tega selekcioniranega semena tudi drugim producentom po vsej državi izboljša kakovost žita.

Poseben uspeh je ministrstvo doseglo v delu za

pospeševanje živinoreje,

ker je že dosele osnovanih 64 zadrug za selekcijske živine, mnoge pa se snujejo, tako da bo njihovo število kmalu preseglo 100. Podvzeti so potrebni ukrepi za preskrbo države z dobrim konjskim plemskim materialom; v tem letu je bilo prvič po vsej državi izvedeno licenciranje žrebcev. Ministrstvu je bilo istokotno mnogo na tem, da se pospešuje perutninarstvo, ki razvema eno izmed prvih mest v našem izvozu z vsoto okoli 600 milijonov dinarjev na leto.

Eno najvažnejših problemov, ki čigar rešitvi je pristojna vlada v teku leta, je

problem kmetijskega kredita.

Problem je bil rešen z osnovanjem Privilegirane agrarne banke. Zanimanje za to ustanovo se je pokazalo zlasti o priliki podpisovanja njenih akcij, ki je prekosilo pošteno zamisel in doseglo vsoto 700 milijonov dinarjev. Takoj ogromna udeležba vseh slojev pri ustavitvi te banke povečuje njen pomen in garantira, da bo res prinesla poljedelcem one koristi, ki se od nje pričakujejo. Organizacija zavoda je že popolnoma izvedena ter se je že pričelo dajanje kreditov.

K ozdravljenju našega kmetijstva in njegovi okrepitvi bo mnogo doprinelo

sistematično zadrugno delo.

Zato je ministrstvo z veliko pozornostjo pristopilo k izdelavi novega zakona o zadrugah, ki je v sodelovanju z vsemi zadrugami organizacijami že na potu ustvaritve in ki bo ustvaril sigurno podlago zadrugništva. Za končno likvidacijo agrarne reforme je pripravljena osnova zakona za likvidacijo veleposestev in osnova zakona o ureditvi agrarnih odnosov v Dalmaciji. Po svobodni pogodbi med posestniki in agrarnimi interesi je prešlo v last zadnjih 44.664 orlov agrarne zemljiške površine. Nadaljuje se delo pri izvajanju splošnega kolonizacijskega načrta s paralelnim reševanjem agrarnih sporov.

V svrhu čim pravilnejše in hitrejšie rešitve vseh vprašanj dodelitve zemlje dobrovoljcem in preverjenosti dosele izvršene kolonizacije, je bil osnovan pri ministrstvu dobrovoljski odtok ter posvetovalni odbor določen s zakonom o dobrovoljcih.

Vojno ministrstvo

V ministrstvu vojske in mornarice so bila izdelana in zaključena naslednja dela: uveljavljeni so bili novi zakoni, o ustroju vojske in mornarice, o administraciji vojske in mornarice ter zakon o posebnih dokladah stalnih vojnih profesorjev. Izdane so bile nove uredbe in sicer o ministrstvu vojske in mornarice, o komandi zrakoplovstva, o komandi mornarice in o formaciji vojske.

V izdelavi so: načrt zakona o rekvizitih, načrt zakona o odškodninah ter uredba o vojni akademiji.

Razen tega se stalno izvajajo tudi drugi važni vojski in državnim obrambni posli ter vrše normalno in v rokih, ki so za to določeni.

Prosvetno ministrstvo

V pripravi je delo na prosvetnem polju vse dotle, dokler ni enotnega prosvetnega zakonodajstva za vso državo, ne more dati uspehov, ki bi odgovarjali našim državljanom in narodnim potrebam. Je ministrstvo prosvete takoj po 6. januarju sprejelo vse potrebne za uveljavljenje enotnih šolskih zakonov.

Prosvetni zakoni so bili potrebni za vse šole in vse ustanove po vrsti, ker se je prvotno občutljiva potreba reforme in unifikacije. Najhuše je bilo v tem pogledu v srednjem šolstvu. Nivo srednjih šol je pričel tako občutno padati, da je bilo treba vprašanje izboljšanja njihovega stanja pred vsem drugim spraviti k dnevnemu redu.

Po vsestranskem pretresu je bil 31. avgusta t. l. izdan

zakon o srednjih šolah,

ki je bil povsod dobro sprejet. Vrniti je ugod prosveti in prosvetnim delavcem in deseti kongres profesorov državi, ki se je vršil 6. in 7. oktobra l. 1929 v Vel. Bečkereku, je soglasno pozdravil njegovo uveljavljenje. Občutilo se je splošno lajšanje, ker je novi zakon nudil jasnost, da bo srednja šola zopet vrnila tak vpliv v kulturnem, moralnem in narodnem oziru, ki odgovarja njemu tradicionalni misli.

Kmalu nato sta bila objavljena še dva nova zakona; 27. septembra sta bila podpisana zakona o učiteljskih in zakon o učnih knjigah.

Z zakonom o učiteljskih

je bilo izvedeno prvič po osvoboditvi iznačenje pouka v učiteljskih šolah. Z aim se bide odstranile različnosti, v katerih so se učiteljska razvijala desetletja pred vojno in potem še v preteklih desetih letih po osvoboditvi.

V interesu izboljšanja učiteljskega kadra srednjih in učiteljska šol je bilo treba pristopiti k radikalnim ukrepom. Z zakonom od 24. avgusta l. 1929 je bilo zatvorjenih 29 nižjih gimnazij, 19 polnih gimnazij pa zmanjšanih na nižji tečaj s štiriin razredi. S tem ukrepom se je doseglo dvoje. Omogočeno je bilo, da se iz srednjih šol odstrani o neaktivnim in nesposobnim učitelji ter doseže znaten prihranek v državnem proračunu v interesu izboljšanja prejemkov kvalificiranih učiteljev.

Zakon o narodnih šolah

obsega osnovne in višje narodne šole, nadalje zabavišča, šole za nezadostno razvito in defektno dečo in končno ustanove, ki služijo splošni narodni prosveti: analifabetske tečaje, gospodinjke šole in tečaje, gospodarske tečaje, higienske in druge slične tečaje. Za dečo naših državljanov druge narodnosti so določeni posebni oddelki, s čemer je zadoščeno mednarodni državni obveznosti.

Važnost zakona o narodnih šolah je zadostno poudarjena, ako se omeni, da je od dneva uveljavitve tega zakona njegovo uveljavljanje bilo v vsaki pokrajini osnovno šolstvo zasnovano na drugem zakonu. Srbija je imela zakon o narodnih šolah iz leta 1904, ki je bil raztegnjen tudi na ozemlje Črne gore in Voivodine, v Hrvaški in Slavoniji je veljal šolski zakon iz l. 1888, v Dalmaciji in Sloveniji je veljal za osnovne in meščanske šole avstrijski zakon iz l. 1869 v Bosni in Hercegovini pa so veljali predpisi, ki jih je za te dežele izdala bivša avstroogrška uprava.

Sedani zakon je napravil konec temu kaotičnemu stanju in postavlja celokupen osnovni pouk na isto podlago.

Končno je bil skupno z ministrstvom vojske in mornarice izdan 5. decembra l. 1929

zakon o osnovanju Sokola kraljevine Jugoslavije,

ki je združil v isto viteško zajedništvo vsa doslej ločena združenja, ki so imela za cilj fizično in moralno vzgojo naroda. Tako je napravljen konec nekoristnim trenjem med posameznimi frakcijami in vse sokolske organizacije so postavljene pod nadzorstvo države.

Poleg zakonov, ki so bili doslej izdelani, je treba med važne posle, ki so bili v preteklem letu izvršeni v resoru ministrstva prosvete prišteti tudi

pravopisno navodilo

ter uredba o ureditvi ministrstva prosvete. Čeprav se je v vseh šolah države uporabljalo že prej en pravopis zasnovan na jezikovni in pravopisni reformi Vuka, je bilo vendar toliko kolebanja in pomot v tem pogledu, ne samo v šoli nego tudi izven nje, da je nastala nujna potreba, napraviti v teh vprašanih več reda in sistema. V imenu l. 1929 je bilo izdano pravopisno navodilo z odredbo, da se morajo v vseh šolah brez razlike uporabljati ista pravopisna pravila kar je koristno vplivalo na izenačenje pouka na pravilnejše ocenjevanje učencev in na boljšo pismenost v šoli. Pravopisno navodilo je bilo z odredbo predsedstva vlade raztegnjeno tudi na vso administracijo in vse državne ustanove.

Pripravljajo se zakoni

o meščanskih šolah, višji pedagoški šolah, o noštrifikaciji diplom, o glavnem pro-

svetnem svetu, o narodnih knjižnicah, o državnih arhivih, o gledališčih, o iglarskem pokojninskem fondu, o muzejih in varovanju starin ter spomenikov o umetniških šolah o državnih tiskarnah, o državnem geološkem inštitutu in o fondu za dravstveno zaščito učencev. Načrti teh zakonov so gotovi razen dveh, ter bodo v kratkem predloženi vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Ministrstvo javnih del

Ministrstvo za javna dela je izdelalo v preteklem letu naslednje zakone in uredbe: zakon o državnih cestah, zakon o samopravnih cestah, uredba o vzdrževanju državnih potov, mostov in propustov, uredba o zaščiti javnih potov in varnosti prometa na nji, uredba o službenih odnosih državnih nadzornikov cest in njihovih prejemkih, pravila za trasiranje in sestavljanje načrtov za državne ceste, uredba o ureditvi ministrstva za javna dela in njegove zunanje službe.

Na omrežju državnih cest

se je glavna pozornost osredotočila na izboljšanje kolovoza, najvažnejšega dela ceste, in prav tako na ureditev, popravilo, obnovu in adaptacijo ostalih cestnih obktoov. Več cest je bilo popravljeno in nivoiranih, vse to s dohodki rednega proračuna.

V zelo kratkem času e bila zgrajena državna cesta Bi elopolje-Berane, zelo važna zveza v zetski banovini. Tudi cesta po dolini reke Ibra, ki veže Kraljevo in Raško in ki je neobičajno važna v vsakom pogledu, je dovršena. Zgradišče ceste Užice-Vardište, važne prometne arterije drinske banovine, se nahaja že v štadiju zaključitve.

Na cestah Beograd-Avala in Beograd-Rakovica se zgrade kolovozi iz asfalta.

V preteklem letu je bilo večje število obratnih mostov nadomestitvenih s težnami konstrukcijami, tako most preko Drine pri Zvoniku v dolžini 208 m, most preko Ibra v Kraljevu v dolžini 180 m, most preko Tise pri Titlu v dolžini 434 m.

V programu so še m. dr. zelezni mostovi preko Zrmanje in Obrovca, preko Nišave in Niše, preko Sore v Medvodah in železobonski most preko Save v Osezu. Železne konstrukcije so že naročene na račun reparacij.

V teku so pogajanja za oddajo del veržnega mosta preko Save v Beogradu, ki bo največji in najširši most kraljevine Jugoslavije.

Med železniškimi gradnjami

Je najvažnejše delo na železniški progi Beograd-Kotor, ki se gradi z zunanjo državno pomočjo 100 milijonov dolarjev iz leta 1919; izdelana in oddana je v promet železnica iz Beograda v Kraljevo v dolžini 56 km. V Kraljevu se gradi velika železniška delavnica za popravilanje lokomotiv in vagonov. Na progi Kraljevo-Raška v dolžini 69 km je prebitih vseh 14 tunelov ter večina definitivno obzidana. Dovošana je zidava sedmih velikih mostov na Ibru. Na progi Raška-Mitrovica v dolžini 69 km je prebitih vseh sedem tunelov in zgrajeni že vsi veliki mostovi na Ibru (7). Cela proga Kraljevo-Raška-Mitrovica (138 km) bo gotova in oddana v promet letos poletu.

Dovošana se normalna proga Beograd-Prilop v dolžini 46 km. Spodnji ustroj proge je gotov, polara se dr ter bo oddana v promet v početku tega leta. Normalna proga Krapina-Rogatec v dolžini 19 km je gotova ter bo takoj oddana v promet. Skupno je bilo v preteklem letu popokona ozračanih in oddanih v promet 105 km železniške proge. Železni most na Dunavu na progi Beograd-Pančevo, bo gotov do konca leta, cela proga Beograd-Pančevo pa do konca 1931.

Štampa - Društvo - Praga - Pariz, Beograd, Sofija - Carigrad - Beograd - Bukarest - Carigrad.

Brzojav in telefon.

Uvedena je nova vrsta brzojav, tako zvanih pisanih brzojavov, v prometu s Nemčijo, Češkoslovaško, Avstrijo, Mađarsko in Južno Ameriko. Njihova taksa je za 50 % cenejša od navadnih brzojavov.

V preteklem letu je bila posebno velika aktivnost v ustvarjanju novih telefonskih zvez v mednarodnem prometu in je bilo dosejeto odprtih 358 takih zvez, in sicer z Avstrijo 164, z Mađarsko 114, s Češkoslovaško 37, z Italijo 24, s Švicco 10, s Francijo in Holandijo pa po 3. Dela se za vzpostavitev telefonskih zvez z Grčijo, predvsem s Solunom in Ateno.

Dovršena je in izročena prometu velika radio - brzojavna postaja v Zagrebu (Velika Gorica), ki se obratuje z Berlinom in Krakovom. V Beogradu pa je izročena prometu radiofonska oddajna postaja in ojačena isto tako radiofonska postaja v Zagrebu. Tako imamo s postajo v Ljubljani sedaj 3 radiofonske oddajne postaje. Do 30. novembra je bilo izdanih okoli 30.000 dovoljenj za radio sprejemne aparate.

V promet je bila oddana avtomatska telefonska centrala v Mariboru izdelana je bilo kablovsko omrežje na Bledu in Novem Sadu, izpelane so mnoge brzojavne in telefonske proge. Za l. 1930. so projektirane naslednje dela: gradnja dveh telefonskih linij Beograd - Skopje, nadalje telefonske linije Beograd - Dubrovnik, Dubrovnik - Bar, Sušak - Gvencen, Bled - Ljubljana, brzojavna linija Beograd - Glevjelija - Atene in Beograd - Zagreb, zamenjava obrabljenih brzojavnih in telefonskih drogov.

Glede na pravno ureditev poštne - brzojavno-telefonskega prometa in službe v kraljevini je pripravljen

načrt zakona o pošti, brzojavu in telefonu, s katerim se bo izenačila tozadevna zakonodaja, doslej različna v raznih delih naše države. Vsi pravilniki in uredbi na podlagi tega načrta se morajo izdati v roku leta dni in v istem času zamenjati vsi obstoječi pravilniki.

Poštne hranilnice

Je pokazala v teku preteklega leta stabilen in uspešen razvoj vseh panog svojega poslovanja. Število čekovanih računov je naraslo na približno 18.000 proti 16.500 v prejšnjem letu. Stanje vlog na čekovne račune je znašalo nad 850 milijonov proti 606 milijonov Din v prejšnjem letu. Promet po čekovanih računih je znašal nad 60 milijard Din proti 53 in pol milijarde Din v prejšnjem letu. Celokupni promet Poštne hranilnice po vseh računih je znašal okoli 215 milijard Din, do čim je l. 1929. znašal 196 milijard Din.

Ob koncu leta je znašalo število hranilnih knjižic 57.000, stanje vlog po hranilnih knjižicah pa je znašalo 100 milijonov proti 38 milijonov v prejšnjem letu.

Finančno ministristvo

Proračunska politika je bila uspešno izvajana vse leto. Proračun, ki je sedaj v veljavi in ki je bil izdelan kot predlog pred 6. januarjem je bil popravljen in izpopolnjen ter je služil kot precej sigurna podlaga financiranju. Državna plačila so se vršila v preteklem letu brez težav in zavlačevanj. Izdatki so se kretali v glavnem v mejah kreditov, odobrenih v proračunu, a vplačila so bila povsem normalna, gotovi dohodki (carina in monopol) so dali izdatke preskočile.

Tekom leta 1929 so bili izdatki in tudi prihodki računski za leto 1928 - 1927 in leto 1927 - 1928, ki so bili že zakonskim potom odobreni in proglašeni. Razen tega se dela na zaključnem računu za l. 1928 - 1929.

Faktilna stabilizacija dinarja

Se je vzdrževala stalno tudi skozi vse leto 1929. Zakonska stabilizacija dinarja na sedajni višini je eno najvažnejših bližnjih del. Zakonski predlog o tem je že izdelan sporazumno z Narodno banko.

Na haški konferenci za reparacije je sodelovala tudi naša država. Ob tej priliki je bil urejen tudi naš vojni dolg Franciji na ta način, da se ima 37 let plačevati po posebnih lestvici povprečna vrednost 3.500.000 zl. mark, katere vsota se bo odbijala od naših reparacijskih prejemkov od Nemčije. Z doseženim aranžmajem v Haagu moremo biti zadovoljni.

Zakon o neposrednih davkih

Je bil izdan pred 6. januarjem. V prvih dneh njegove pogodbe pa je bilo ugotovljeno, da so potrebne gotove korekture z namenom ublažitve efekta zakona glede na gospodarski položaj države oziroma prilagoditev zakona dejanskim razmeram. V to svrhu sta bila izdana zakon o izpopolnitvah in izpopolnitvah od 28. marca l. 1929, s katerim je znizana lestvica dopolnilnih davkov, in zakon od 14. junija leta 1929, s katerim je uveden poseben popust pri davkih od dohodkov poljedelstva. V teku so priprave za zakonski predlog o ureditvi davčnih dolgov prav tako z namenom, da se davčni posli spravijo končno v red in v ažurno stanje. Izvedena je reorganizacija davčne uprave. Čim se uredi vprašanje davčnih dolgov, se bo ustvarila splošna možnost plačevanja davkov potom Poštne hranilnice. Pripravlja se gradivo za temeljit

reformo taksnega zakona.

Na tem važnem in obsežnem vprašanju se je intenzivno delalo tekom vsega leta. Poseben zakon o sodnih taksah je v glavnem že pripravljen in bo mogel stopiti v veljavo, čim bo ministristvo pravno izvedlo izenačenje sodnih postopkov. Začasno sta bila medtem izpelana in uveljavljena zakon o izpopolnitvah in izpopolnitvah zakona o taksah ter zakon o izpopolnitvah in izpopolnitvah zakona o državnih trošarinah. Najvažnejša značilnost drugega zakona je razširjenje obveznosti plačevanja državne trošarine na žanje in vino po vsej državi. S tem je izbrisana tudi poslednja neenakost v obremenjevanju z državnimi javnimi dajatvami.

Urejena je višina samoupravnih trošarin na vino in alkohol da bi se ti predmeti zaščitili pred prevelikimi samoupravnimi dajatvami, ker so že obremenjeni z državno trošarino.

Dne 7. decembra l. 1929 je bil izdan zakon o organizaciji finančne uprave.

Ta zakon bo brez dvoma služil kot osnova končni uvedbi reda, ažurnosti in ekspeditivnosti v finančni administraciji. K izvaajanju novega zakona se je že pristopilo in v prvih mesecih tega leta bo to delo popolnoma dokončano.

Vsi ukrepi finančnega značaja, ki so bili izvedeni tekom preteklega leta, doprinjajo brez dvoma v znatni meri k saniranju našega splošnega finančnega položaja. More se brez pretiravanja trditi da je ta položaj že sedaj boljši, kakor je bil prej. Zato moremo biti zadovoljni z doseženimi rezultati enoletnega dela.

Ministrstvo socijalne politike in narodnega zdravja

Ministrstvo je delalo z verno na svoji organizaciji v duhu zakona o državni upravi. Zlasti se je pazilo na to, da se za vsa vprašanja, važna za socijalno in zdravstveno življenje, zainteresirajo vsi merodajni činitelji. To je popolnoma uspelo. Izvedenih je bilo več važnih in velikih anket o delavskih, izseljenjskih in zdravstvenih vprašanjih. Potom časopisja in spomnice so živahno sodelovali tudi državljani sami pri reševanju tih vprašanj.

V področju socijalnega skrbstva se je posvečala posebna pozornost socijalnemu zavarovanju. V prvi vrsti se je delalo na to, da se poenostavi delo, znizajo upravni stroški, pospeši pomoč potrebnim in omogoči lažje in hitreje delo. Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev in Pokojniškim zavodu za nameščenje so bile izdane potrebne odredbe, naj uredi svoje poslovanje tako, da bi mogli njihovi člani s čim manjšimi izdatki čim prej priti do pravic, ki jim pripadajo po zakonu.

V zavarovanju za primer nezgode je bila na podlagi statističnih podatkov in hkušenj doseženja poslovanja našega socijalnega zavarovanja izdelana nova zavarovalna tabela, ki povsem odgovarja našim gospodarskim razmeram. Nova tabela bo stopila v veljavo čim se o njej izjavijo zbornice delodajalcev in delavcev. Pri reviziji se bo svedela upoštevale mednarodne obveznosti iz področja socijalne zaštite ter zavarovanja delavcev, ki jih je naša država kot članica Društva narodov in mednarodne organizacije dela prevzela nase. Osnovna načela, po katerih se bodo izvršile spremembe zakona o zavarovanju delavcev, gredo v glavnem za tem, da se zadosti glede na naše razmere vsem potrebam našega delavstva.

V področju delavske zakonodaje je bila izdana po zaslišanju trgovskih in izseljenjskih, obrtnih in delavskih zbornic uredba o odpiranju in zapiranju obratov ter o delovnem času pomožnega osebja.

Glede pokritja stroškov inspekcije obratnih kotlov je bil izdan zakon od 30. marca 1929 o izterjavi take in odškodnine za pregled parnih kotlov.

Da bi se sedanja delavska zakonodaja z zaščito in inspekciji dela spravila v soglasje z gospodarskimi razmerami države je bila osnovana strokovna komisija za revizijo zakonov o zaštiti delavcev in inspekciji dela. V teku leta 1929. je naša država ratificirala in pri Društvu narodov založila instrumente

ratifikacije konvencij

o omejevanju brezposelnosti po nezrečah na morju o zaposlenju mornarjev; o pogodbi za nameščenje mornarjev o repariranju mornarjev; o pravici združevanja in koaliranja poljedelskih delavcev; o prepovedi evinčenega belila v slikarstvu; o zavarovanju proti boleznim industrijskih in trgovskih delavcev; o prepovedi belega (rumenega) fosforja pri izdelavi vižgalic.

Dalje je naša država z zakonom od 5. avgusta 1929 odobrila pogodbi o socijalnem zavarovanju in o sezonskih poljedelskih delavcih, ki sta bili 15. decembra 1928 sklenjeni med našo državo in Nemčijo, ter izvršila izmenjavo ratifikacij teh pogodb.

V teku l. 1929 je bila izvršena v administrativnem oziru notranja

organizacija javnih bora dela,

ki so bile osnovane po uredbi o organizaciji posredovanja dela in nakazovanju podpor nezaposlenim delavcem. Razen tega se je pri teh ustanovah tekom leta reorganizirala statistična služba ter je bilo uvedeno enotno denarno poslovanje. V najkrajšem času se bosta osnovali še dve javni borzi dela in to v Bitolju in Kragujevcu.

V tem letu so bile dovršene delavske hiše mariborske, celjske in zagrebške občine, kakor tudi zgradba moškega in ženskega delavskega zavetišča in prenočišča v Beogradu. V prihodnjem letu se bo delo nadaljevalo in se zgradila nova delavska stanovanja in zavetišča v Zagrebu, na Sušaku, v Splitu, Sarajevu, Ljubljani in Mariboru.

V teku leta 1929 je bila izvršena od velike strokovne komisije

revizija invalidskega zakona.

In 4. junija izdan nov invalidski zakon, ki omeji državno zaščito in podporo na vojne invalide, ki so vesled ran in poškodb ostali nesposobni; na družine in starše umrlih vojni invalidov, ki so imeli najmanj 60% nesposobnosti za pridobitno delo; na družine in starše v vojni padlih umrlih ali izgubljenih bojevnikov.

Dne 24. avgusta 1929 je bil izdan tudi zakon o državnem nadzorstvu nad delom invalidskih društev. Doslej so bili postavljeni komisariji pri Osrednjem odboru združenja vojni invalidov v Beogradu in pri oblastnih odborih združenja vojni invalidov v Beogradu, Zarebru, Splitu in Nišu.

Izseljenjsko in doseljenjsko vprašanje je eno izmed najvažnejših državnih vprašanj. Meseca avgusta 1929 se je vršila izseljenjska anketa v Splitu s sodelovanjem vseh prizadetih činiteljev, ki so bili pozvani iz vse države, da razložijo svoje želje in predloge glede na organizacijo državne izseljenjske službe in uveljavljenje novega izseljenjskega zakona. Na podlagi uspehov te konference je bila ustanovljena posebna strokovna komisija, ki je izdeluje načrt novega izseljenjskega zakona in dela s tem v zvezi na ureditvi vprašanja zaposlitve tujih delavcev v naši državi.

V problemu bolnice

Je bilo s strogo kontrolo bolnišnice ekonomije doseženo, da so sedaj skoro vse bolnice preskrbljene z zadostnimi zdravili, zavoji, posteljino in drugimi stvarmi. Popolnoma so prenovljene in preurejene bolnice v Leskovcu, Kraljevu, Požarevcu, Jagodini, Čupriju, Kragujevcu, Valjevu in Šabcu. Znatnemu številu bolnic so bile izplačane državne obveznosti za siromašne bolnike ter izdani potrebni odloki o racionalni uporabi teh sredstev. Zagotovljena so sredstva za razširjenje in preureditve bolnic v Skoplju, Subotici, Somboru, Novi Kaniži, Kikindi, Bečkereku, Pančevu, Vrhu, Beli Cerkv, Osičku, Virovitici, Pakracu, Novi Gradski, Brčki, Sremski Mitrovici, Vinkovci, Bijeljini, Derventu, Banjaluci, Prnjavoru, Petrinji, Ogulinu, Gošpiću, Kovinu, Toponici in Beogradu, v skupnem iznosu 34.000.000 Din.

Z zakonom o zakladnih bolnic v Zagrebu je zagotovljena graditev nove zakladne bolnice s 850 posteljami, v skupnem iznosu 70 milijonov Din. Novi zakon o bolnicah, ki do leta 1930. država izplača iz dotacij in njihovih lastnih sredstev, se je nahaja pred Vrhovnim zakonodajnim svetom.

V pospeševanju higijenske službe

Je bilo osnovanih in ustvarjenih osem novih domov narodnega zdravja 12 zdravstvenih postaj, manjše asanacije (vodovodi, cisterne,

vodovodji pa so bile izvršene v 123 krajih. Odobrena so potrebna sredstva za večje vodovode na Rabu in v severnem Primorju v znesku 8 milijonov Din, kar gre tudi v korist razvoja turizma. Dalje je v delu 105 manjših asanacij, gradnja pa se dva doma narodnega zdravja in osem zdravstvenih postaj.

Že izdelani zakon o zdravstvenih občinah določa ustanovitve samostojnih in združenih zdravstvenih občin z namenom, da bi bilo po vaseh čim več zdravnikov. Poleg omenjenih zakonov so izdelani in poslani v pristojne rešilec še zakoni o asanaciji sela, o pomikanju kužnih bolezni, o nadzorstvu nad živili, o kontroli bioloških proizvodov in zakon o lekarnah.

Ministrstvo za šume in rudnike

Kakor v drugih ministrstvih, je bilo po 6. januarju tudi v tem resoru rešenih in izvršenih mnogo koristnih del, ki so doslej čakala rešitve.

Gozdni zakon

Je bil sankcioniran od Nj. V. kralja dne 21. decembra 1929. Doslej je obstajalo v naši državi pet gozdno-političnih sfer, v katerih se je razvilo sedem zakonodajnih področij. Z novim gozdnim zakonom je bilo izenačenih 18 glavnih in osnovnih zakonov. Že izdelani načrt zakona o gozdomalovju golčiv je bil združen s gozdnim zakonom.

Načrt zakona o hudournikih je že postal zakonodajni svet. Sedaj se izvršuje v tem zakonskem načrtu samo še manjše izpopolnitve in korekture v skladu z zakonom o imenovanju kraljevine in upravni razdelitvi države ter z zakonom o banski upravi. Na kar bo tudi ta zakonski načrt v kratkem vzakonen.

Nadalje so bili izdelani in objavljeni zakoni o zaštiti domače lesne industrije (31. V.) ter pravilniki o izpopolnitvi zakona o zaštiti domače lesne industrije, o izkoriščanju državnih gozdov v lastni režiji, o izdaji brezplačnega lesa, o delovni dokladi potnih stroškov in pavšalnih pri rezijskem poslu itd.

Za pogozdovanje golčiv

Je se storilo zelo veliko. Na novo je pogozdovanih 1.511.29 ha, izpopolnjenih pa je 1.450.50 ha prejšnjih nasadov. Rastlinjaki za gojenje sadik zavzemajo trenutno površino 116 ha. Za vsa ta dela je bilo odobrenih v proračunu in iz fonda za pogozdovanje 6.672.000 Din. Občinam in drugim samoupravnim ednicam je država dajala denarno podporo za pogozdovanje.

Delo na ureditvi hudournikov

Je bilo obsežnejše, ker so bili proračunski krediti v to svrhu znatno povišani. Tako so bila izvršena pripravljala dela pri 17 hudournikovih v dravski banovini, 2 v savski, 8 v primorski in 4 v zelski banovini. Izvršena so bila popravila na gradbenih objektih v področju dveh hudournikov v dravski, treh v savski in sedmih v primorski banovini. Nadaljevalo se je že zapeto delo pri urejanju 15 hudournikov dravske, savske, primorske zetske in vardarske banovine.

Delovni program za l. 1930

Obsega m. dr.: uveljavljenje novih zakonov in sprejetih pravilnikov in navodil, ki so s njimi v zvezi, intenzivno delo na ureditvi državnih gozdov, zakon o imovinskih občinah, organizacijo solidne gozdarske statistike, lovski zakon, zakon o nacionalnih parkih in o zaštiti redkih domačih drevesnih vrst, pravilnik o fondu za pogozdovanje itd.

Rudarstvo.

Sprejet je bil novi rudarski zakon, ki henuje dosedaj pet pokrajinskih zakonov. Njegov važen sestavni del tvorijo rudarsko-policijski predpisi, ki bodo zlasti koristni za one pokrajine, v katerih rudarstvo dosega še ni bilo dovolj razvito in kjer se ni vodilo računa o socijalno-higi. in drugih prilikah v rudnikih. Skoro bo objavljena izdaja obveznih rudarsko-nadzornih predpisov, ki bodo veljali za vsa država in ki bodo vsebovali vse sodobne socijalno-higijenske in policijsko-tehniške ukrepe v rudnikih in rudarskih podjetjih sploh.

Ministrstvo je posvetilo največjo pozornost stremljenju, da bi se

rudarska produkcija

po vsot državi na vsa vrsta poljih povečala. Naslednje številke kažejo, da so bili v tem oziru zares tudi doseženi ugodni rezultati: Od pričetka decembra 1928 do pričetka decembra 1929 je bilo v Jugoslaviji proizdiranega:

črna premoga	442.114 ton
rujava premoga	4.396.032 "
lignita	1.033.535 "
železne rude	450.796 "
kromove rude	30.529 "
bavskita	93.024 "
bakrene rude	356.577 "
svinčene rude	20.661 "
cinkove rude	540 "
pirita	61.630 "
zlatonosni rud	50 "
surovega železa	53.139 "
surovega bakra	21.322 "
surovega svina	10.422 "
sol	46.092 "
portlandskega cementa	50.945 "

Splošno se more računati, da je rudarska produkcija v preteklem letu narasla za najmanj 15 %, vrednost dobljenih proizvodov pa se povečala na okroglo 1 milijardo dinarjev.

Z odličnim deležem so participirali slasti pri produkciji premoga in železne rude državna rudarska podjetja, med katerimi se nahaja 15 premovalnikov, 2 rudnika železne rude, 1 železarna in 1 solarna, kar vse je bilo pod vrhovnim vodstvom oddelka za rudarstvo.

V državnem rudniku v Velenju je bila meseca novembra oddana v obrat ena električna centrala s 2000 kilovati. Enaka centrala v državnem rudniku v Senjskem Rudniku bo pričela obratovati te dni. V državnem rudniku v Zenici se gradi velika električna centrala za 4500 kilovati.

Za bodočo organizacijo državnih rudniških podjetij se izdeluje zakonski načrt

o komercijalizaciji državnih rudniških podjetij

na podlagi dežniške družbe, v kateri bi država in privatni kapital participirala na zdravi podlagi, kar bi državi moglo dobiti dohodke ter razvilo še jačo rudar. delavnost v državnih rudniških podjetjih, kakor tudi v privatnih rudnikih, ki bi eventualno stopili v kooperacijo z državnimi rudniki.

Da bi se rudarska politika in strokovna delavnost v državi ojačala, se namerava osnovati nove nižje rudarske strokovne šole in povečati število študentov za rudarsko fakulteto, ker se v državi občuti velika potreba rudarskih in topilniških inženjerjev.

Prometno ministristvo

Poleg izvrševanja svojih mnogobrojnih rodnih dolžnosti je ministristvo doslej v preteklem letu lepe uspehe na polju železniškega, pomorskega in rečnega prometa. Železnika uprava je posvečala posebno pozornost obnovi pokvarjenih železniških tirov, in polaganju novih, zlasti težkih tračnic, da se omogoči čim hitrejši promet s lokomotivami težkega tipa.

Zamenjane so bile tračnice

Naslednjih prog: Beograd-Vinkovci (na starem tiru), Borovnica-Rakek, Ogulin-Sušak, Lapovo-Kragujevac itd. Zagotovljene nabave progovnega materiala bodo dopustile nadaljno obnavljanje v še mnogo večji meri tekoče leto, da se bodo poedine proge vsposobile za prihodnji poletni vozni red. V svrhu predaje težkih lokomotiv v promet je bil ojačen gornji ustroj proge Beograd-Niš. V isto svrhu se bo v novem letu ojačil gornji ustroj tudi na progah Beograd-Vinkovci, Niš-Skopje in Vinkovci-Brod.

Razen ojačenja glavnih prog so se letočasno ojačevale tudi stranske proge, ki so večjega prometnega značaja.

Izmed novih prog sta bil izročen prometne dne 4. decembra 1929 proga Prokupci-Pločnik in 22. decembra proga Kragujevac-Kraljevo.

Hitro in racionalno promet je zahteval, da se

poveča število razširnih tirov,

da se zgradijo novi tiri na postajah in podaljšajo že obstoječi. Takih železniških tirov je bilo zgrajenih tekom leta 4600 m. Večje število razširnih tirov je bilo zgrajenih v Vinkovcih, Zagrebu, Karlovcu in Zemunu. Zlasti velika pozornost se je posvećala razširjenju in rekonstrukciji postajnih tirov in naprav za pretovarjanje v Bosanskem Brodu.

Na Zidanem mostu se gradi nov most čez Savinjo, ki bo omogočil direktni promet med Zagrebom in Ljubljano. V mnogih postajah so bile zgrajene nove rampe in podaljšane stare.

Izboljšanje vozovnega parka,

je najbolje razvidno iz naslednjih števk: od januarja do novembra 1929 je naraslo število normalnotirnih lokomotiv za 84 (od 1210 na 1294), potniških vagonov za 140 (od 1997 na 2137) in tovornih vagonov za 465 (od 40.177 na 40.642), približno v enakem razmerju je naraslo število lokomotiv in vagonov na ozkotirnih progah.

Povečanje voznega parka se bo jako občutilo zlasti v novem letu, ko dobimo večje narobe na račun reparacij iz Nemčije in Mađarske. Že te dni se je pričelo odpošiljanje skupine 110 lokomotiv normalnega tira iz Nemčije; od tam dobimo tudi 1100 odprtih vozov, iz Mađarske 600 tovornih vozov in 9 furgonov normalne širine. Razen tega prejmemo iz Nemčije za ozkotirne železnice 1300, iz Mađarske pa 450 tovornih vozov.

V notranjem prometu

Je bilo uveljavljenih nekoliko dopolnih železniških tarif za prevoz potnikov, prijatje in ekspresnega blaga. S temi dopolnitvami je posebno olajšan potniški promet glede na potovanje večjih družin. V notranjem blagovnem prometu sta bili uveljavljeni lokalna tarifa z dodatkom in pristajška tarifa z dodatkom, ki veljata od 1. marca 1929. Te tarife so izdelane v glavnem po prejšnjih tarifah s povprečno 5 odstotnim poviškom voznarijskih postavk. Zaradi podpiranja domačega gospodarstva je bila izdana v teku leta cela vrsta tarif, s katerimi se uvajajo ugodnosti v voznarijskih postavkah za prevoz žita, koruze, špirita, papirja, sladkorja itd. Zaradi teh ugodnosti so mogli mnogi domači proizvođači lažje najti pot v inozemstvo.

Reklamacijske službi je uspelo v teku leta spriti izvršiti vse posle, tako, da ni nobenega zastoja več, niti v reševanju zahtevkov glede na povračilo škode, niti glede na izplačila že prisojenih povračil.

Finančni efekt železniške eksploatacije

Je bil preteko leto od 1. aprila do 1. novembra znatno boljši od odgovarjajočega leta l. 1928. V tem času je bilo za 140 milijonov dinarjev več dohodkov nego prejšnje leto. Ta višek je omogočil, da so se likvidirale mnoge obveznosti iz prejšnjih proračunskih let.

V teku leta je bilo uvedeno znatno več reda v izvrševanju ekonomske službe ministristva prometa. Nabave so koncentrirane za celokupno železniško upravo v gospodarskem oddelku generalne direkcije železnice. Za nabave v velikem iznosu so bile dosežene mnoge povoljnije cene.

Da bi se boljše organizirala prometna, finančna in gospodarska služba in da bi se postavila na moderno osnovo po vzoru organizacije enako urejenih inozemskih železnice, se je odločilo ministristvo prometa poslati gotovo število uslužbencev raznih strok na študije in inozemstvo.

Za ureditev poenostavljenja in izpopolnitve železniške organizacije so bili sprejeti razni zakoni, pravilniki in uredbi (zakon o povračilu vozarine, zakon o nabavljanju prago, pravilnik o povračanju vozarine itd.). Izdelani so predlogi zakona o povračilu škode potnikom, pravilnika o posttrajskih prejemkih, pravilnika o pomožnem osebju in uredbi o organizaciji ministristva prometa ter prometne službe.

Pomorski promet

Z zaključitvijo dolgoročne pogodbe s domačimi parobrodniimi družbami o organizaciji obalne pomorske službe se je nudil velik razmah brodarstvu, kar se vidi iz izkazanih rezultatov v tem letu. V l. 1929. je bila pomorska služba za 3052 voženj in 47.270 mišji večja od najboljših, predvojen letne službe. Po inicijativi ministristva za promet je bil uveljavljen 31. maja l. 1929. zakon o začasnih oprostitih parobrodni družb in ladjedelnice od vseh javnih dajatev. Ugodne perspektive za razvoj domačega pomorskega prometa so izzvale zahtevano koncentracijo parobrodni družb. Danes vrše vsa naša obalna promet tri močne družbe namesto 7 manjših in slabših. Delni glavica parobrodni družb je bila povečana v preteklem letu za 200 milijonov dinarjev in je dosegla iznos nad pol milijarde dinarjev.

Tekom leta je bilo izdelanih osem važnih pravilnikov in pripravljenih 11 predlogov novih pravilnikov o pomorski službi.

Rečno brodarstvo

Storjeni so bili resni napori za reorganizacijo na komercijalnih podlagi. Za rečno plovidbo je bilo nabavljenih več plovnih objektov.

Tarifna politika te ustanove je stremila

po ustvaritvi čim ugodnejših pogo

KRALJESTVO MODE

Moderne bluze

Zadnja leta je bila bluzna kos garderobe, ki na masno posvečali nikake pažnje in ki je v oblikah vodečih modnih atelejev skoraj stal v ozadju. Danes pa je bluzna modni faktor, s katerim moramo računati. Uveljavlja jo je letos razširjena moda kostimov, zahteva jo pa tudi nova kratkoživostna linija nastave. Saj je prav za prav bila bluzna vedno priljubljena in včasih si misimo, da predstavljajo garderobe brez par lepših bluz — zavrgli smo jih šele, ko je prišla moda cele obleke, ki je izključevala dvodelnost in s tem potisnila bluzo v pozabljeno. Šele v obliki jumperja se je pojavila moda, ki je znova spominjala na bluzo, a ni bila s njo istovetna, kajti prava bluzna ne sme biti ravna, nositi se mora v krilu in mora biti vsaj malo nabuhla.

Seda, pa, ko se je bluzna povrnila k svoji prvotni obliki in jo upoštevamo kakor v starih časih, se moda kar ne more odtrgati od nje ter si izmišljuje neštete variacije in možnosti za uporabo bluze. Tako imamo bluze za štrpauranje in za popoldanske obiske. Pojavila se je celo večerna bluzna, ki jo nosimo na primer za gledališče. Vseled tega se tu moremo posluževati najrazličnejših materialov, od enostavnega flanela in panama do modnih svil, kakor sta to georgette in marocain. Celo satin in zadnje čase tudi moiré svetle barve se uporabljata za bluze.

Pri zadnji modi se vedno prevladuje enostavnost, dasi se sem pa tja že pojavljajo razni okrasni kakor robčki, ažu in trakci. Sportne bluze se še vedno drže stroge, enostavne linije, nosijo se pa vedno v krilu.

Cedno sportno bluzo kažemo na naši zadnji sliki. Izdelana je iz flanela ali pralne svile, ima enostavno zapeto manšeto in »bubi« ovratnik, ki ga veže karirana ali pikčasta pentla. Vrsta malih gumbov je odmi okrasek modela, ki ga završuje ustjen pas.

Zelo šla so ob životu delam sportni mo-

deh iz progaste pralne svile ali flanela. Imajo značaj telovnika in so opremljeni z belim podoigovratnim ovratnikom. Zapeti so na en gumbo, proge se pa ukrojijo tako, da padajo v različnih smereh. (Slika 1 v zadnji vrsti).

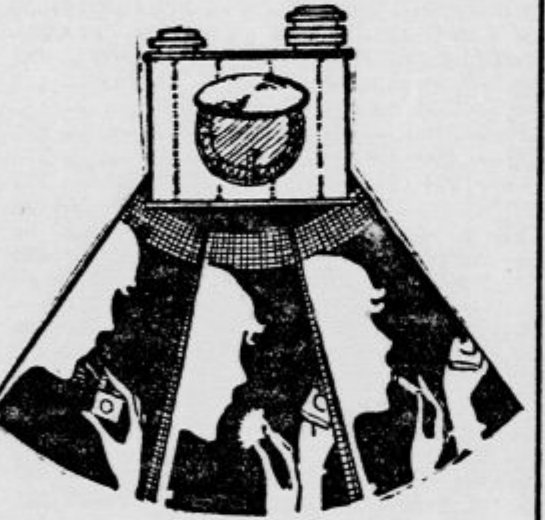
Zelo prjubljene so sportne bluze z robčki in obliki ornamentov. Tak model prinašamo na zadnji sliki gornje vrste. Kako naj izgleda popoldanska bluzna, kaže naša prva slika zgoraj. Izdelana je iz satina, marocaina ali moiréja. Po stran jo prepenja širok črnogorski pas iz istega materiala. Bluzna je opremljena z enostavnim bolerom, krasi jo pa enostavna pentla v obliki ovratnika. Za zvečer se zopet uveljavlja dolgi kazak. Na naši srednji sliki prikazujemo tak model, ki je opremljen s stiliziranim vzorjem iz bisero in obrobljen s kožuhovino.

PURGEN

Svetovnoslavno odvajalno sredstvo.

Kozmetična doza

Je postala modni artikel, ki vzbuja veliko pozornost elegantnega damskega sveta. K najnovejšim prištevamo one dozice, katerim velikost je omejena na minimum, a vsebuje vse, kar potrebuje dama za polepšanje svojega obraza. Taka dozica je prikazana na naši sliki — okrogla odprtina v sredini vsebuje komprimiran puder, obe vzvišini na vrhu pa predstavljata uvito črtalo za ustnice (desno) in parfüm-flacon (levo), ki ga često dopolnjuje mali pršilnik.

Kontrasti v modi klobukov

v zadnjem času ne pomenijo izjeme, temveč so postali pravilo. Nosijo se prav tako klobuki široke oblike, kakor mali klobuki, oprijemajoči se obraza. Izbitno prepušča mo-

da osebnemu okusu nositeljice, odvisna pa je tudi od plaščevega ovratnika. Če je ovratnik zelo visok, se moremo poslužiti širokokrajnega klobuka, ker se njegovi mehki kraji zadaj zataknejo v ovratnik (leva slika). Napoj visoki krzneni ovratniki pa zahtevajo mali klobuček, ker bi široki okraj neprijetno zadevali ob nizko kožuhovino. Naša desna skica prinaša v tem primeru umestni mali trotteur-klobuk.

Dunajski delniški pensionat

in nadaljevalna šola
Carola pl. Kastaly VIII., Lange-
gasse 65.

Vse šolske stroke (jezik, glasba, gospodinjstvo, kuha, umetna obrt, ročna dela, slikanje, sport itd. itd.) Internat, polinternat, eksternat — Najboljše reference! Moderno, higijenično, komfort Tekoča mizila in topla voda.

Pričetek semestra januarja 1930.

Zdrava prebava je temelj vsakemu zdravlju.

Ali trpite na zapeki, vrtoglavosti in nespečnosti? Ali čutite napihnjenost ali pritisk v želodcu po jedi, in kiseli okus v ustih? Ali vas mučijo bolečine v želodcu in lakotnicah? Imate li kožni izpuščaj in mozolje, ki so nastali vsled slabe prebave? Tedaj uporabite preizkušeno zdravilno specialiteto Figol eliksir, ki urejuje prebavo in vam vrača zdravje. Figol proizvaja in pošilja po pošti proti povzetju z navodilom o uporabi, lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/43. Originalni zavitek s tremi steklenicami z omotom in poštino 105.— Din, 8 steklenic 245.— Din, a ena steklenica 40.— Din.

Mnogostevilne zahvale dobajajo dnevno o uspešnem delovanju Figola.

Javna zahvala.

Lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/43.

Potem, ko sem popil 3 steklenice Figola, ki ste mi ga poslali, sem občutil, da se mi je želodec, kateri me je toliko let bolel, ter vas prosim, da mi pošljete še 12 steklenic.

S spoštovanjem

Sando Zdravković, Stip, 15. aprila 1927.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Osvobodili se boste bolčin v križu

Sloan-ov Liniment
odpravi bolečine

ako uporabljate SLOAN-OV LINIMENT (MAST), ki odpravi naglo vse bolečine. Mala količina, namazana na obolele sklepe in mišice, prodre takoj v kožo, krvni pritisk izgine, žilci se umirijo in zaželeno olajšanje nastopi zelo naglo.

Uporabljajte Sloan-ovo mast proti revmatizmu, bolečinam v križu, ishiasu, bolečinam v ledjih, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam bolečin mišičevja.

Glavne zastopstvo: MISKOVIĆ & Co. BEOGRAD, Sarajevska 70.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah

Zdravniška posvetovalnica

G. M. P. B. Prav gotovo ni kvarno in že iz vzrokov snužnosti priporočljivo. — G. M. T. v S. Poskusite mazati svoje ozebljene s sledečim mazilom: ihtiola 2 grama, resorcin 2 grama, tanina 2 grama, vode 10—20 gramov. — G. M. V. v K. Take kreme obstoje: 1.) belega voska 3 grame, mandeljevega olja 22 gramov, spermaceta 7 gramov, rožnate vode 6 gramov, tinctura benzoes 2 grama. 2.) vazelina, belega, 42 gr., parafina 3 grame, lanolina 12 gramov, vode 18 gramov, alkohola 1 gram, parfuma poljubno. Dokaj ceneje pa boste izhajali, če si kupite take kreme v neki solidni drogeriji ali parfumeriji. — G. R. O. v N. M. Podani opis ne zadostuje, da bi mogli iz njega uganiti za kakšno bolezen gre. Verjetno trpite na zajedavcih, ki se vam pogosto zagnjejo. Ne iziskajte ne prvih, ne zagnjov. Nakapajte si nekoliko bencina, pri čemer pazite, da ne pridele v bližino odprtega plamena! — na kepico vate in odrgnite si opisane črne pikice s rahlimi potezi z obraza. Se bolje je, če jih potem še pobelitate z triodstotnim vodenim superoksidom. — Zagnjene tvorke pa namažite čez noč na debelo z iotiolom.

— G. B. T. v R. Najprej si je treba dati preiskati nogo, v kolikor potrebno, jih izdreti, potem stoprv, če bolečine le ne preminejo, je mogoče govoriti o nevralgiji. Seveda je pa bolečinam lahko tudi vzrok vnetje okostnice, bolezen v nosu, v nosnih duplinah itd., itd., kar more vse ugotoviti izključno le preiskujoči zdravnik. — Tudi kot posledica po preštani malariji, nevralgija ni redkost. — Lahke nevralgije so ozdravljive; skoro vse pa kažejo naklon k vračanju in ponavljanju. Druge so zopet jako težke in za vsako zdravljenje odporne in trdovratne, tako, da jih je zaradi bolečin, ki jih povzročajo, prištevati k najhujšim boleznim, ki morejo zadeti človeka. — Selmac. Ni nobenega poudarka, da bi obupavali. Napolite se povsem mirno k svojemu zdravniku. Stvar je neznatna in brez nevarnosti. — G. B. A. v K. Ne čitajte takih knjig, ki zasledujejo navadno postranske namene. Proti istoku, če se pogosto ponavljajo, uporabljajte natrijev bromat, katerega vzemite vsak večer po eno žličko. Ne jejte mnogo zvečer in ne pijte nobene tekočine več, tudi ne vode, vsaj par ur predno gredete spat. Tudi skrbite za redno telesno delo in za prebavo. Ostro začinjenih, posebno papiriranih jedi se izogibajte. — Če bi se navzlic vsemu temu stvar v nekaj tednih dovoljno ne popravila, potem se odločite in vstopite na živčni oddelek tukajšnje bolnice. — G. D. Z. v

Z. V. Jasno je, da sodi izrazita golša vedno v zdravniško oskrbo. Edino zdravnik vam more, a to vedno le temeljem svoje preiskave, pravilno nasvetovati, kaj je storiti in povedati, ali je operacija odsvetovana ali ne. Končno odločitev ima seveda kirurg. Jedove pripravate tudi še danes a polno pravico v gotovih primerih zapisujejo za golšo. Pri običajnih nabreklih grlače zadoščajo minimalne doze jodovih soli, navadno primene kuhinjski soli. Seveda traja te vrste zdravljenje celo leto in dalj. Specialitet je nebroj v trgovini, za katero se odloči zdravnik, je stvar njegovega presojanja. — Zdravljenje z izvlečki iz grlače in slinimni preparati posega vedno globoko v presnovo in mora ostati, ker nikakor ni nenevarno, izključno pridržano zdravniku. — Lečenje Parigije boleznii s tirodinom je smatrati za pogrešek. — G. P. C. v R. Ako redno čitate »Posvetovalnice«, kakor pišete, potem morate vedeti, da je hemeroid radikalno moči odpraviti samo z operacijo, da pa tega mnogokrat ni treba, ker so preneznatni. Vsa druga sredstva učinkujejo, kakor ste izkusili sami na sebi, samo blažilo in mimogrede.

Dotlej pa, da se odločite za nasvetovano operacijo, si pa vsaj uredite svojo dieto (mnogo sadja in solivja, zelenjave itd.) in skrbite za redno iztrebljevanje. Od vnetju in z njim združenih bolečin mrzle, morebiti ledene obkladke, sicer 3% borov vaselelin in postelja. — G. M. v B. Vsak nasvet je nemogoč, ker iz vašega opisa ni moči pometi, za kaj gre. Bolnik menda boleha na srcu ali na ledvicah, morda pa tudi na jetrih in je bržne vodenitven že vas prav razume. Zanesite se na vašega zdravnika, ki gotovo ukrene vse, kar treba, in brez dvoma bolje ve, kaj je za bolnika primerno in prav, kot mi, ki ga nismo imeli prilike videti, ne preiskati. — G. G. J. v D. Če imate razširjeno srce in vam močno otekaajo noge, tudi če ležite, bi pač bilo primerno, da bi se odločili za kako shujševalno kuro, če le moči, pod zdravniškim nadzorom. Vsekakor skrbite za iztrebljevanje, ne pijte mnogo, tudi ne vode, ne jejte vodenih jedil (jube), pač pa lahko enkrat na teden recimo, en dan živite od samega mleka (1 do 1½ litra). Del težkoč, ki jih imate pri dihanju, gotovo temelji tudi na vaši zamaščenosti. Izogibajte se torej vseh močnih, sladkih in mastnih jedi. Samo toliko masloč (masti, masla, olja) kot neobhodno potrebno. — G. D. B. v L. Bolezen je žal neozdravljiva in vodi v dobrem letu vedno do smrti. Tudi z operacijo ni skoro nikoli mogoče doseči kaj remega.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Še je čas, da si zasigurate srečko

drž. razr. loterije. I. Zrebanje bo 16. t. m. Brez srečk ne more nihče čez noč obogateti in priti do blagostanja. S srečko pa je to mogoče. Ne ostanite brez srečk! Srečke se dobijo v Ljubljani:

V oglašnem oddelku »Jutrac« v Prešernovi ulici, v Ekspozituri »Jutrac« v Šiški na Celovski cesti. — V Mariboru in v Celju pa pri podružnicah »Jutrac« ter pri podpisnem zavodu.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Mark Twain:

O brivcih

Vse na svetu se spreminja, samo ne brivci, njih manire, njih okolica. To se ne spreminja. Kar doživijo v brivnici prvi dan, ko stopijo vanjo, doživijo v brivnicah tudi pozneje in sicer do konca svojih dni.

Davi sem se dal kakor običajno obriti. Ko sem se bližal brivnici z vzhodne strani, se ji je bližal nekdo drugi z zapadne strani — tako se dogaja vedno. Pospešil sem korake, a moj trud je bil zaman; mož je vstopil majhen korak pred mano, jaz sem mu sledil za petami in sem ga videl, ko se je polastil edinega prostega stola — tistega, ki mu je stregel najboljši brivec. Tako se dogaja vedno. Sedel sem z upanjem, da bom zapadel najboljšemu izmed ostalih dveh brivcev, ker je že pričel česati svojemu pacientu lase, med tem ko njegov tovariš še ni končal z namazovanjem in naoljanjem kodrov svojega klienta. Opazoval sem te možnosti z največjim zanimanjem. Ko se videl, da grozi št. 2. prehiteti št. 1. se je moje zanimanje spremenilo v skrb. Ko se je št. 1. za hip ustavila, da bi izdala novodošču nekakšen listek in je s tem pri tekmi zaostala, se je moja skrb stopnjevala do strahu.

Ko je št. 1. obnovila svoje poklicno delovanje in je v istem hipu kakor nje tovarišica odstranila brisalko in začela klientu krtačiti rični prah z lic in je bila možnost, da pozoveta »naslednjega« v naslednjem hipu, za obe številki enako velika, mi je od pričakovanja zastal dih. Ko pa je v najvišjem trenutku št. 1. zaostala, da bi šla svojemu klientu nekolikokrat z glavnikom preko obrvi, sem spoznal, da je izgubila tekmo za en sam trenutek in sem ogorčeno vstal in zapustil brivnico, da bi ne padel št. 2 v roke; kajti jaz nikakor nimam tiste zavdanja vredne trdnosti, ki omogoča ljudem, da pogledajo čakajočemu brivcu mirno v oko in mu vele, da hočejo počakati na njegovega tovariša.

Ostal sem petnajst minut zmagaj in sem se vrnil potem z upanjem na večjo srečo. Seveda so bili vsi stoli zasedeni in poleg njih četvorica čakajočih, molčečih, nedružabnih, raztresenih in zdolgočasenih gostov, kakršni so pač vsi gostje, ki jih naletiš po brivnicah. Sedel sem na star naslanjač in sem nekaj časa ubijal čas s tem, da sem študiral pookvirjene reklame mazačev vseh narodnosti, ki so z njimi slavili svoja barvilna sredstva za lase. Potem sem prebiral mastna imena na rdečastih steklenicah rumna, ki

so pripadala raznim abonementom; prebiral sem imena in si zapomnil številke na brivskih skledah v predalih; preštudiral sem zamazane in pokvarjene cenene slike po stenah, ki so predstavljale bitke, bivše državne predsednike, nasladno nazaj prislonjene sultanke in dolgočasno, večno mlado deklico, ki si natika svojega starega očeta naočnike; preklinjal sem v svojem srcu veselega kanarčka in obupano papigo, ki ju pogrešal je v malokateri brivnici. Končno sem si poiskal najmanj razcefrani zvezek ene izmed ilustriranih revij, ki so pokrivalo umazano mizo, in proučeval iz njega neodgovorno slabe opise davno pozabljenih dogodkov.

Končno sem bil na vrsti. Neki glas je velel »naslednji« in sem se vdal — št. 2. seveda. Tako je vedno. Dejal sem ponižno, da se mi mudi in te besede so ga tako globoko ganile, kakor da jih nikoli ni slišal. Dvignil mi je glavo in mi položil servieto pod brado. Zagrebel mi je prste v ovratnik in mi pritrldil tja brisačo. S svojimi kremplji mi je preiskal lase in mi dal razumeti, da bi jih bilo treba pristrčiti. Preiskal mi jih je še enkrat in menil, da so glede na današnjo modo vsakakor precej dolgi — najbolje bi jih bilo ostrčiti; posebno zadaj bi bilo potreb-

no. Dejal sem, da sem si jih dal ostrčiti komaj pred osmimi dnevi. Zamišljeval jih je za hipec gledal; potem me je vprašal z zaničljivim glasom, kdo jih je rezal. Odgovoril sem ročno: »Vi sami!« Tu sem ga prijel. Potem je prešel na to, da je začel mešati svojo milno peno in se ogledovati v zrcalu, pri čemer se je od časa do časa ustavil, da bi stopil čisto do njega, si raziskoval podbradek s kritičnim očesom in si trpinčil kakšen mehurček. Potem mi je temelito namilil eno stran obraza in se je hotel spraviti na drugo, ko je zbudil njegovo pozornost spopad dveh psov na cesti, nakar je stekel do okna, tam obstal do konca boja, pri čemer je na stavih z obema drugima brivcema glede izida izgubil dva šilinga, kar mi je bilo v veliko zadoščanje. Sedaj je dokončal namiljevanje, pri čemer mi je porinil čopič samo dvakrat v usta; potem je pričel drgniti milnico z roko po mojem obrazu; in med tem, ko je z odvrnjeno glavo razpravljal z obema drugima brivcema o pasji bitki, mi je potisnil seveda prilično množino milne pene v usta; sicer on tega ni opazil, pač pa jaz.

Tedaj je pričel brusiti britev na stari naramnici, pri čemer ga je nekoliko zadržala debata o nekakšnem cenemem plesu v maskah, na katerem je bil pred-

stavljaj prejšnji večer v rdečem kambriku in potvorjeni soboljevini nekakšnega kralja. Vlekli so ga z neko določeno damico, ki jo je bil očaral s svojimi čari in nad tem je bil tako vesel, da je uporabil vsa sredstva, ki bi raztegnila ta pogovor — trdil je namreč, da je ludomušnost svojih tovarišev naveličan. Ta zadeva je povzročila, da se je šel še enkrat ogledovat pred zrcalo, odložil je britev, si okrtal z izbrano skrbjo lase, pri čemer si je prilepil uporen koder na čelo, si napravil prečo točno čez sredino glave in si z mično natančnostjo počesal obe strani čez ušesa. Med tem se mi je pena na obrazu posušila in se mi zajedla po vsej priliki globoko do mojih plemenitejših organov.

Nato je pričel briti, a pri tem mi je zakopal prste v obraz, da bi napel kožo, in moj nos mu je postal nekakšen ročaj, s katerim mi je zavrtel glavo sedaj sem, sedaj tja, baš kakor je zahtevala komodnost pri britju; seveda je še ves čas na prijeten način sedaj izhrkal, sedaj izpljuval.

Dokler se je nahajal na lepljivih mestih mojega obraza, nisem trpel. Ko pa je pričel grebsti in trgati in vleči po moji čeljusti, so mi stopile solze v oči. Ni mi bilo do tega, da se mi je prav nevarno približal; tudi za njegov

ŠAH

Družje dr. Milana Vidmar

Kakor včaske leto je tudi letos na sv. Stefanu dan prišel šahovski kongres v Hastingsu. To znano kopaljšče na južni anglijski obali ima veliko preteklost. Ne mislim na usodopolno bitko pri Hastingsu leta 1066. Za šahiste je važnejša letnica 1895. Takrat je Hastings priredil ogromen mednarodni turnir. Pillsbury, skoro neznan poprej, je odnesel prvo nagrado pred Cigorinom, Laskerjem in Tarraschom. Na tako zvanem glavnem turnirju si je takrat Maroczy priboril naslov mojstra.

Vsa leto povabijo Angleži nekaj kontinentalnih mojstrov, da se domačini navadijo ostrih bojov. To pot pa so tudi kontinentalci mnenja, da je mali turnir v Hastingsu zelo prikladen za trening. Vsi poskušamo nove stvari.

Centrum interesa je prav za prav glavni turnir. Tam gre za res. Prvi zmagovalček bo postal mojster. Plohr, znan iz Rogaske Slavine, kjer je dobil drugo nagrado, bi si rad uradno priboril naslov mojstra. Čeh Rejter, Belgijec Koltanowski, Holanec Nottboom in Rejsteb, Jugosloven Milan Vidmar jun. in štirje Angleži, to vse ima ambicijo.

V mojsterskem turnirju je nenavadno veliko neodločenih partij. Senzacija tretjega kroga je bila orjaška borba Capablanca - Miss Menchik. Znana Amaronka je igrala to partijo izredno lepo. Capablanca je v začetku dobil kmeta, ni pa mogel doseči ničesar. Po velikih zapletitvah je prišlo do končnice, ki je teoretično remis. Najbrže pa bo Miss Menchik še popustila. Končnica ne igra dobro.

Od prvih treh partij, ki sem jih razmišljal vse tri, je prva najinteresnejša. Preizkušati sem hotel važno varianto damskega gambita. Nasprotnik moj Sir G. Thomas, znan mojster, se je dobro boril. Partija bo zanimala.

Boji: Sir G. Thomas Črni: dr. M. Vidmar

1.) d2-d4	d7-d5
2.) c2-c4	e7-e6
3.) Sb1-c3	Sg6-f6
4.) Lc1-d2	Lb8-c7
5.) e2-e3	0-0
6.) Sg1-f3	Sb6-d7
7.) Ta1-c1	

To vse je zelo znano. Ortodoksna obramba damskega gambita pa še vedno zanima mojstre. V zadnjem letu prihaja zopet bolj in bolj v modo.

7.) ————— c5-c6
Rubinstein igra tudi T18-c6
8.) Lf1-d3 —————
Mogoče je 8.) Dd1-c2 močnejše.
8.) ————— d5xc4

Š to potezo pričinja tako zvana razbremenjena obramba Capablance. To še vedno nerazrešeno obrambo sem hotel preizkusiti.

9.) Ld3xc4 ————— Sg6-f5
10.) Lg5xc7 ————— Dd8xc7
11.) 0-0 ————— Sd5xc3

Potrebno, ker drugače črni ne pride do e6-c5.

12.) Tc1xc3 ————— e6-e5
13.) Sd3xc5 ————— Sd7xc6
14.) d4xc5 ————— Dc7xc6
15.) d2-d4 —————

Rubinsteinov napad. Beji hoče zapreti črno kova z f4-f5.
16.) ————— Dc5-e6
16.) Kf1-b1 —————

Maroczy priporoča 16.) Dd1-c1. Beji hoče seveda pripraviti damo z lovcom, mora pa prej poskrbeti za kmeta c3. Thomas se je smaknil s kraljom, da kmet ne pade s sabom. Grozi pa seveda 17.) Lc4-d3, Dc4xc3? 18.) Ld3xc7? in dobi damo.

16.) ————— Lc8-h5
17.) Dd1-c2 ————— Ta6-d8
18.) Lc4-b3 —————

18.) Lc4-d3 še vedno ne gre. Sledilo bi namreč 18.) ————— Td8xd3? 19.) Tc3xd3, Lh3xc2? in dobi.
18.) ————— Lh5-d5
19.) Lb3-c2 ————— Dc4-e6
20.) e3-e4 —————

Beji je iztisnil potezo slabotnega centralnega kmeta, mora pa prebrzditi e precejšnje težave.

20.) ————— T18-e6
21.) Tc3-e3 ————— Td8-d4
22.) T18-e1! —————

Zdi se mi, da je tu Dc2-f2 močnejša poteza. Če črni potem vzame kmeta e4 pride v neprijetke.

22.) ————— Lf5-g4

česen se nisem dalje zanimal, ker so menda vsi brivci čisti česna; toda vrhu vsega tega je imel na sebi nekaj nedoločnega, nekaj, kar me je spravljalo v strah, da bi se najrajši ob živem telesu razkrojil v sebi — in to me je spravljalo v skrbi. Sedaj mi je šel s prstom v usta, da bi si pomagal pri brivju moje zgornje ustnice, in po tem slučajnem dokaznem orodju sem odkril, da je del njegovih dolžnosti v brivnici očiščenje petrolejk. Dostikrat sem se bil radovedno vprašal, da li spada to med delo pomočnikov ali pa lastnikov samih.

Ob tem času sem se kratkočasil z ugibanjem, kam me bo to pot najverjetneje urezal; a tu me je prehitel in me usekal po koncu brade, še preden sem vprašanje rešil. Takoj je nabrusil britev — kar bi bil moral storiti prej. Nisem prijatelj preostrega britia, in zato nisem hotel dati, da bi se spravil še enkrat nadne. Skušil sem ga pregovoriti, da bi britev odložil, kar sem se zbal, da se bo bodil sedaj nekega mesta v mojem podbradi, nekega pri meni posebno občutljivega mesta, preko katerega ne more nobena britev dvakrat, ne da bi mi ne škodila. A dejal je, da hoče ogledati majhno zločestnost in v istem hipu je zdrsnila britev preko prepovedanih tal in mehur-

23.) Dd3-d4 ————— Dc5-d7
24.) Tc3-c8 —————
25.) Dd2-g3 ————— Lc4-d1
26.) Tc3-d3! ————— Td2xc3
27.) Lc2xd3 —————
28.) Lc2xd3, Ld1-d5 in črni zasede d-linijo.
27.) ————— Ld1-h5
28.) h2-h3 —————
Čaka. Za črna je zares težko igrati. Pripravljen mora biti, da e4-e5 pariira z Lh5-g6. Zato ne sme vleči ne h7-h6 ne f7-f6. Trdnjava stoji najbolje na e8. Dama mora paziti na polje f5. V tej situaciji sem se hitro odločil za končnico z damami.
28.) ————— f7-f5
29.) Ld3-c4+ ————— Lh5-f7
30.) Lc4xf7+ ————— Dd7xf7
31.) e4xf5 —————
31.) e4-e5 ne gre zaradi Df7xa2
31.) ————— Tc8xe1+
32.) Dg3xe1 ————— Df7xf5
33.) Del-e8+ ————— Df5-f8
34.) Dc8-e6+ ————— Kg8-h8
Ne 34.) ————— Df8-f7, zaradi Dc6-c8+ kar dobi belemu kmetu.
35.) Dc6-d7! —————
Vse to je Thomas zelo lepo igral.
35.) ————— h7-h6!
36.) Dd7xb7 ————— Df8xf4
37.) Dd7-a8+ ————— Kg8-h7
38.) Da8xc6 —————
Ce vzame beli kmeta a7 sledi Df4-c1+ in Dc1xb2
38.) ————— Dd4-e1+
39.) Kh1-h2 ————— Df1-b1!
40.) Dc6-a4 ————— Dd1xb2
41.) Da4xa7 ————— Dd2-e5+
Beji je ta pomnilni remis. Na 42.) Kh2-h1 sledi Dc5-a1+, na 42.) Kh2-g1 sledi Dc5-e1+ ali in na 42.) g2-g3 sledi Dc5-e2+ 43.) Kh2-g1, Dc2-e1+ 44.) Kg1-g2, Del-e4+ 45.) Kg2-f2, Dc4-f5 itd.

Kino

Filmski nameščenici kot igralci

Domača veak nastavljenec filmskih stotijev je še imel priliko nastopiti kot igralec, pa čeprav je bil te slave deležen morda samo za nekaj minut. Pri snemanju filma »Rdečkazec« je režiser Scherzinger neizmerno osrečel nekega pomočnika iz rekvizitnega oddelka s tem, da mu je dodelil neko manjšo vlogo. Ko je bil dotični prizor dogotovljen, se je pomočnik spet vrnil k svojemu prejšnjemu delu, vsa sreča, da je vendar enkrat imel priliko nastopiti kot igralec v filmu.

Ko so snemali film »Skandala«, je režiser Lothar Mendes iskal posebnega tipa za vlogo novinarskega poročevalca. Več kandidatorov se mu je ponudilo, a izbirničen režiserju ni mogel nihče ustreči. Tedaj mu je obvisel pogled na njegovem pomočnem režiserju Georgeju Yohalemu. »Vi in nihče drugi boste prevzeli to vlogo! Tako je beseda filmskega pomočnika napravila iz režiserja igralca. Toda Yohalem se je v prejšnjem položaju mnogo bolje počutil in je ostal zvest svojemu prejšnjemu poklicu. Medtem je postal že samostojen producent.

Drugi režiser, po katerem je mnogo povpraševanja za vlogo pomožnega igralca zaradi njegovih neobičajnih brkov, je Paul Jones. Malcolm St. Clair je napravil iz njega nenavadno uspešnega detektiva za svoj film »Glasovi s onega svetla«.

Trdovratni kašelj

je pogosto vzrok težkih obolenj. Ne bodite lahkomislnejši, temveč odpravite Vaš kašelj brzo in temeljito s

Kresival-om.

čki na njih, ki sem se jih tako bal in ki izvirajo od slabega brivja, so se bolesto dvignili in odgovorili na klic. Sedaj je pomaknil brisačo v rdečkasti rum in mi ga pocmokal na strašen način preko vsega obraza — tako pocmokal, kakor da si vsi ljudje umivajo obraze na takšen način. Potem mi ga je spet osušil s suhim delom brisače, kakor da si vsi ljudje tako sušijo svoje obraze. Toda brivec ti le redkokdaj odrgne kakor pravi brivec. Potem mi je nallil z brisačo rdečkastega ruma v porezno mesto, zacelil rano s škrobom v prašku, je omočil spet z rdečkastim rumom in bi to celjenje in močenje nadaljeval bržkone vso večnost, da se nisem uprl in ga pozval, naj preneha. Sedaj mi je napudral vse obraz, me dvignil in mi začel orati ves zamisljen po laseh, nakar je kritično preiskal svoje prste. Potem je predlagal, da bi mi umil lase, češ, da so tega potrebni, zelo potrebni. Odvrnil sem, da sem si jih večeraj v kopaljšču zelo temeljito umil. Tu sem ga spet prijel. Potem mi je pripravil porcijo nekega »nedosežnega barvila za lase« in mi ga ponudil steklenico v nakup. Odklonil sem. Potem mi je hvalil nov parfem, »radost vsake toaletne muze« in mi ga hotel prodati. Spet sem odklonil. Ponudil mi je neko strahoto za

Šine sedla se spodi, da bi kdo igral to vlogo v filmu, katero opravlja kot službo v vsakdanjem življenju. Nekaj takega se je zgodilo Miku McDonoughu. Dobil je vlogo atelejskega vratarja v filmu »Njegove poslednje ukaz«, vlogi, ki jo sicer igra dan za dnem v ateleju filmske družbe Paramount. Tudi neke vrste pot v objubljenno filmsko deželo, in gotovo ne najslabša.

Snetja na prostem za film »Beli vrag« končana

Snetja na prostem za novi večni film UFA produkcije Bloch - Rabinovič »Beli vrag«, ki ga vrti po Tolstovji noveli »Hadži Murat« režiser Aleksander Volkov, so v južnofrancoskih Alpah končana. Glavna igralka sta Ivan Možušin in Betty Amanova, ki sta se z režiserskim štabom že vrnila v Berlino.

Najboljši filmi sveta

Francoski filmski list »Cinéma« našteva med najlepšimi filmi sveta šest filmov produkcije UFA, med njimi »Asfalt«, »L'Argente«, »Grob velike lubeznice«, »Spion«, »Looping the Loop« in »Madžarsko rapsodijo«. Na prvem mestu naveda francoski list film »Asfalt« v režiji Joeja Maya.

Višnjevi angel
Prvi Janningsov Ufa-film (nemški zvočni film) produkcije Ericha Pommera in v režiji Josefa v. Sternberga se imenuje »Višnjevi angel«. Scenarij napisala K. Zuckmayer in dr. K. Vollmöller po Heinrichu Mannu romanu »Profesor Unrath« s sodelovanjem avtorja. Janningsova partnerica je Marlene Dietrichova.

Za dekoriranje

dvoran in salonov, za veselice, slavnostne prireditve itd. se priporoča
IVAN ŠIMENC, LJUBLJANA
Lepi pot 24. Telefon 3044

Radio

Nedelja, 3. januarja.

LJUBLJANA 9.30: Prenočnica glasbe. — 10.30: Religiozno predavanje. — 11.30: Koncert radio kvarteta: slovenska glasba. — 12.30: Življenje v siamskem pragozdu. — 13.30: Božična igra »Zmaga ljubezni«. — 16.30: Kuplet (G. Buchar). — 17.30: G. Stanko igra na harmoniko. — 20.30: Koncert tereta Šiška. — 21.30: Koncert radio orkestra. — 22.30: Napoved časa in poročila. — Lahka godba.

Ponedeljek, 6. januarja.
LJUBLJANA 10.30: Versko predavanje. — 10.30: Gospodarsko predavanje. — 11.30: Predavanje. — 11.30: Prenočnica božičnih pesmi iz stolnice. — 12.30: Koncert radio orkestra. — 15.30: Kozinov kvartet poje domače pesmi. — 16.30: Potovanje v južno Ameriko. — 16.30: Vesela glasba (radio orkester). — 17.30: Reprodukcijska glasba. — 20.30: Prenočnica mednarodnega koncerta iz Leipziga. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEograd 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio orkestra. — 17.05: Božični večer za deca. — 20.30: Prenočnica pevskega zbora. — 20.30: Prenočnica mednarodnega simfoniknega koncerta iz Berlina. — 21.30: Poročila. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Prenočnica mednarodnega koncerta iz Leipziga. — PRAGA 15.30: Božična igra Betlehem. — 18.30: Pevski koncert. — 19.30: Koncert godbe na pihala. — 20.30: Prenočnica mednarodnega koncerta iz Leipziga. — 22.15: Reprodukcijska glasba. — BRNO 15.30: Program iz Praga. — 20.30: Prenočnica mednarodnega simf. koncerta iz Leipziga. — 22.15: Koncert lahke godbe. — VARŠAVA 16.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Prenočnica mednarodnega koncerta iz Leipziga. — 23.30: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Pevski koncert (Sänger-knaben). — 11.30: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 15.30: Poldanski koncert. — 17.45: Ukrajinske narodne pesmi. — 19.30: Komorna glasba na kitare. — 20.30: Pesmi. — 20.30: Prenočnica mednarodnega simf. koncerta iz Leipziga. — Odlomki iz operet. — BERLIN 16.30: Poldanski koncert. — 19.30: Lahka godba orkestra. — 20.30: Prenočnica mednarodnega simf. koncerta iz Leipziga. — Godba za ples. — FRANKFURT 17.30: Prenočnica koncerta iz Stuttgarta. — 19.30: Orkestralni pevski in violinski koncert. — 21.30: Literarne paradije. — 23.30: Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Komorni teret na harfe. — 20.30: Večerni koncert orkestra. — 20.45: Koncertni večer. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 17.30: Poldanski koncert. — 19.30: Prenočnica programa iz Frankfurt. — BUDIMPESTA 12.15: Orkestralni koncert. — 17.30: Poldanski koncert. — 19.30: Kabaretni program. — 20.30: Prenočnica mednarodnega simf. koncerta iz Leipziga. — Lahka godba. — LONDON 19.40: Brahmsove pesmi.

20.45: Mešan program. — **22.35:** Koncert ženskega pevskega zbora. — **22.55:** Koncert orkestra in solistov. — Godba za ples. — RIM 17.30: Poldanski koncert. — 21.02: Stare napolijske pesmi. — STOCKHOLM 19.45: Studentovske pesmi. — 20.15: Operni večer.

Torek, 7. januarja.

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila dnevnikov. — 17.30: Koncert radio orkestra. — 18.30: Po sodanji Grčiji. — 19.30: Dr. Kolarič: Napake slov. pisanja. — 19.30: Ruščina. — 20.30: Mešan program. — 11.30: Koncert radio orkestra. — 22.30: Napoved časa in poročila. — Nadaljevanje orkestra.

BEograd 9: Prenočnica iz saborne cerkve. — 10.30: Reprod. glasba. — 12.40: Opoldanski koncert. — 15.30: Pevski koncert. — 16.30: Godba na harmoniko. — 18.10: Narodne pesmi. — 20.30: Koncert pevskega zbora. — 21.30: Poročila. — 21.10: Narodna svirka. — 22.10: Lahka godba. — ZAGREB 10.30: Prenočnica pravoslavne cerkve. — 17.30: Poldanski koncert orkestra. — 20.30: Prenočnica koncerta iz Ljubljane. — 22.10: Prenočnica tujih postaj. — PRAGA 16.30: Poldanski koncert. — 19.05: Večerni koncert. — 20.30: Koncert godbe na pihala. — 21.30: Narodne pesmi. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 16.30: Poldanski koncert. — 19.05: Koncert vojaške godbe. — 20.30: Veseliga. — 20.45: Konc. lahke glasbe. — 21.30: Repr. gl. — 22.15: Prenočnica iz Praga. — VARŠAVA 17.45: Koncert ruske glasbe. — Prenočnica opere iz gledališča. — DUNAJ 11.30: Poldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 20.05: Čitanje. — 20.50: Mešan program. — Jazz-band. — BERLIN 16.30: Operetni program. — 19.30: Koncert kvinteta. — 20.30: Pevski večer. — 21.45: Gledališki program. — FRANKFURT 16.30: Poldanski koncert. — 20.15: Prenočnica programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20.05: Koncert orkestra. — 21.30: Koncert Bachove glasbe. — STUTTGART 16.30: Prenočnica koncerta iz Frankfurt. — 20.15: Koncert filharmoničnega orkestra: ruska glasba. — 21.30: Igra. — 22.30: Angleške pesmi in poezije. — BUDIMPESTA 9.15: Poldanski koncert. — 12.05: Koncert kvarteta. — 17.30: Reprodukcijska glasba. — 19.10: Koncert ciganske kapele. — 20.30: Orkestralni koncert. — 22.30: Pesmi. — Godba za ples. — LONDON 19.40: Brahmsove pesmi. — 20.45: Pevski večer. — 21.30: Zborovski koncert. — 22.35: Stuhovica. — 23.35: Godba za ples. — RIM 17.30: Poldanski koncert. — 21.02: Prenočnica opere ali koncert. — STOCKHOLM 19.15: Klavirski koncert. — 22.10: Igra. — 22.40: Zabavna godba. — ZAGREB 12.30: Reprod. glasba. — 17.30: Koncert

Sreda, 8. januarja.

Ljubljana: Opoldanski program odpravlja. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Otroški kotiček. — 19.30: Prenočnica koncerta z Dunaja. — 21.30: Prof. Koblar: Podobe iz slovenske literature zgodovina. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Beograd 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Koncert turške godbe. — 18.30: Lahka godba. — 19.30: Operetna glasba. — 21.30: Poročila. — 21.10: Koncert radio-kvarteta. — 22.10: Igra. — 22.40: Zabavna godba. — ZAGREB 12.30: Reprod. glasba. — 17.30: Koncert

Rešitev križanke 1930

Voderavnost:

1 fantom — 6 enkrat — 10 Cankar — 14 rokavi — 18 aorist — 20 Aden — 22 moka — 22 a trikot — 24 Po — 26 navil — 27 m — 29 amiz — 30 šilo — 31 K. K. — 33 Amur — 24 en — 36 riba — 38 la — 39 onaj — 41 al — 42 ml — 44 Ra — 45 Mira — 47 as — 48 Eled — 50 so — 52 so — 53 da — 54 Ortnek — Sora — 56 napaka — 57 ro — 58 vi — 59 os — 61 Ant — 63 pesa — 66 da — 68 oros — 69 ud — 71 la — 72 re — 74 Java — 75 Ig — 77 rosa — 80 kudo — 81 ep — 83 pi — 84 noga — 85 as — 86 Ahli — 87 park — 88 Ra — 89 klor — 90 so — 91 ko — 92 ja — 93 os — 96 na — 99 park — 100 ar — 102 Ba — 105 od — 107 ne — 108 ko — 109 Emona — 111 en — 113 m — 114 da — 116 breg — 118 Ra — 119 ml — 121 ko — 122 angel — 124, 144, 145, 288: OBILLO SREČE TER VESELIH PRESENECENJ ZELI »JUTRO« V LETU 1930 VSEVALCEM KRIŽANK — 134 pi — 135 s. r. — 138 ko — 154 ar — 155 in — 156 obras — 158 nenavado — 161 Maracaibo — 164 Razlag — 166 do — 167 Ig — 169 Ana — 170 ak — 172 Ra — 173 es — 174 Ob — 175 as — 176 S. K. — 177 Upton — 179 navada — 183 do — 184 up — 185 on — 187 bo — 188 sraka — 192 as — 193 pi — 195 A. L. — 196 N6 — 197 ohm — 198 ah — 199 us — 200 na — 201 re — 202 os — 203 talar — 204 el — 205 tu — 206 ad — 207 D. K. W. — 208 di — 209 on — 210 rt — 211 ml — 215 ni — 217 samum — 220 in — 222 Umea — 225 so — 225 Na — 227 li — 228 lak — 230 Kermadec — 232 id — 233 li — 234 Na — 235 »oc« — 236 Rtanj — 237 D. D. — 239 Ra — 240 ut — 241 es — 243 on — 244 qh — 245 ca — 246 se — 247 N. N. — 248 ur — 249 po — 250 ve — 251 Parma — 252 os — 254 qare — 156 Mackenzie — 259 Riongrandednorte — 264 al — 265 bo — 266 re — 267 ti — 269 ki — 287 — on — 302 faire — 304 o. e. — 305 li — 303 ro — 306 Eria — 307 da — 308 na — 309 ar — 310 Lena — 312 en — 313 at — 314 bi — 316 de — 318 ar — 321 or — 323 ep — 324 on — 325 Om — 326 Om — 328 lava — 329 ko — 331 Samo — 332 Ptuj — 333 so — 335 Adam — 336 Ba — 338 et — 340 ris — 342 Krim — 344 ro — 345 koča — 347 na — 348 so — 350 as — 351 roba — 353 aj! 354 pika — 356 oba — 358 on — 359 po — 360 ar — 361 kumara — 362 kosa — 363 Donava — 364 je — 365 ne — 366 Om — 367 snet — 370 pi — 372 »Mea« — 373 O. K. — 375 a. — 376 A. A. — 378 tea — 379 sa — 381 Sava — 384 in — 385 Oga — 387 ta — 388 Kras — 389 zito — 391 ta — 392 moja — 394 si — 395 Anlin — 397 ore — 398 Loka — 400 Nevada — 402 antena — 403 Nitmah — 404 sobota — 405 anana.

Navpično:

2 na — 3 top — 4 oral — 5 miza — 6 et — 7 Ra — 8 Ada — 9 tema — 10 cola — 11 ako — 12 na — 13 rt — 14 rima — 15 okus — 16 kor — 17 at — 19 si — 21 Nil — 22 mlr — 23 Ra — 24 pi — 25 Ob — 27 intra — 28 Nancs — 31 kihar — 32 kra — 34 el — 35 ne — 36 rop — 37 Ada — 39 oro — 40 jez — 42 mol — 43 ira — 45 maj — 46 Aka — 48 bor — 49 dva — 50 sanje — 51 on — 59 od — 60 sokol — 62 te — 64 ep — 65 si — 66 Don — 67 aga — 69 uho — 70 dim — 72 Rab — 73 era — 75 ilo — 76 god — 78 os — 79 so

Gramofoni, plošče ???

Samo pri Banjai!

Kar za Vaš okus najbolje odgovarja, dobite v veliki izbiri pri

„Tehnik“ Jos. Banjai

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 20

(nasproti sodišča)

Prodaja tudi na obroke!

radio-orkestra. — 20.30: Prenočnica opere iz Moskve. — Praga 19.05: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 21.30: Godba za ples. — BRNO 19.05: Večerni koncert orkestra. — 20.30: Prenočnica koncerta iz Praga. — 21.30: Rectiranje. — 21.15: Koncert tamburškega zbora. — 22.15: Lahka godba. — VARŠAVA 16.45: Reprod. glasba. — 17.45: Poldanski koncert orkestra. — 20.30: Prenočnica koncerta iz Katovja. — 23.30: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Poldanski koncert. — 15.30: Koncert kvarteta. — 16.50: Glasbeni program za mladino. — 19.30: Prenočnica koncertne dvorane: Hindelt »Esther«, oratorij za soliste, zbor orkestra in orgle. — Lahka godba orkestra. — Berlin 17.30: Koncert lahke godbe. — 19.30: Zabaven koncert. — 20.30: Operni večer. — Godba za ples. — Frankfurt 16.30: Prenočnica koncerta iz Stuttgarta. — 20.30: Koncert moderne glasbe. — 21.30: Prenočnica programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Koncert sodobnih skladateljev. — 20.30: Večerni koncert orkestra. — 21.30: Zabavna program. — Lahka godba. — Stuttgart 16.30: Poldanski koncert. — 19.30: Pesmi. — 20.30: Prenočnica opere iz Berlina. — Zabaven program. — Budimpesta 9.15: Koncert vojaške godbe. — 12.05: Reprod. glasba. — 17.30: Koncert opernega orkestra. — 19.30: Orkestralni in pevski koncert. — Ciganska godba. — London 19.40: Brahmsove pesmi. — 20.45: Večerni koncert. — 22.35: Koncert komorne glasbe. — Godba za ples. — Rim 17.30: Poldanski koncert. — 21.02: Simfonikni koncert. — Stockholm 19.30: Zborovski koncert. — 20.30: Prenočnica simfoniknega koncerta. — 21.40: Godba za ples.

Rešitev križanke 1930

— 80 ho — 82 Pond — 91 Kent — 92 a Amor — 94 zal — 95 Verd — 97 ose — 98 rdeč — 100 Arh. — 101 rep — 103 kam — 104 kmet — 106 bol — 107 nauk — 108 Keos — 110 ob — 112 ne — 113 Ita — 115 as — 116 bi — 117 gr. — 118 rek — 120 m — 121 kes — 123 gr. — 125 ob — 126 ce — 127 Ra — 128 ep — 129 h? — 130 on — 131 et — 132 ja — 133 Ig — 136 Rhone — 137 Teta — 138 ki — 139 om — 140 oba — 141 la — 142 Perum — 143 Ra — 144 va — 145 lonos — 146 umbra — 147 kr. — 148 Ica — 149 pi — 150 boka — 151 Tricuma — male — 152 is — 153 da — 156 ona — 157 muduñica — 159 napadalec

Mož, ki je hodil za svojo senco

Obisk pri starem Zavrharju — Dvojnik Pavla Wegenerja — Zopet hudič na strehi — Glas vpijočega v puščavi — Doktor, ki je rajši tovarniški delavec — Deklina

Prav za prav je bilo nemumno laziti zdajle ponoči tod v to meni popolnoma neznano in vso samotno reber, kjer zlepa ni bilo na spregled ne luči ne hiše ne kake žive duše, in kjer so se le žalostno klicali čuki, — pa kaj sem hotel?

Toliko mi je naročil prijatelj dr. Klop, privatni detektiv, ki zmeraj skrbi, da mojemu peresu ne zmanjka zanimivega gradiva: »Kadar pridete kaj v L., ne zamudite obiskati starega Zavrharja in mu sporočiti moje pozdrave. Zelo simpatičen možakar, ta Zavrhar; izobražen, prosvetljen kmet, kakor ga ne srečaš vsak dan. In pa imeniten pripovedovalec, rečem vam; vzemite s seboj beležnico, se vam bo nabralo. No, lahko pa tudi tam kaj posebnega doživite — interesantna hiša to!« je bil pripomnil detektiv, smehljaje svoj navadni tenki in vedno nekam skrivnostni smehljaj.

Potem takem me je seveda zelo vlelo k temu Zavrharju in ko sem se mudil jeseni baš tam blizu po opravkih, sem mimogrede porabil priliko za obisk njegove domačije. Sicer sem spričo že malo pozne ure hotel napraviti to šele naslednjega dne in prenočiti doli na vasi v gostilni. A tam je bilo zaradi jutrišnjega sejma do zadnjega kotička vse zasedeno. Vesel sem bil, da sem mogel spraviti vsaj svoje vozilo pod varno streho, sam sem jo pa na dobro srečo mahnil gor k Zavrharju.

Še slabe pol ure ne, pa boste gori, so mi bili rekli v gostilni. A sem hotel že dobre pol ure in še ni bilo konca te grupe, obrobjene na obeh straneh od gostega leševja, da se ni videlo prav nikamor, in zdaj se je povrh še razcepila pot. Kje je bilo zdaj prav: ali naravnost ali na desno?

K sreči je zdaj le nekdo prišel za menoj gor po kolovozu. Posvetim mu malo naproti z žepno baterijo: halo, bil je motociklist v opremi, v tako zvanem »bajacu«, na glavi avbo, na čelu zaščitna očala, ki jih je zdaj naglo porinil na oči, menda ga je moja luč slepila. Zato sem jo utrnil in ga pozdravil:

— Dober večer, tovariš od bencina! Ali ste tudi rajši pustili motor zdolaj? Saj bi si človek tukaj še peš zlomil vrat.

Povedal mi je, da sta se vozila s prijateljem, trgovčevim sinom, ki ima motorno kolo, in zdaj da gre domov. Na Sela. To je kmalu tamle za ovinkom, naravnost gor pa se pride k Zavrharju. Tudi ni daleč, takoj na vrhu klanca. Mi je povedal prijazni fant; bil je pa tako hripav, da je samo šepetaje mogel govoriti.

— Prijatelj, vi ste se pa pošteno prehladili! sem opomnil.

— Razgret sem nil pivo, tri dni sem bil čisto mutast. Zdaj pa že spet lahko kadim! se je zasmejal in odkasljaj.

Ponudil sem mu cigareto in sva si prižgala. Pri tem sem videl, da je ta moj tovariš še jako mlad; niti maha še ni imel pod nosom. A bil je čeden deček, beli njegovi zobje so se svetili celo v temi. In bil je menda tudi poreden deček, ker je, ko sva se ločila, še enkrat pritekel za menoj in me pocukal.

— Gospod! je pošepetal. — Pri Zavrharjevih pozdravite Minko, prosim.

— Od koga pa naj pozdravim?

— Od Kovačevega študenta, recite. Pa naj mi pošlje kako ljubavno pismo, ce po očetu. Ampak očetu tega ne smete povedati!

— Dobro, sem se smejal za njim, izgublajočim se spet v temo. — Bom opravil. Ali Minka že hodi v šolo?

Halo Zavrharjevi, dober večer! Grem skozi razsvetljeno prostrano vežo, odprto na obojaki; iz kuhinje pokuka ven mlada ženska glava. Temne ponižne oči v belem obljuju, tiha, resna usta — obraz samostanske sestre.

Ali je gospodar doma? Doma. V hlevu bodo nemara še, pri konjih. Ali naj gre klicat?

Bom že sam našel. Ali je ona domača hči, Minka?

Ne, dekla Lojza, Minka zdaj ni doma.

Našel sem starega Zavrharja v hlevu. Ob jaskih je stal pri kobili, velik,

močan mož, luč leščerbe je obsevala njegovo sklonjeno belolaso glavo, njegov široko-oglati, čudno grdi in čudno prikupljivi obraz. Res čudno, kako sem na prvi pogled že občutil prijateljstvo do tega človeka. Morda ker je tako podoban Pavlu Wegenerju, temu simpatičnemu igralcu.

In kako ljubezljivo se je razžaril ta obraz, ko sva se pozdravila. Videl sem: Zavrhar me je bil odkritosrčno vesel. To je potrdil tudi njegov pes, stari Mik, ki je sprva tako hudo zarenčal name, zdaj se pa preprijazno drgnil ob meni.

— Ali vas smem vprašati, prijatelj Zavrhar, kaj ste pravkar premišljevali? Videti ste bili nekam otožni...

— Kaj sem premišljeval? Je dejal, zapiraje hlev. — Svojo samotnost... Bolj sem star, bolj sem sam. A bi tako rad imel okoli sebe družino, veliko dobro družino, ki bi me ljubila, jaz pa njo. Pa ni mi to dano...

Ko sva stopala čez dvorišče, pa je Zavrhar postal in zamahnil z roko naokoli:

— Poglejte prijatelj, to lepo domačijo! To tako veliko našo hišo! Pa je notri tiho ko v klostru... In zmeraj premišljujem: Čigavo bo to, kdo bo gospodaril tukaj, ko mene več ne bo?

— No, za to vprašanje je pa menda še dosti časa, prijatelj Zavrhar. Oprostite, koliko jih imate let?

— Osem in šestdeset.

— Ha, torej bo gospodaril tukaj Zavrhar še dvajset let. Potlej pa itak pride veselji potop. Dvajset let najmanj še, prijatelj Zavrhar, kakor ste še zdravi in krepki; za toliko vam lahko dam takoj pismono garancijo, če hočete.

— Ni to... ni to, prijatelj, pa je žalostno zmajal z glavo stari Zavrhar in se zazrl gor v streho, kjer se je iz dimnika dvigal bel, svetel oblček v črno nočno nebo.

— Bral sem tisto, je povzel čez čas, — ko ste pisali o hiši, kjer je na dimniku sedel hudič in sviral na frulo... Tudi na naši hiši sedi hudič. Večkrat ga slišim, kako veselo žvižga!

Brez dvoma: stari Zavrhar je bil nočoj otožen, močno otožen. Pa sem razumel, zakaj je bil tako vesel mojega obiska, razumel pa tudi, da mi je v tem razpoloženju zaupaval intimnosti svoje duše kakor staremu dobremu prijatelju, ki bi jih sicer morda ne odkrival pred menoj.

A potlej v hiši in pri večerji je bil vever in vesel in me je zabaval s pripovedkami, da mi je srce v prsih poskakovalo. Pa sem premišljeval: Če bi takle človek pisal, to bi ljudje brali! A je pač zmeraj tako, da so najboljši pisatelji tisti, ki nič ne pišejo. A sem rekel Zavrharju, naj bi kaj spisal, saj tam pri peči na mizi, obloženi s knjigami in časopisi, je imel celo pisalni stroj, na katerega je sam tipkal, kakor je povedal.

Nato mi je odgovoril:

— Spisal sem že včas kaj, kadar me je tako nagnalo, ko sem pa čez čas tisto bral, me je še vselej bolela glava. Kako bi bolela šele druge ljudi, če bi to morali brati!

Prebival je stari Zavrhar, kakor je izgledalo, v hiši sam z dekle Lojzo. Druga obraz sploh ves večer nisem videl. Bil je ta čas celo brez hlapca; sosedova fanta sta hodila pomagat, ko likor je bilo treba. To je tako omenil, ko mi je pravil o svojem gospodarstvu, ki da je čedalje težje breme za njegovo omagujoča ramena.

Sicer ga za njegove hišne razmere tudi nič nisem vpraševal. To mi je vse v vsem sam razodel, ko sva v pozni uri še kramljala pri čaši vina in se ga je spet kramlevala otažnost.

Ljubezni mu je manjkalo. Vse življenje je stradal ljubezni, od otroških nog pa do sivih las. Njegov oče je bil trd, hladen človek, ki je mislil samo na denar; mati mu je umrla zgodaj, komaj da jo pomni; mačeha, bila je dobra, a ljubezni mu ni mogla dati. Rajna žena — pet let je že udovec — dobra, poštena žena mu je bila in lepo sta se razumela, a ona je bila ko lučka pred sveto podobo: brli, brli, prilivaj še toliko olja, vedno bo samo brlela.

Nikoli v svojem življenju ni okusil tistega, kar se imenuje ljubezen med moškim in žensko; tistega, kar ni samo ogenj dveh teles, ampak tudi ogenj dveh duš. Enkrat samo hipno in bežno in davno je spreletelo hlad njegovih dni nekaj ko utrinek takega ognja, a še to je bila samo zmotna, prevara...

In vendar, ako bi vsaj ona še živila,

žena, kako bi bil srečen danes! Da bi vsaj eno dušo imel vedno poleg sebe, ki bi z nji mčutila, in da ne bi bil tak sam, tako sam...

Njegovi otroci? Ah! — Nekajkrat je še vzdihnil stari Zavrhar, ko je govoril o svojih otrocih.

Najstarejši sin, ki bi imel prevzeti domačijo, da, ta je bil njegovega kova in vanj je stavil vse upe, a mu ga je vzela vojna — neke na Ruskem leži njegov grob. Dve hčeri sta že omoženi, ena s trgovcem, druga s stavbenikom, obema se dobro godi, kaj jima je še očetov dom? Niti čez poletje jih ni več gor z otroci, vozijo se rajši na morje, na Bled, Gospodal!

Se samska sta najmlajša dva: Jošt in Minka. Jošt je študiral, doktor prava je, toda... Stari Zavrhar mrmra, zmajuje z glavo in sam ne ve, kaj bi rekel o tem svojem sinu Joštu. Čudak je to, drugače dober fant, mehkega srca, vse bi enemu dal, ampak od sil je svoje glaven, samosvoj, zmeraj nekako zaprt vase. Pa nekaj ga je začelo mešati v zadnjem času. Zdal pravijo, da je postal službo na sodniji in da je šel za delavca tja v neko tovarno. Prvardski doktor pa navaden dninar, ali ni to norost? Ali mu je tega treba? Če hoče delati z rokami, naj pride domov, sem na svojo rodno grudo, ki čaka na mladega gospodarja; tukaj naj prime za kramp in dela za svoj, ne pa za tuj kapital.

Norec godrnja premišljuje stari Zavrhar — Pravijo, da je boljševek. Pa če bi bil boljševek, bi ga gotovo že zaprl. Menda bo le res, kar mi je on dan prišlo na ušesa: Da je to storil zaradi neke dekle, ki je tudi tam za delavko. A naj vrag to razume! Menda on vendar vsaka rajši vzela dohtarja kot pa delavca?

Morda je pa to drugače, prijatelj Zavrhar! pripomnim jaz. — Morda pa išče tudi mladi Jošt tisto, kar je zamenjal in kar še danes tako pogreša stari Jošt. Prave ženske, prave ljubezni! — Dobro, zamrmra stari in mežika vame z rosnimi očmi. — Zakaj pa potem skriva vse to pred menoj? Zakaj ne pride in se mi razodene? Kdo bi ga bolje razumel, kdo mu bolj pomagal kot jaz, njegov oče!

Kako pa je z vašo najmlajšo, z Minko? sem vprašal, da ga odvrnem od mučnih misli na sina.

Ta? je šele čez čas povzel oče Jošt, zlivši na jezo kozarec črnine. — Ta se je pa kar vsa izpridila. Zavaljo nje sem moral spoditi hlapca od hiše.

(Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

Josip Fr. Knaflič.

Oporni tenorist Svetozar Banovec v Ameriki

Poročali smo že, da prireja naš operni tenorist, g. Svetozar Banovec, — kakor sta to že storila operna pevca ga. Pavla Lovšetova in g. Tone Subelj — koncertno turnejo po Zedinjenih državah Severne Amerike. Iz pisem in dopisov ter iz poročil jugoslovenskih in angleških listov Severne Amerike izhaja, da žanje naš simpatični rojak s svojimi koncertnimi prireditvami velike uspehe. Banovec je prodrl ne samo pred slovensko, srbohrvatsko in češko publiko, nego tudi pred ameriško, ki ga priznava in upošteva kot popolnega umetnika, kar je v Ameriki sicer težko doseči; kajti tam imajo priliko slišati najboljši in svetovne pevce.

Doslej je g. Banovec v nekaj mesecih nastopil na 18 koncertih, povsod z najlepšim uspehom; v nekaterih krajih je pel celo po dvakrat, n. pr. v Chicagu, Clevelandu in Milwaukee. Pel je tudi na treh velikih radio-postajah v raznih jezikih. Vohče je na raznih koncertih, ki niso bili namenjeni zgolj za naše naselbine, imel na sporedu jugoslovenske, nemške, italijanske in angleške pesmi. Kjer je nastopil, povsod je bil povabljen, da priredi še nov koncert, nonekod celo no dva. Angažiran je tudi na veliki radio-postaji v Chicagu (Tribune Radio Station), na kateri nastopajo samo priznani umetniki. Ima še vse polno vabil za nadalje koncerte, tako, da ne bo mogel vseh absolvirati v dovoljenem času. Dovoljeno mu je namreč samo šestmesečno bivanje v Ameriki. Ohljubili so mu pa, da bo dosegel podaljšanje tega dovoljenja za šest mesecev tako, da se bo lahko odzval vsem vabilom. Za enkrat se g. Banovec sicer še ni odločil, kako naj ukrene, ker je bil njegov prvotni načrt, nastopiti v Ameriki samo šest mesecev in potem iti v Italijo, da nastopi, ra še nar oner. Ker pa ima že povabila za pozno noč, bo skoro sigurno ostal še tam.

V nedeljo 8. decembra m. l. je šel iz Clevelanda v Calumet na koncert, ki je izvrstno izpadel. Razdalja med Clevelandom in Calumetom je za evropske pojme pač velika, kakor n. pr. Ljubljana-Cernovice. V Clevelandu je bilo milo podnebje, v Calumetu pa nastrožja zima — pol metra snega — čisto na severu Amerike. Pravijo, da je to ameriška Sibirija, vendar snemina na našo nreleno Gorenjsko, kajti ves polotok je dotraj in poraščen s smrekovimi gozdovi ter brezami, okrog velike kanskega polotoka pa je odromno jezero Superior. V tem kraju je našta-lika slovenska naselbina in to tam velika naših rojakov, ki so prišli tja pred 40 leti. Simpatični Banovec je bil sprejet kar najvšečljiveje. Bil je gost tamonjega duhovnika, župnika Mr. Klončiča, ki je imel lani 25letnico mašništva in je rodom iz Zelenikov

na Gorenjskem. Tam je Banovec čisto nepričakovano našel mnogo soimenjakov, ki pa z njim niso v sorodu. Uspeh koncerta je bil izredno velik. Ponovno je ganil publiko s svojimi izvajanjmi do solz. Povabili so ga na koncert za konec maja t. l. Novi koncert bo v velikem avditoriju »Opera-House«, ki ima prostora za 1200 ljudi, pa bo — kakor kaže, — še premajhen. Ta koncert bo internacionalen, ker je navedeni kraj ameriško letovišče.

O Banovčevem koncertu v Calumetu so listi prinesli zelo laskave ocene. Tudi angleški »The Calumet News« je prinesel pod naslovom: »Slovenski pevec — burno aklamiran« dolgo poročilo, polno najvšečjih pohval. »Hrvatska« Chicago-Calumet piše med drugim: »Odpjevao je svojim umiljati, ne pri silnim tenorom, zanosno tako, da nje bilo oka, koje nije prosuzilo. Svršiv pjesam, a dvoranom nastade burni ne utolaživi pljesak, da je bio prisiljan povratiti se, te ponovno odpjevati. Jest g. Banovec se je upravo uživio v svaku pjesmu, koju je pjevao, bilo slovensku hrvatsku ili englesku. Odobravanju oublike nije bilo kraja ni konca, da je mnoge pjesme morao opetovati.« Po koncertu je bil banket na čast izborne peva. Mnogo govornikov je na-

Kakor že od nekdaj, tako tudi leso popravlja sušne čevlje in zaloše staroznana trdka prva slovenska ovčna vulkanizacija gumija SKAFAR, Ljubljana, Rimska 11.

zdravljalo odličnemu umetniku in mu čestitalo na njegovem sijajnem uspehu. Rev. Klopčič je pozdravil slavljence izbranimi in genijnimi besedami in mu čestital na nepričakovanem uspehu prireditve kakršne tamošnja kolonija Jugoslovenov še ni doživela. Drugi govornik g. Spchar je med drugim rekel: »Ko smo pričakovali g. Banovca na tukajšnji železniški postaji, se nam je zazdel čudo majhen, a nocoj, po svršenem koncertu, ga gledamo vsi tako velikega.« Ginien se je zahvalil g. Banovec na tolikih izrazih simpatije, rekši, da mu bo jugoslovenska kolonija Calumeta ostala v neizbrisnem spominu. Vsi listi, ki z veliko pozornostjo sledijo Banovčevim nastopom, mu žele najlepših in trajnih uspehov v novem kraju. Tudi mi se najiskrejeje priključujemo tem željam.

„Kraljitarji“

A. Dürer: Trije modri molijo Jezusa

Če imajo naše narodne kolednice svoj pomen za velike praznike kakor so n. pr. božič in Novo leto, so tem večje važnosti o sv. Treh Kraljih, ko hodijo otroci od hiše do hiše, napravljene kar mogoče po opisih Svetega pisma, ozrnjeni v plašče, s papirnimi kronami na glavi in z zlato zvezdo v roki. Koder se je ta običaj ohranil do dandanašnjega dneva, se na dan sv. Treh Kraljev razlega klic:

Stojte, postojte verni ljudje, svetla nam zvezda gori gre!

In še dalje oznanjajo »kraljitarji« Gaspér, Miha in Božezar slavo imena Jezusovega; a ne le slavo, ampak tudi razlagajo svoj človeški čut, kajti:

To dete pa je pravi Bog, velko zimo no mraz trpi.

Zvezdo, ki gre pred njimi, opeva narodna pesem takole:

Od one gore visoke nam svele zvezda gori gre.

Cim nam je viši shajala, svetlejša je postajala.

Drugod zopet posega govornica in domišlja našega ljudstva nekoliko nazaj od samega dogodka, ko pravi:

O ti drobna detelja, kam si ti mene zapejala!

Med jagode, med lešnike, na zelene travnike.

Jagode bom pozobala, lešnike bom pobostala.

Kder so ledik fantiči, tam je velko štimanje,

kder so ledik deklice, tam je velko veselje.

(Kder so možji zakonski, tam je velko zgovarjanje,

kder so žene zakonske, tam je velko žalost).

Ne opevajo pa vse pesmi detelje, jagode, lešnikov, zelenih travnikov, fantovskega in dekliškega stanu ter moškega in ženskega zakonstva. So tudi takšne, ki gredo skozi pokrajno naravnost k predmetu, kakor kaže naslednji primer:

Rasti, rasti kroniva, da boš celo polje zakrnila,

da ne boš prosto pustila ko za 'no zeleno cesto.

Po cesti gre sveti Jožef, ki pelje oslca,

na oslici sedi Marija, na kriv' derži Jezusa,

pa je močno žalostna.

In zdaj sledi op' vzroka, zakaj so odrinili trije kralji na pot: Herodež je postal srdit,

se ima novi kralj roditi, pustil vse fante pomoriti! dvanašt tavižent možkih otrok, to je b'la žalost in jok.

Spotoma srečajo tri kralje ljudje in jih vprašujejo:

Sveti trije kralji, kam vi rajzate?

Oni odgovarjajo:

Mi rajzamo, mi rajzamo v mesto Betlehem.

Ljudska zvedavost ni zadovoljna s tem odgovorom in sprašuje dalje:

Kraljeva svetlost, kje ste vi doma?

Prvi kralj odvrne:

Mi smo tam doma, kjer sonce gori gre!

Vprašanje drugemu se glasi enako kakor prvemu in on odgovarja:

Tam, kjer solce opoldne stoji, dočim prvi tretji:

Tam, kjer sonce doli gre!

A tudi za zunanost treh modrih ima naše ljudstvo svoj poseben jezik:

Eden čeren, pa je mlad, ves je oporant, ves je zlat.

In potem:

Gaspér jezdi narnaprej, gotovo najbolje cesto vé.

Dva kar jezdit za njim, zmerom govornita z njim.

Kakšni so namenji treh modrih? Naslanja se na Herodežovo jezo, si je narodna pesem napravila primeren komentar:

Sveti Jožef se je tudi bal,

k' je bil Jezusek zasnal, meinel, de so punj peršili,

da bi s taistem dergam šli.

Hvala Bogu — vse je prav, zastoni sem tako se bal,

saj so ga prišli le čestiti in se priporočiti.

Ko pa je konec dvoma, se sprosti narodna pesem v religioznen čuvstvu:

Svne krone dol jemljejo, nizko se priklanja'o,

zaklade še odpirajo, vse detecu darujejo,

za kralja ga spoznavajo...

Pekojni slavist dr. Karel Streček, ki nam je podal zračo duše našega ljudstva v svojih nenprečljivi Narodnih pesmih pripominja, da je prišla beseda »kraljitarji« od črnih Krančev k Belim Krančem. Sodil je, da je to izpačen izraz »kralji trije« (v pesmih) iz česar je najprej nastala beseda »kraljitarji«, iz tega kraljitarji in končno je nastala naša »kraljitarji«. Beseda se je po vojni menda tudi med preprostim ljudstvom več ali manj pozabila.

Lanske „Jutrove“ akcije

Za bedno deco

Lani še o božiču ni bilo snega in mraza, o novem letu pa je pritisnila zima, kakršne nikdo ne pomni. Po 28 in celo 31 pod ničlo so imeli po nekaterih krajih Slovenije, da so pokali kostanji v tivolskih drevoredih in so tički padali z njih. Najmanj štirikrat na dan sem moral mimo barak na Grudnovem nabrežju, ki so komaj gledale iz sneženih okopov. Vsem so se smilili njih prebivalci, posebno od mraza premrta deca. Ze po Treh kraljih sem napisal članek o zmrzovanju ubogih barakarjev, da bi se jih kdo spomnil na uspeh pa seveda niti mislil nisem.

Ko sem dva ali tri dni pozneje prišel v uredništvo, so mi kolegi hrupno oznanili, da me iščejo tri punčke, tri srčkane gospodičice. Kar tri naenkrat, sakra, kaj bo pa to? Proti poldnevno so se res prismehtljale tri zlate devčice in mi povdale, da so prišle po otročke, ki v barakah tako zmrzujejo in se jim smilijo. To pa ni bilo tako enostavno, kakor smo mislili. Izbirali so bila težka in tudi starši so se neradi ločili od svojih malih, končno je pa Mladka, hči pokojnega sodnega svetnika Celestina, odpeljala eno dete, njena prijateljica Jelena, hčerka notarja Pegana, pa drugega otroka s seboj v Radovljico. Dobrosrčne gospodičice smo pri barakah fotografirali in objavili članek o nepričakovano dobrem delu s kratkim pozivom, naj dobri ljudje posnemajo gospodičice. Omenjam, da je tudi tretja radovljška gospodičica prišla po siromašno deklico v barake. »Jutrovo« poziv je imel nepričakovano velik odziv: še tisti večer je g. načelniku Adolfu Ribnikarju, predsedniku konzorcija »Jutra« poslal g. Avgust Praprotnik 10.000 Din za revno deco. »Jutro« pa je objavilo prošnjo za darovanje. Sami od sebe, brez moledovanja, beračenja in pritiska so jeli leteti skupaj stotaki z vseh strani, kakor še pri nobeni dobrodelni akciji. Nekaj dni za »Jutrom« je tudi veliko županstvo pričelo zbirati podpore za svojo akcijo za bedno deco. Lep začetek leta in »Jutro« s ponosom lahko reče, da je našlo ključ do zlatega slovenskega srca.

Komaj je pošta prinela prve nakaznice, že so tudi trgovci in privatniki poslali velike zavitke in cele bale blaga, nekatere dame so se prijavile za šivanje. »Jutro« je moralo odpreti posebno pisarno, kjer je bilo pod vodstvom g. načelnika Ribnikarja od srede januarja pa čez veliko noč notri do srede aprila meseca zaposlenih več moči. Pomoč je bila nujna in prve tedne je bilo treba delati prav za prav noč in dan, saj je bilo treba odposlati na stotine zavitkov, pisati sto in sto pisem najrazličnejšim našim prijateljem po vsej Sloveniji po informacije in rešiti najhitrejša na kupe prošenj. Odgrnila se je strašna slika bede in pomanjkanja, gladi in mraza. Trpljenje v vsakem pisnu, zlasti v onih z dežele. In odkrili smo tudi, da je tej bedi mnogokrat kriva malomarnost kmečkih občin za socialna vprašanja — na drugi strani smo pa ugotovili za naš narod častno dejstvo, kako mnogo dobrih ljudi je zlasti med manj premožnimi sloji. Gniljive primere bi lahko ponovili, kako so največji reveži prosili za svoje sotrpine.

Za denar je »Jutro« kupilo hrane in tople obleke pa tudi s kurivom je prišlo marsikomu na pomoč in dalo je celo deske za popravilo barak. Hodi in sode uprave »Jutra« kjer je poslovala pisarna, so bile dan na dan polne siromakov, ki so prišli prositi ali pa se s solzami v očeh zahvaljevat. Neprestano je avtomobil švilgal po mestu in okolici, iskal reveže in informacije, če so res revni in tudi podpore vredni. Pregledati je bilo treh vse barake in stotine stanovanj, saj je bila sila povsod in na vseh straneh pomoč potrebna. Koliko je bilo ubanih, ki podpre niso od nikoder pričakovali. Zlasti z dežele hranimo polno pisem obdarovanih ki dobrotnikom prosijo blagoslova z nebes. Da tudi prava hvaležnost se odraža iz teh z okorno roko pisanih zahval.

»Jutro« je za reveže zrtvovalo mnogo dela, ki ni nikdo delal računa o njem. In nikdo ne more misliti, da je pri tem računalo na korist, saj obdarovani siromaki ne morejo lista niti kupiti, kako bi ga šele naročili. Dokazalo pa je s svojo dobrodelno akcijo to, da so vsi naročniki in čitatelji velika družina usmiljenih, globoko socialno čustvih ljudi. Mogočna družina, ki dela za svojega bližnjega po zapovedih prave krščanske ljubezni.

»Jutrova« akcija za bedno deco je pa javnosti tudi pokazala, kako mora biti podpirne akcije organizirane, da je pomoč v renici nagla in učinkovita.

»Jutro« je zbralo med svojimi naročniki in čitatelji 43.560,50 Din v gotovini, obleke, živili in drugih darov so nam pa dobrotniki poslali še dosti več, tako da lahko cenimo vse razdeljene podpore na gotovih 120.000 Din.

V gotovini je »Jutro« razdelilo in za hrano in živila plačalo 46.371,75 Din in poravnalo seveda tudi primanjkljaj.

V Ljubljani je »Jutrova« akcija dala podnoro 99 družinam s 480 družinskimi člani med tem 326 otroci, na deželi je bilo na obdarovanih 224 družin s 1100 rodbinskimi člani, ki je med njimi okrog 850 otrok; skupaj je bilo torej »Jutrove« pomoči deležnih 323 siromašnih družin s 1580 člani, ki je med njimi 1176 otrok.

Številke so za naše razmere ogromne, ki jih ni dosegla niti prekosila pri nas še nobena akcija za revno deco. Strašne so te številke, ki nam z vso grozo slikajo lansko zimo, na drugi strani pa tudi bodrilne, razveseljive in tolažljive, saj nam dokazujejo, koliko se okrog »Jutra« zbira v resnici dobrih ljudi.

„Jutrovčki“ na morju

Zahvalna in priznalna pisma, ki jih je »Jutro« prejelo po predlanskem letovanju »Jutrovčkov« so pričala, da so bili vsi udeleženci in njihovi starši in skrbniki izredno zadovoljni z enomesečnim bivanjem njih dece v kopališču »Jadranske straže« v Martinšici pri Sušaku. Zato se je »Jutro« tudi v letu 1930 odločilo za to prekrasno kopališče kot letovišče za svoje male prijatelje in prijateljice.

Prostrano in moderno, dasi preprosto opremljeno kopališče »Jadranske straže« leži tik ob morju v velikem zalivu Martinšici, par kilometrov južno od Sušaka. Kopališče ima hladne parkle in vrtove, kar je v poletni vročini ob morju izredne važnosti. Nič manj važno ni, da ima kopališče izborno zdravo in hladno pitno vodo. Morje je daleč od brega plitko in kopanje zato brez nevarnosti. Podnebje je zelo ugodno in zdravo. Štirikrat na dan so dobivali udeleženci obilno in okusno hrano. V kopališču so gojili otroci najrazličnejše igre in sporte, kakor veslanje, plavanje, tenis, keglanje in druge igre ter sistematično telovadbo pod vodstvom priznanih šolskih vaditeljev. Na razpolago jim je bila čitalnica šah, klavir itd. Vsak dan jim je dvakrat, predpoldne in zvečer, igral dober salonski orkester koncerte in po potrebi plesne komade. Pod skrbnim nadzorstvom so delali manjše izlete po suhem in z ladjami, dva večja izleta pa je vsaka kolonija priredila celodnevno s parniki na bližnje otoke.

V letu 1929 je »Jutro« radi mnogostevilnih prijav organiziralo dve koloniji za letovanje dece v Martinšici, prvo od 29. junija do 28. julija, drugo od 29. julija do 28. avgusta. Prve kolonije se je deležilo 45 dečkov in 35 deklic, skupaj 80 otrok, druge kolonije pa 48 dečkov in 54 deklic, skupaj 102 otrok. Pogoji za njihovo bivanje v kopališču so bili: popolna oskrba, in sicer stanovanje, hrana, igre, kopanje, čolni, izleti itd. je stalo 900 Din za ves mesec za vsakega otroka. Voznino iz Ljubljane do Martinšice in nazaj je plačalo za vse udeležence »Jutro«, istotako vso oskrbo in voznino za nadzorni personal. Poleg tega je »Jutro«, ki je moralo upravi kopališča poravnati za vse udeležence brez razlike gornjo oskrbino po Din 900, v svojem delokrogu znižalo oskrbino za marsikoga na 1/2, na polovico ali na eno tretjino, za več otrok je plačalo »Jutro« celo vso oskrbino. Na ta način je »Jutro« omogočilo mnogoterim revnejšim otrokom, katerih starši ali skrbniki ne bi bili zmogli cele oskrbine, da se je vseeno z nižjo oskrbino ali popolnoma brezplačno mogel udeležiti tega za vsakega otroka zdravstveno in moralno nadvse koristnega letovanja ob morju. Številna zahvalna pisma, ki jih je »Jutro« prejelo od staršev in skrbnikov, dokazujejo, kako dobrodejno je to letovanje vplivalo na otroke, ki so si ne samo izlečili marsikatero bolehalost in telesno hibo, nego si tudi okrepili svoje telo in osvežili dušo, tako da bodo dosti lažje in odpornejše vzdržali težave zime in šolskega učenja, kakor bi sicer.

Po končanem letovanju je »Jutro« razposlalo na starše in skrbnike vseh Jutrovčkov vprašalne pole, na katerih naj bi podali svoje in udeležene dece mnenja in in vtise o letovanju. Malodane vsi zainteresirani so se odzvali s svojim odgovorom. V eni točki so bili vsi razen enega — ki se je pritožil da so otroci dobivali poleg belega tudi črn, soršen kruh — soglasnega mnenja, namreč glade kakovosti in obilnosti hrane otrok. Vsi so se izrazili, da je bil hrana zelo dobra in okusna. Več staršev je izreklo, da njihovi otroci niso kmalu v vsakdanjem življenju imeli toliko in tako krepke hrane. S tem v soglasju je tudi izreden pojav, da se je mnogo otrok od enomesečnem letovanju zredilo za 1, 2 do 3 kg, kar je pripisati le krepki, zdravi in obilni hrani. Majni običajni otroci ob morju zaradi močnega morskega zraka, zaradi močnega vpliva solca in zaradi obilne kopeli v morski vodi shujšajo in se še le potem, ko se vrnejo domov, s pridobljenim apetitom in relativnim telesnim odpočitkom zredijo. Obče je bilo tudi mnenje, da je bivanje na morju otrokom zdravstveno, telesno in duševno, zelo koristilo. Večina otrok se je telesno izdatno okrepila, njih telesa so postala bolj odporna, vsem se je razvil dober tek. Otrokom, ki so preje težko dihalo, so se razvila pljuča. Zopet drugi, ki so bili zastali v rasti, so se po par mesecih lepo razvili in okrepili. Tudi v duševnem oziru je na marsikatero otroka blagodajno vplivalo, da je postal živahnejši in bolj pogumen. Glede stanovanja otrok je bilo v prvi koloniji nekaj pritožb, ki so bile tudi utemeljene, ker je početkom proti vsakemu pričakovanju in proti volji uprave kopališča navadno preveliko število otrok v kopališče, tako da je bila v prvih dneh zadrega radi nočelj, ki pa se je v par dneh, posebno

pri Jutrovčkih, odpravila. Kasneje, posebno pa v drugi koloniji je bilo za stanovanje otrok vse primerno preskrbljeno.

Edino eno principijelno vprašanje je pri mnogostevilnih »Jutrovčkih« kolonijah dalo povoda, da bo treba v bodočem, ko se bodo take kolonije še organizirale, drugače urediti: Združitev večje in manjše dece v eni koloniji se ni izkazala priporočljiva. Pri enotnem nadzorstvu in pri enotni hrani bi treba deliti v bodočem manjšo deco od večje, ker prva zahteva drugačnega nadzorstva in drugačnega negovanja nego odrasli otroci, ki so v vsem že čisto samostojni. Eventuelno bo treba proučiti vprašanje, dadi vobče kaže sprejemati v take kolonije premlajno deco, recimo do 10. leta, ker taka deca rabi skrbne telesne in duševne nege in strogega nadzorstva, ki ga pa v taki masi ni mogoče pri najboljši volji oskrbeti naiskrupolozneje. Sai se je itak zahtevalo, da se smejo udeležiti letovanja le samostojni otroci, ki že znaio sami s seboj ravnati. V tem pogledu pa so tudi starši preveč zaupali svojim malčkom, posebno oenim, ki so prvič bili brez matrine nege. Iz skušenj se je treba učiti za bodoče.

V celoti pa se je izkazalo, da »Jutro« lahko gleda z velikim zadoščenjem posebno na svojo akcijo »Jutrovčkov na morju«, ki je no mnenju staršev in skrbnikov udeleženi otrok in po lastni presoji imela zelo blagodejen in koristen vpliv na telesno in dušno zdravje precejšnjega števila »Jutrovčkih« malih prijateljev in prijateljic.

Velika nagradna akcija za dijaštvo

Veliko pobudo učeci se mladini je dalo »Jutro« z nagradami za pridne dišake in dišakinje. Oblubilo jih je kot pirhe v velikonočni številki in takrat tudi votiralo za nakup najrazličnejših, za dijaške nagrade primernih stvari 30.000 Din.

»Jutrova« obljuba je po vsej Sloveniji vzbudila senzacijo. Završalo je med dijaštvom, starši so z največjo simpatijo in zadoščenjem vzeli to gesto na znanje, mnoge ugledne tvrdke so takoj izrazile željo, da prispevajo z nagradami. In med tem, ko je mladina z novim elanom pogledala svoj študij, da s poslednjim tromesečjem čim lepše zaključi šolsko leto in se udeleži tekmovanja, je poseben oddelek za »Jutro« nakupoval in zbiral darila ter reševal pošto, ki se je dnevno množila. Podroben razpis, objavljen dne 6. junija, je končno označil dijaštvu naših srednjih in meščanskih šol, da je »Jutro« zbralo

150 dijaških nagrad v vrednosti 58.000 dinarjev

Vse nagrade so bile razdeljene v tri skupine: v splošne nagrade, v nagrade za posamezne zavode in v posebne nagrade. Tako je bilo vse smoteno, vsakomur namenjeno svoje, poleg velikega števila dobro študirajočih dijakov so se lahko še posebej uveljavili odličnjaki in posamezni zavodi. Obetala se je torej prava revija dobrih uspehov na slovenskih srednjih in meščanskih šolah in tako je tudi bilo. Prijavilo se je iz višjih razredov 65 odličnjakov, 245 dijakov s prav dobrim in 449 z dobrim uspehom. Iz nižjih razredov je tekmovalo 158 odličnjakov, 457 s prav dobrim in 346 z dobrim uspehom. Kakšne so bile nagrade, je vsem še v dobrem spominu. Uspeh našega matečaja je bil višji od znatno boljšem zaključku šolskega leta, kakor se je pričakovalo, kakšno pa je bilo veselje med nagradniki, nam pričajo zahvalna pisma. S ponosom povdarjamo, da je »Jutrova« nagradna akcija za učence srednješolske mladine takrat, kakor ji enake ni priredil še noben drug list na svetu.

„Jutrovo“ družabno potovanje v Pariz

V juliju 1929 je »Jutro« organiziralo v zvezi z pariško potovalno agencijo »Globe Trottere« družabno potovanje v Pariz, ki je izredno dobro uspelo. Za to potovanje se je prijavilo 27 interesentov (13 dam in 14 gospodov, tako da je bilo tudi v tem pogledu srečno razmerje), ki so pod vodstvom prof. dr. Janka Pretnarja, dobrega poznavalca Pariza, odpotovali 12. julija z monakovskim brzovlakom ob 8.36 zvečer ter dospeli drugi dan ob 11.55 ponoči v Pariz. Družba je bila ugodno spravljena v Parizu v »Hotel de la Neva« v bližini opere in Louvra, torej v središču mesta. Bivanje v Parizu je trajalo en teden. V tem času so si udeleženci z avtokari ogledali vse glavne znamenitosti svetovnega mesta in napravili več izletov v bližnjo okolico, tako v Versailles, Malmaison, Fontainebleau itd. Povratek je šel preko Švice in Inomosta nazaj v Ljubljano, kamor so dospeli 23. julija.

Vkupni stroški za potovanje, to je za voznino tja in nazaj, za hrano in stanovanje v Parizu v boljšem hotelu z vsemi ugodnostmi, za avtokare in cicerone pri ogledovanju mesta in za izlete, nadalje za enkratni obisk opere in drugih prireditvev in muzejev, so znašali za vsakega udeleženca 3682,80 Din. H temu je še računati taksa za francoski in avstrijski vizum in znosu Din 95 — 160 Din za osebo.

Vsi udeleženci tega družabnega potovanja, ki je poteklo brez najmanjšega incidenta in v jako prijetnem razpoloženju, so se vrnili z zadoščenjem in hvaležni »Jutru«, da je organiziralo to potovanje v redu, udobno in za relativno nizko ceno. »Jutro« je kasneje prejelo še več vprašanj in pobud, dadi bi organiziralo še kako slično družabno potovanje. »Jutro« ima vse te inicijative v evidenci in proučuje za l. 1930 še kako tako potovalno akcijo, za katero se bodo udeleženci gotovo kaj rad in v obilnem številu zglasili. Konkretne podatke bomo pravočasno objavili v listu.

Zavarovanje

„Jutrovih“ naročnikov

»Jutrovo« zavarovanje za primer smrtni neizgode naročnika, ki se je lani tako blagodejno izkazalo v celj vr-

sti primerov, ki smo jih skupno opislali v številki ob Vseh svetih, je uveljavljeno tudi za tekoče leto, kar so čitatelji vzeli z zadovoljstvom na znanje. Zavarovalnica »Triglav« bo izplačala 10.000 Din zakonitim dedičem vsakega »Jutrovega« naročnika, ki bi se tekom leta smrtno ponesrečil ali na posledicah nesreče umrl v šestih mesecih po neizgodi.

V lanskem letu je neizprosna usoda trljala v krogu »Jutrovih« naročnikov 14 žrtve, ki so po nesreči izgubile svoje nadebudno življenje. Bilo je med njimi več družinskih očetov, s katerimi so otroci izgubili rednike.

Splošno vsaka taka nenadna smrt lahko katastrofalno pretrese gmotni položaj družine, ki je že itak težko udarjena in tako se je »Jutrova« zavarovalnica izkazala kot najnujnejše potrebna podpora družini v primeru smrtni nesreče katerega koli naročnika.

Sv. Trije Kralji na Pohorju

Konjiški ribnik blizu pohorskih „Sv. Treh Kraljev“ pod Velikim vrhom, najljubšeja idila na Pohorju. Na sliavi sredi jezera pisec članka g. dr. MISIČ.

Tu pa tam se že pripeti, da se kak pobožen in zato sam zase potujoči romar, ki obiskuje one starodavne in častiljive božje hrame, ki so jih postavile na Pohorju žuljave roke naših prednikov, ustavi pred enim ali drugim za uro ali tudi za dve; pred najpopularnejšim, pred cerkvijo sv. Aneha tudi na več ur; a zelo redki so oni, ki posejajo pohorske sv. Tri Kralje, razen seveda domačega ljudstva, ki se vsako leto vsaj dvakrat, na Sentlovrenčev nedeljo, sredi pekočega poletja, in na Malo Gospojnico, v času, ko že ajda cvete, v prvi jeseni, s svojim ljubeznivim župnikom s Tinja na čelu zbere tod k pobožni molitvi in k vselemu prepevanju bogu in sv. Trem Kraljem v čast in slavo, sebi pa v zasluženju in potrebno veselje in zabavo. Veselje je gledati jih, kako prihajajo z vseh strani po zaznamovanih potih, pa tudi po številnejših domačih, skritih stezah in kolovozih: dekleta, okusno oblečena, nosijo nove čevljičke, prevezane čez ramo, da si jih ne oprasijo do pred cerkve; tu še si jih obujejo. Fantje, med njimi kateri s krivcem od malega divjega petelina, od ruševca, ki ga je ustrelil protizakonito kid med cerkvijo na Velikem vrhu ali na Stari glazuti, za klobukom, stopajo pogumnejše in podjetnejše; bosi oni ne hodijo. Njih častiljive mamicine in očetje, od težkega dela in vročega solca počrnili, se pomikajo kakor svečeni in svečenice do cerkve, ki je vsem na ta dan najbližje njihovemu srcu; ne le njim, temveč tudi mnogim iz sosednih župnij, s Kobra, iz Oplopnice in Prihove, iz Ruš, s Sv. Martina, pa tudi še iz oddaljenih župnij.

Če dospeš na zeleno, okoli in okoli z visokim smrekovjem obdano planico, sredi katere se dviga v višini 1130 m, v gotskem slogu zidana cerkev pohorskih sv. Treh Kraljev, obstojiš namah in obstrmiš nad nepopisljivo milo in lepo idilo, ki je tu skrita na tako majhnem koščku pohorskega sveta. Naj pripeka vroče poletno solnce in rdeči debele maline na frati ob obli planji Vel. vrha, naj divja razjarjena burja preko globoke zarezane pohorske čez Ploša in čez Lobnico od Dravinje do Drave, naj pokriva debela snežna odeja, z ledom in z oledeneli vejami prešita, cerkev, njeno škrljasto stredo, plinico, okoli nje in smreke, ki jo v dolgi elipso obkrožajo: mir, nebeški mir je razlit vedno tu okoli in znotraj te samotne cerkve, ki te hitro zaziblje v premišljevanje in molitev. Izmed vseh pohorskih cerkev, ki so bile približno v istem času in istem slogu postavljene, je ona največja in nampozantnejša, a žal najmanj znana in najbolj zapuščena.

Kakor Urški cerkvi na koroškem Plešivcu, tudi njej niso napravili tridih tal, tlaka, tako da mora pobožen narod, na vlažnih flovnatih tleh stoječ, poslušati besedo božjo, pravo gorsko pridigo. Pa je kljub temu njena notranja oprema, v kolikor je iz sijajnejše preteklosti ohranjena, velezanimiva in privlačna kakor njena zunanja stran in njena okolica. Orrel nima, pač pa prostorno, pokrito stebrišče za nje. prostor, kjer vsako leto kaj ubrano zapojejo lepe domače cerkvene pesmi nevi in pevke s Tinja. Kdor si natančneje ogleda svetnike in svetnice in druge iz lesa izrezljane svete podobe ki jih hranijo veliki glavni oltar s sv. Tremi Kralji

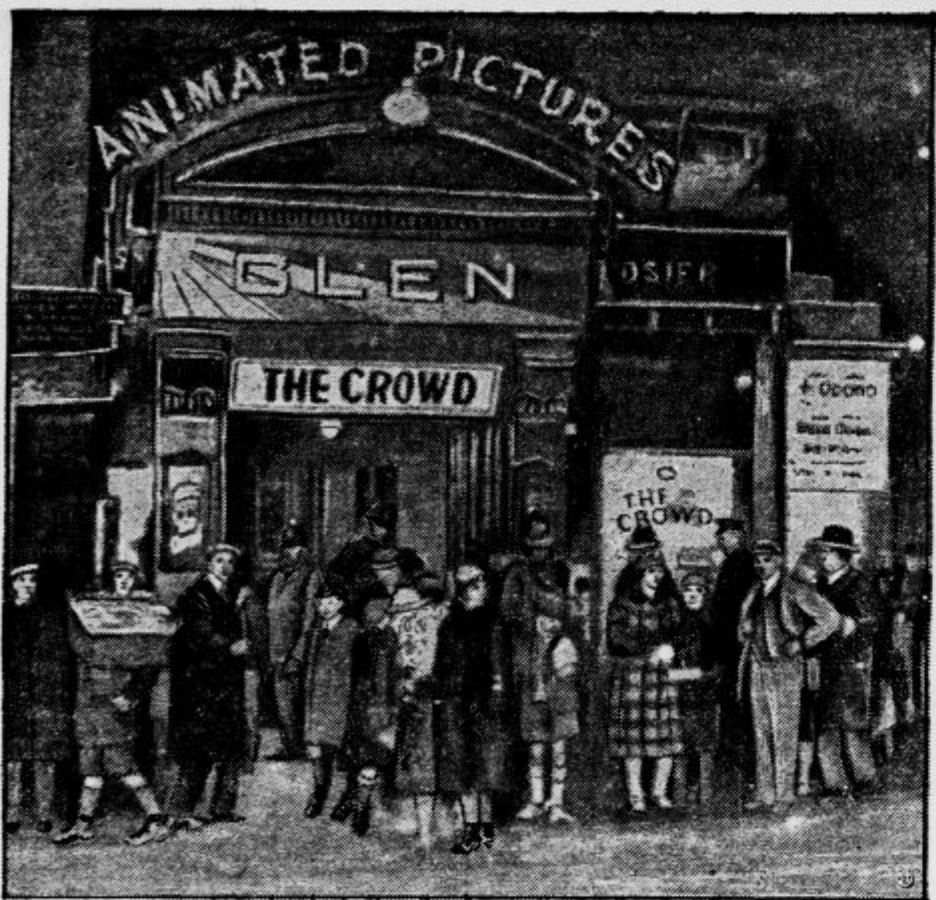
in s sv. družino in dva stranska oltarja, oni na evangelijski strani s samimi moškimi svetniki, oni na listni strani pa s samimi svetimi ženami, med njimi s sv. Lucijo in sv. Agato, ta mora obstrmeti in se čuditi nad neverjetno finostjo, gracioznostjo in živahnostjo v podobljenih svetnikov in svetnic: vse vredno, da domači strokovnjak to analizira in popiše. V tem lesu ni nič lese-nega; v teli podobah, izdelanih iz lesa, je vse polno življenja in življenskega soka, vse polno neutešene hrepene-nja in osvežujoče živahnosti; pa tudi nič svetlohlinstva, nobene potuhnjenosti, temveč sama odkritosrčnost, samo veselje do življenja, sama zadovoljnost s samim seboj. Pristen odraz pohorske duše.

Velezanimiva znamenitost cerkvice poh. sv. Treh Kraljev je Rubensova slika, ki na deski, 8 pedl dolgi in 3 pedi široki, naslonjeni na levo steno ob glavnem oltarju, prikazuje prizor, kako se sv. Trije Kralji poklanjajo novorojenemu Zveličarju, Mariji in Jožefu v družbi s tremi pastirji z voličkom in osličkom in treh žensk in treh moških, ki so ravnokra zvedeli veselo vest in prihli-teli v Betlehem. V živem kontrastu z živahnostjo in gibčno okretnostjo svetnikov in svetnic na oltarjih so podobe na tej Rubensovi sliki vse okrogline in debele, polne in mastne, pisane in precej razgaljene; dokaz, da je cela slika veren in vesten posnetek tujega, španskega originala.

Kakor stoji sicer cerkev sv. Treli Kraljev na Pohorju sama in osamljena, korenini vendar v preteklosti domačega ljudstva in je v njega bodočnosti močno zasidrana. Na desni listni strani glavnega oltarja visi ob steni dvojce zarjavelih verig za človeške noge. Župljan, doma v tinjski fari, je bil leta in leta v turškem ujetništvu vklejan v raje; pa se mu je posrečilo iz globoke Turčije uiti in srečno z verigami v rok-kah vrniti se domov. V večjem spomin-jih je obesil na sedanje mesto. Antonija Hleb, iz Ruš doma, pa je leta 1841, v zahvalo sv. Luciji za ozdravljeno osle-pelost dala ob steno pritriliti votivno tablo, ki sedaj počasi trohni, kakor oltarji v kolikor so leseni. Votivna tabla za glavnim oltarjem z napisom: »St. Jerusakema Matti« z okorno, leseno podobo Marije, tabla sv. Jožefa s ciril-skim napisom, druga pa s francoskim: »Notre Dame du sacre couer« in na steklu slikane slike 7 zakramentov z nemškimi besedilom, pisanim bustrofedon t. j. v taki smeri, kakor kdor orje in ne kakor mi pišemo, vedno od leve na desno: to so zanimivosti, ki bodo vsakogar zanimale, ki bo prvič prišel v nebeški in planinski mir zgodovinske cerkve pohorskih sv. Treh Kraljev.

Kadar na Sentlovrenčev nedeljo ali na Malo Gospojnico razlaga mašnik s krasne priznice, okrašene z živimi podobami štirih evangelistov, besedo božjo in je narod od blizu in daleč zbran in poslušal, ko potem zadoni zvonček, ki je tu, edini še preživel vojno vilhro in se čuje melodiozno »trjančenje« gori do Vel. vrha in doli do župne cerkve sv. Petra na Htinju, tedaj je najljubši božji hram na vzhodnem Pohorju odprt za vse. In sredi bele zime na praznik Sv. treh kraljev prihajajo semkaj mimo bližnje edinstvene pohorske idile, mimo Konjiškega ribnika pod Velikim vrhom, Dr. Fr. MISIČ.

Iz življenja in sveta

Strahovita nesreča v angleškem kinu

V mestecu Paisley blizu Glasgowa je tokom otroške predstave na Silvestrov večer nastal v kinu požar, ki je zahteval doslej 72 žrtev, samih otrok pod 14. letom. Med ognjem je deca v silni paniki drvela proti izhodu in stariši so poteptali mlajše. Pred izhodi so trupelca nesrečnih otrok ležala v šestih slojih drugo na drugem. Pod razvalinami popolnoma uničenega poslopja je morda še več mladih žrtev, ker se število rešenih in mrtvih še ni ugotovilo. Kakih 150 otrok je v bolnici in bodo nekateri gotovo podlegli poškodbam. Mesteca je zavito v globoko žalost in številne matere objokujejo izgubo svojih malčkov. Slika nam prikazuje usodni kino pred požarom.

„Častiti someščani“ – ameriški razbojniki

Poročilo ameriškega senatorja o idiličnem življenju po ameriških jetnišnicah — Kaznenci se sprehajajo, uganjajo sport in kadijo — Posledice tega sistema

Senator Sam F. Falk se je nedavno tega vrnil z inspekcijskega potovanja po ameriških jetnišnicah ter je v svojem poročilu izrazil zadovoljstvo nad prekrasno uredbo teh zavodov, ki bodo do sedaj izgubili vsak značaj kazni in se spremenili v nekaka prisilna občestva mladeničev in moških. Gospod senator je bil šele nedavno izvoljen in mu pri vsaki besedi kar same prihajajo na jezik razne volilne fraze. Ko si je ogledal prvo jetnišnico, je dal poklicati vse njene prebivalce v sobano in jim privoščil naslednji prijetni nagovor: „Častiti someščani! Gromoglasen krahot je bil odgovor na ta lepi naslov. „Cenjeni zborovalci, za vedni volilci...“ tu se je senatorju ustavilo, kajti „častiti someščani“ so se že deloma valjali po tleh in se dušili v krahotu. Senator pa se ni dal ugnati marveč je nadaljeval: „Naj me vrag vzame, ako vem, kako bi vas pravilno nagovoril, toda naj bo že kakor hoče, moram priznati, da me iskreno veseli, da ste se zbrali v tako častnem številu...“ Moral je prenehati, da ne bi prišlo do katastrofe.

Takšno poročilo je prišlo v časopise že v začetku senatorjeve inspekcije, vendar je mož kasneje najbrž opustil nagovore, pač pa je izdelal referat, ki ga je justični odsek senata vzel z zadovoljstvom na znanje ter senatorju brez ugovora priznal znatne potne stroške. Poročilo inspektorja se v glavnem bavi z notranjo uredbo jetnišnic, kjer je tako odlično poskrbljeno za komfort ujetnikov, kakor bi si želeli le poštene ljudje, da bi država skrbela zanje s tako nežno pozornostjo.

Najhujši notorični razbojniki — ako se jim baš ne da dokazati zločinov — junaki čikaških in njujorskih pouličnih bitk, se tu sprehajajo po obsežnem dvorišču. Delajo, kar se jim poljubi in za kar imajo poseben prirodni dar, ob prostih urah se bavijo s sportom, v nedeljo pa verno poslušajo pastora. V nekaterih jetnišnicah je človekoljubje tako napredovalo, da kaznenci celo lahko kadijo cigarete, česar menda ni na vsem božjem svetu. Ameriško sodbodoljubje je mnenja, da je človek že ravno dosti kaznovan, ako mora pogrešati svobodo. Edina črna točka te ideje je pač električni stol, toda tudi to nevednost so v Ameriki zmanjšali v

toliko, da obsojenec ne čuti nikake bolečine, ker električni tok daleko hitreje opravi svoje uničujoče delo, nego se more pojaviti v obsojenec občutek bolečine. Po mnenju Američanov je namreč smrt sama strašnejša nego zavest, ki jo ima obsojenec, da ne bo več videl jutrišnjega dneva in solnca ter da mu ostaja za življenje le še par bežnih uric, minut, trenutkov.

Morda je ves ta komfort vzrok, da zločinstva tako grozno naraščajo v Ameriki, doberšen del pa gre gotovo na račun sodišč samih. Ves svet se čudi predrznosti in krutosti čikaških razbojnikov, vendar so v Newyorku v zadnjih časih vpeljali zločinci poseben način umora in s tem prekosili čikaške tovariše. Tam se je namreč vdomačila navada, obliati žrtve z bencinom in jih zapaliti.

Prošlo leto je bilo v Newyorku obsojeno in usmrčeno na električnem stolu le dvojice morilcev, dasi se dogodila povprečno po dva umora na dan.

Spomenik junaški učiteljici

V White Hillu (Illinois) so posvetili mramornat steber, ki je namenjen trajnemu spominu junaške učiteljice Ane Luize Kellerjeve iz tega kraja. Kellerjeva je med tornadom, ki je divjal leta 1927, po Illinoisu za ceno lastnega življenja rešila otroke svojega razreda. Opazila je, kako se bliža strašni vrtilinec in spoznala nevarnost, vendar je ohranila mirno kri. Velela je otrokom z običajnim glasom, naj se skrijejo pod klopi in naj tam ostanejo. Otroci so jo poslušali, sama pa se je postavila pred vrata, gledala, kako se bliža ujma, in pazila, da se ni splazil nobeden izmed otrok spod klopi. Tornado je zdivjal preko šole in jo strahovito zdelal. Odnosel ji je strcho, opeka in travo, ki so zgrmili po mizah in klopih. Ko se je neurje oddaljilo, so pritekli ljudje od vsehovod in so začeli z mrazno naglo grebsti po šolskih razvalinah. Našli so eno samo truplo. Bilo je tako razmesarjeno, da so v njem komaj spoznali — učiteljico. Vsi otroci pa so bili živi in brez vsake rane. Rešila jih je požrtvovalna hladnokrvnost mrtve učiteljice. In ta hladnokrvnost si je gotovo zaslužila spominski steber.

Čudna pravda za varstveno znamko

Najvišje sodišče v Švici je nedavno obravnavalo tožbo neke švicarske urarske tvrdke, ki izdeluje ure za izvoz in uporablja kot svoj zaščitni znak kraljevsko krono. Z istim poslom se peča druga tvrdka, koje varstvena znamka je zvon. Obe tvrdki pa razpečavata svoje ure zlasti v Egiptu, kjer so cene ne švicarske ure med kmeti-felahih zelo priljubljene. Tvrdka s krono je nedavno opazila, da ji ure z zvončkom delajo hudo konkurenco in je tožila tekmeca zahtevajoč, da si izbere kako drugo varstveno znamko, češ da nekulturni felah ne more razločiti zvonca od krone. Švicarsko sodišče je predložilo stvar egiptovski vladi v izjavo, da-li je felahski seljak res toliko primitiven, da ne razločuje obeh znakov. Egiptovska vlada je dala stvar raziskati in dognala, da nekateri felahi oba znaka prav lahko ločijo, drugi pa zopet ne. Arabski listi napadajo egiptovsko vlado in švicarsko sodišče, češ da sramotita felahsko ljudstvo s tako nespametno zadevo. Felahski seljak da ima popolnoma normalne oči in dobro loči zvonce od krone. Pač pa mu je vseno, kaka znamka je na urah, dokler se izdelki obeh tvornic razlikujejo samo po tej malenkosti. Egiptovska vlada je zbrala potrebne informacije, vprašanje pa je, da-li bo moglo švicarsko sodišče iz nasprotujočih si izjav razsoditi v smislu tožiteljevega zahtevka. Odgovor egiptovske vlade je gotov in ga prevajajo v francoščino.

Kurska magnetična anomalija

Učenemu svetu je že davno znano, da kaže magnetna igla v vsej Kurski guberniji znaten odklon, čemur so vzrok ogromni železni zakladi, ki se pod zemljo vlečejo preko vse obširne pokrajine. Že l. 1925. je sovjetska vlada poslala v Kursko gubernijo posebno komisijo, ki naj bi ugotovila podzemeljska ležišča in preiskala možnosti izkopačanja. Akademik Lazarevič in Gubkin sta podrobno preiskala geološko sestavo zemlje ter po različnih vrstnih izgotovila geološki zemljevid kurskega ozemlja. Po njunih ugotovitvah leži pod zemljo 15 do 40 milijard ton železne rude, t. j. dvakrat toliko, kolikor imajo rude vsi doslej v obratu stoječi železni rudniki sveta. Po poročilu komisije pa so bila vsa dela ustavljena in prebivalci Kurske gubernije se sprašujejo, zakaj v Stalinovem petletnem načrtu niti z besedo ni omenjeno izkopačanje teh skladišč. Vlada je pač v Uralu pod Magnetno goro postavila ogromne plavže, za katere mora voziti premož preko 2000 km daleč iz sibirskih Kuznecke kotline. Časopisi so povzeli zadevo in jo nazivajo historično pogreško sovjetske vlade. Kakor pa izgrede, vlada ni mogla vzeti pri svojem načrtu v ožir Kurskih ležišč, ker leže na žalost pregloboko pod zemljo in bi se investicije ne izplačale.

Duble štofe in zimske suknje

oddajamo po najnižjih cenah. Nikjer tako nizke cene in dobro blago, kot pri tvrdki

DRAGO SCWAB, LJUBLJANA

Nogometna tekma Zagreb—Berlin

Zagreška »Concordia« je nedavno igrala v Berlinu proti tamošnjemu klubu »Minervia«. Zagrebčani so se izvrstno držali, vendar so podlegli v razmerju 4:3. Slika je posneta v momentu ko zagreški vratar odbije nevaren strel nemške napadalne vrste. Nemški časopisi pišejo zelo pohvalno o našem moštvu.

Preostalo zalogo kožuhovine

nudim po najnižjih cenah in na obročno odplačila.

Poseben popust pri damskih plaščih in jopicah.

L. Rot

Ljubljana

Mestni trg 10

Strojenje, barvanje, izdelava kožuhovine

Mesto bigamistov

Po neki statistiki so izrekli londonski sodniki od l. 1920. do oktobra 1929. 4560 sodb radi bigamije. To pomeni, da se sklene v angleški prestolnici letno povprečno 50 bigamističnih zakonov. — V kolikor jih morejo oblasti sploh izslediti, kajti jasno je, da bo morda število neodgrnjenih zakonov te vrste še večje. Angleški listi, ki poročajo o tej statistiki, menijo, da je iskati krivdo naposled v tisti karakteristični lastnosti vsakega Angleža, da smatra vsakega drugega, stoprocentnega Angleža za »gentlemana«. Tako je razumeti, da duhovniki in uradniki, ki sklepajo zakone, svojih klientov sploh ne povprašujejo za potrebne dokumente, če jih ti sami ne pokažejo. Seveda, saj gre vendar za »gentlemana«, ki so vzvišeni nad vsakim dvomom. V posebno sumljivih slučajih zadostuje navadna zaprisega. Morebitna kriva prisega je potem seveda za sebna stvar vsakega gentlemana posebej — dokler se pač ne izkaže, da vendarle ni gentleman... —

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793 — 20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenice brez poštnine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radičeva (Duga) ul. 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

Novoletni običaji na Japonskem

Japonci pri delu skoro da ne poznajo oddiha in odmora. Njih delavni teden je brez nedelje in brez praznikov, zato ni nikako čudo, da si za novo leto privoščijo teden dni počitka. Slavnostni dnevi se začno na Novo leto ob sedmi uri zjutraj, ko je treba piti sladkano vino, v katerem so namočene razne rastline, ki jim na Japonskem pripisujejo tajno moč, da prinašajo srečo. Praznično vino priko iz posebnih čaš, določenih za to priko. Nato vsa družina skupno je juho iz morske trave, ki je neki tudi zelo srečnosna. Taka jed in pijača se ponavlja cele tri dni slavnostnega tedna. Hiše so vse dni okrašene z bambusovimi šibicami, kar simbolizira visoko starost. Visoka starost daje Japoncem ugled in splošno spoštovanje. Vse dni se obiskujejo znanci in prijatelji, si čestitajo in se obdarujejo. Darovi so navadno slasičice in pecivo. Obdarovanec sme iste darove oddati dalje kot darove, zato se često dogaja, da priromajo slasičice po par dni h spet v roke prvega darovalca. Podjetja, ki izdelujejo novoletno pecivo, zato vtisnejo v svoje izdelke datum, da s tem preprečijo prehajanje darov iz rok v roke. Obdarovanec se sramuje, dati iz rok staro pecivo in tvornice lažje spečajo svoje zaloge. Po vsch hišah hodijo godci in igrajo vse seke poskočnice, dekleta pa plešejo poseben novoletni ples. Deca si posadi na glavo ogromne pošastne rilce, zverinske glave in zmajave žrela ter leta po ulicah med vriščem in krikom. Gospodar vsake družine pa vzame iz skrbno zaklenjene skrinjice neke posebne karte in družina prekvarta vse večere, dokler traja prazniki. Potem se karte zopet shranijo za drugo novo leto. Med splošnim veseljem se Japonci kar noče končati praznike in marsikdo da rad še kak dan. Ko pa tudi to mine, dela Japonce zopet dan na dan brez oddiha in odmora.

Ali žival res nima pameti?

O tem vprašanju se ljudje veliko prepirajo, toda živali dajejo s svojim vedenjem same najboljši odgovor nanj. Mnoge živali kažejo v svoji skrbi za življenje tako obudovanja vredno razumnost, da se čuti človek osramočeneja. Nekatere vrste živali si napravljajo zalogo hrane za slabe čase, prav kakor skrbne gospodinjice. Poznamo celo živali, ki se ukvarjajo s poljedelstvom in živinorejo. Tako je o mravljah znano, da si gojijo listne uši kot domače živali in jim grade celo nekakšne hleve. Mravlje listorezke si napravljajo vrtove za glivice, ki zahtevajo pazljivejšega obdelovanja nego naši človeški zelenjavniki. Posebno zanimivo pa je v tem pogledu početje ose roparice. Opazovali so že, kako so take ose ohromile ličinke metuljev, murnov in koblice z enim ali več piki v živčni sestavi, da so jih potlej shranile v zemeljski votlini za svoj lastni zarod. Da bi zavarovala to zalogo zoper tujo poželjivost, je osa nazadnje zamašila šrambo s kamenčkom in jo povrhu še zasula s peskom, ki ga je z glavo skrbno ukladala. Enkrat so opazovali, da se osa v takem primeru ni poslužila glave, ampak majhnega kamenčka, ki ga je vzela med čeljusti in z njim zabijala pesek kakor s kladivcem.

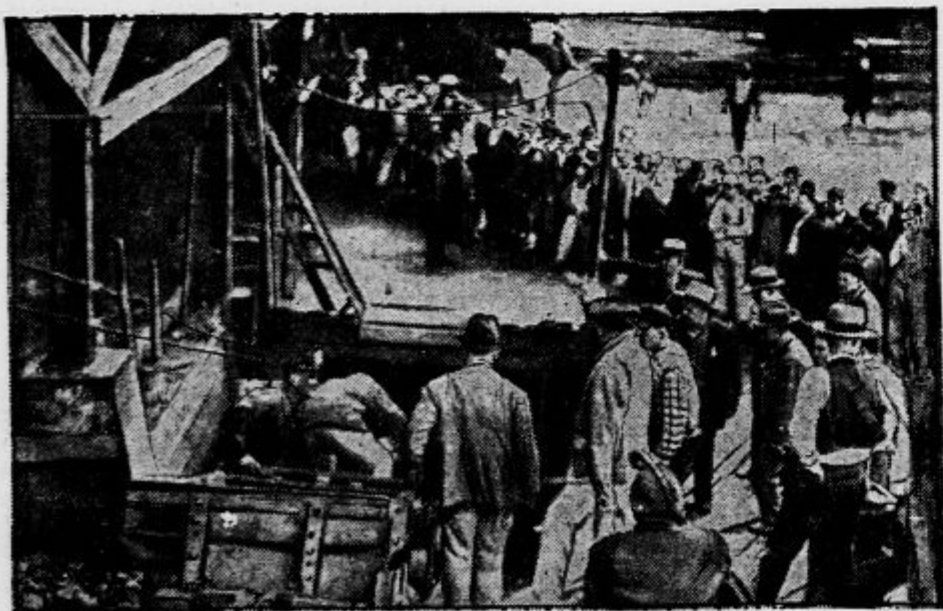

Zaloga energije

Dostikrat zaradi prevetkega napora upade moč tudi pri tistih ljudeh, ki navadno mnogo izdrže. To se lahko dogodi vsakemu, ki ne razpolaga z zadostno zalogo moči — tako tudi Vam! Zatorej je škodljivo pozivljati živce s kakršnimi koli razdražujočimi sredstvi, pač pa je treba skrbeti, da se jači organizem in da se nabere nova rezervna telesna moč. OVOMALTINE je naravna krepična hrana, ki obsega vse najpotrebnejše sestavine, ki se nahajajo v jajcih, mleku in sladi.

Redna poraba OVOMALTINE ustvarja energijo, vztrajnost, živčni mir ter omogočuje, da prenašamo brez škode tudi napore, ki presežajo vsakdanjo mero. Kdor si hoče pojačevati sposobnost in voljo za delo, mora uživati vsak dan za zajtrk skodelico okusne OVOMALTINE.

Dobiva se povsod skatlica za 18.50 Din. — Zahtevajte brezplačen vzorec, sklicuje se na ta list, pri dr. A. WANDER, d. d., ZAGREB.

Smrt pod zemljo

v rudniku North Macalester, država Missouri je došlo do eksplozije jamskih plinov, ki je zasula preko 50 delavcev. Obširna rešilna akcija je znatno zmanjšala katastrofo, tako da je nesreča zahtevala le tri človeške žrtve. Ostale delavce so vrli tovariši rešili gotovo smrti. Naša slika prikazuje reševalna dela ob vходу v rov.

Zunanje ministristvo

Od 6. januarja pa do danes smo objavili 1. ratifikacijo in vzakoni 60 mednarodnih pogodb, konvencij, protokolov in sporazumov. Teh 60 konvencij je objavljenih v 41 zbirki.

Poleg teh vzakoničenih in ratificiranih konvencij imamo še 14 konvencij katerih ratifikacijski instrumenti so pripravili za izpolnjenje in deponiranje. T. j. ti instrumenti so podpisani od N. V. kralja in poslani našim poslanikom v inozemstvo.

Oglede na to se bo skupno število tekmovalcev leta oživitvorenih in vzakoničenih mednarodnih sporazumov povečalo v kratkem na 74.

Vse te konvencije na predstavlja obširno doornos k naši zakonodaji ter velik korak naprej. Stori in urejanju političnih, gospodarskih, pravnih in humanitarnih odnosa naš kraljevine z inozemstvom.

Del teh konvencij tvorijo bilateralne konvencije, t. j. konvencije ki smo jih sklenili s kakšno državo in ki urejajo naše medsebojne interese v posameznih vprašanjih (n. pr. v vprašanju nastanjanja, območja prometa, trgovinskih odnosov, sodnih podpornih itd.). Dočim tvorijo drugi del naše mednarodne konvencije, sklenjene med večjim številom držav, ki urejajo vprašanja splošnega mednarodnega interesa (Kelofovo pakti novodba o prepovedi uporabe druzljivih plinov v vojni, avtomobilski konvencija itd.).

Dne 21. maja 1929 je bila podpisana v Beogradu in nato ratificirana pogodba o arbitraži in zvezi med državami Male antane. Politicni pomen te pogodbe je prevec znan, da bi se bilo treba še posebej poudarjati.

Naše pacifisticne težnje so dobile izraza tudi se v pogodbi o arbitraži in v pogodbi o konvenciji z Zedinjenimi državami. Obe pogodbi sta bili sklenjeni, ratificirani in vzakoničeni v l. 1929.

Pakt, podpisani s Grčijo (27. marca l. 1929) je zaključil odprt vprašanje naša političnih odnosov z našo južno sosedo ter postavil te odnose na normalen tir.

Podpis in veljavljenje pirotskih protokolov z Bolgarsko (o dvolastnikih, o obmejni službi, o prehodu meje) ima značaj urejanja običajnih obmejnih vprašanj.

Oživitvori smo celo vrsto

trgovinskih in ekonomskih pogodb

ter postavili tako na čvrsto, ravno podlago naše gospodarske odnose z dotičnimi državami. Take pogodbe so bile sklenjene s Francijo, z Madžarsko, z Albanijo, s Finsko, z Letonijo in z Eziptom.

Pozkusi za ureditev naših trgovinskih odnosov s Španijo so bili posreženi izvršeni v teku poslednjega let, vendar pa se je šele v l. 1929 uspelo zaključiti trgovinsko pogodbo in dati tako novega poleta izvozu našega lesa in ostalih predmetov na ta veliki konzumni trg.

S konvencijami in protokolom z Grčijo (podpisani 17. marca m. l.) s katerimi smo uredili vprašanje uporabe naše solunske cone in vprašanje orilantskih železnice smo likvidirali dve odprti vprašanji, ki sta že dalje časa povzročali nerazpoloženje v inozemstvu-grških odnosih.

Oživitvori smo tudi več prometnih in obmejnih sporazumov z Madžarsko.

Razen teh bilateralnih gospodarskih konvencij smo ratificirali in vzakoničili nekoliko zelo značilnih

velikih gospodarskih mednarodnih konvencij,

sklenjenih pod okriljem Društva narodov. Sem spadajo: Konvencije o oiašanju carinskih formalnosti, o odpravi omeitev uvoza in izvoza, o izvozu kož, o izvozu kosti, o oiaju, o avtomobilskem prometu itd.

Ratificirane in vzakoničene so dalje naslednje

druge mednarodne konvencije:

o pobujanju trgovine s sužnjem, o pobujanju trgovine z ženskami in otroci, o pobujanju prometa z nemoralnimi publikacijami, o odškodnini za brezposelnost v slučaju brodoloma, o nameščanju mornarjev, o pravičnem združevanju in koaliranju poljedelskih delavcev, o zavarovanju za slučaj bolezni in industrijskih in trgovskih delavcev itd.

Ob koncu tega pregleda je treba posebej poudariti pristop naše države k Kelofovi paktu, s katerim se pogodbe države odrekajo vojni kot sredstvu za reševanje mednarodnih sporov. S tem pristopom je naša kraljevina ponovno dokumentirala svoja pacifisticna stremiljenja.

Procvit Zedinjenih držav

Ameriško bogastvo — Svoboda posameznika — Danes železniški delavec, jutri ravnatelj družbe — Neugodna tla za socializem in komunizem

Procvit Zedinjenih držav je tako velik, da si večina ljudi predstavlja, da so metode, ki jih tu uporabljajo, najizbornejša na svetu in da je najbolje, da Američani ostanejo pri njih, ker so se tako imenitno obnesle. Pred časom je izšel v mnogih ameriških časnikih čuden članek, kojega pisec, g. Arthur Brisbane, razlaga vzroke, zakaj bi se moral vsak izmed 120 milijonov državljanov Zedinjenih držav zahvaljevati Bogu, za to, da imajo največje število telefonov, avtomobilov, radio-aparatur, fonografov, kinematografov itd.

Čisto naravno, je dodal g. Brisbane, da ima naših stotvajset milijonov prebivalcev, ki tvorijo dvajsetino prebivalstva vsega sveta, 4125 milijonov zlatih dolarjev v pesesti, in sicer v pravem zlatu, to se pravi malo več kot polovico vsega zlata na svetu.

Moje mnenje je, da so tri četrtine skupne vsote človeške sreče v notranosti naših mej.

Ugovarjali bi lahko g. Arthur Brisbane, srečnemu tolmachu povprečnega Severnega Američana, da zlato ne pomeni sreče, in da ni nikjer zapisano, da bo zlato ostalo v žepih onih, ki ga imajo sedaj.

Severno ameriška premoč se bo morda enkrat manjšala relativno in sicer v oni smeri, kot se bo ojačevala Evropa in kot bo napredovala latinska Amerika.

Temeljni kamen ameriške vlade in in ameriškega življenja je državljanska svoboda vsakega posameznega državljanja. Glavne točke te državljanske svobode so bile proklamirane v Izjavi nezavisnosti in so jih prevzeli v ustavo Zedinjenih držav. Ameriška vlada ni vlada absolutne moči, pred katero mora vsak posameznik skloniti glavo. Moč vlade je točno določena in v ustavi je nisan, da so pravice, ki niso izrecno določene za državo, rezervirane ljudstvu Ameriške vlade je vzpostavljena, da čuva in brani pravice državljanov.

Ta državljanska svoboda posameznika je temelj, na katerem je bilo zgrajeno vse ameriško življenje, vsa ameriška civilizacija in ves ameriški uspeh. Amerika je nudila vsakemu možnost, da se svobodno udejstvuje in dela po svojih zmogljivostih, pa tudi, da svobodno uživa sad svojega dela. Zato je prišlo v teku 150 let nebroj ljudi iz vseh strani sveta v svobodne Zedinjene države in tako je tu nastal ogromen napredek, ki ga danes vse občuduje.

Kjer je pa osebna svoboda, obstoja neenakosti. Niti dve človeški bitji nimata iste spretnosti, iste nadarjenosti, istih ciljev in iste telesne moči. Tako eden doseže v življenju več kot drugi. Zato ameriška demokracija odklanja socializem in komunizem, ki zastopata stališče, da morajo biti vsi ljudje enaki. Temu stališču stoji diametralno nasproti ameriško stališče popolne osebne svobode.

Kakor je bil na pr. Američan proti carski vladi v Rusiji, ki ni pripuščala osebne svobode, tako je proti bolševiški vladi, ki je tudi ne pripuščala. Zato med pravimi Američani komunizem nikdar ne bo mogel najti privržencev. V Ameriki vprašanje razrednega boja sploh ne obstoja v evropski obliki, kajti zadnji železniški delavec ve na pr., da je lahko čez nekaj let generalni ravnatelj železnice.

A. HUTTER

Tavčarjeva 11/II, poleg sodnice, izdelovalnica steklenih in trebušastih posod, želi osem. danam srednjo leto in se priporoča še za nadaljno usposabljanost. 17300

leznice in navaden telegrafist prvi delničar družbe, pri kateri služi. Tako je n. pr. danes devetnajst vodilnih osebosti, ki so na čelu ameriških transportnih družb, začelo v mladosti kot vagonski delavci v eni ali drugi železniški družbi.

Zato tudi Karl Marksov program nikakor ne odgovarja amerikanizmu in demokraciji. Takšen program splošne kontrole nad individualnim življenjem, delom in zaslužkom bi popolnoma uničil ameriški procvit. Da bi se na razvalinah osebne svobode zgradila avtoritativna vlada kakšne razredne večine, ki bi tirizirala ostale državljane, to odklanja svobodoljubni Američan ravno tako, kot vlado kakšnega cesarja.

Da dobivajo socialisti v Zedinjenih državah, ki imajo največ industrije, torej tudi največ delavcev, pri volitvah le 3 do 4 odstotke glasov, jasno kaže, da tla tu niso ugodna za socialistične ideje.

Dr. Pavel Breznik.

Prepovedani sadovi

Pravijo, da so od takrat, od kar je v Ameriki uvedena prohibicija, mnogi prejšnji abstinenti začeli uživati alkoholne pijače, samo zato, ker so prepovedane.

Prepovedani sadovi so že od nekdaj najslabši in to opažamo tudi pri filmski publiki, ki ravno danes, ko so po izumu zvoknega filma producenti še strožje prepovedali dostop v tofimske ateljeje, skuša se bolj vztrajno kakor prej prodreti v svetilske filma.

Časih je zadostilo, če je posetnik navdel, da ga v ateljeju čaka prijatelj; takoj je dobil dovoljenje za dostop v studio. Toda danes mu tak naiven razlog prav nič ne pomaga.

Dan današnji je celo najslavnostni zvečan in režiserjem nemogoče spraviti v atelje prijatelja ali znanca, razen seveda, če gre za kakoga znanega novinarja ali sicer ugledno osebnost.

A navzlic temu je dosti ljudi, ki se ne strahujejo nikakih ovir in ki skušajo pogosto na uprav rafinirane načine prodreti v atelje.

Tako sta se nekoga dne pojavili v pisarni ateljejev filmske družbe Metro-Goldwyn dva mladi lepi dami, ki sta izročili posetnice, na katerih se je čitalo, da sta novinarji angleškega lista »Manchester Guardian«, in izrazili željo, da bi si ogledali atelje. Trih bi jima bil uspel, da ju ni izdal njun tekaški naglas; naposled so ugotovili še to, da sta si dali tiskati posnetici samo v ta namen, da bi vendar enkrat mogli osebno videti Johna Gilberta.

Se mnogo bolj rafiniran, a obenem tudi drzen je bil nek mladež iz Chicago. Leto dni se je poskušal vtihotapiti v filmske ateljeje in ko je videl, da je vse zaman, se je vrnil v Chicago, se dal tam zapreti v velik zapor in po pošti poslati na atelje družbe »Metro-Goldwyn« v Hollywood. Originalna sleparija bi se mu bila zanesljivo posrečila, če ne bi bili uradniki na hollywoodski pošti premetavali zaboja sem in tja, tako da se je siračak vse potokil in začel stokati in klicati na pomoč. Vendar sta njegova originalnost in drznost vzbudili občudovanje pri Američanih, ki ljubijo vse ekstravagance; dobil je v ateljeju, v katerega se je hotel vtihotapiti, stalno službo.

Odkar se je uveljavil zvočni film, s katerim je prišlo tudi povpraševanje po novih nadarjenih silah, morajo odgovorni uradniki še bolj paziti kakor prej. Tako se je že večkrat zgodilo, da se je Martin Boones, ravnatelj glasbenega oddelka M-G-M, čudil »glasu« te ali one pevke — dokler se ni pri natančnejši preiskavi dognalo, da je bilo priporočilno pismo slavnega učitelja petja, s pomočjo katerega je »pevka« prodrla v atelje, potvorenjo.

Taki in podobni triki zadajajo uradnikom filmskih podjetij mnogo brige in zaradi njih izgube nemalo časa. Zato so podjetja prisiljena, da se čedalje bolj obdajajo s pravim kitajskim zidom.

Gert Grünwald, Hollywood.

„Sreča“, univerzalna d. d.

Z. O. Z.

Ne vem, kje sem že bral, da imajo Angleži posebne sorte patent, ki jih ohrani zdrave, zadovoljne, veskrozi delazmožne in jim podaljša življenje. Pa je stvar preprosta. Takle Anglež sede opoldne za mizo in reče sam pri sebi (tiho): »Zdaj nič ne mislim in sem zelo zadovoljen — zdaj bom jedel in dobro mi bo teknilo!« Potem prične jesti. Nič ne misli, zadovoljen je zelo in tekne mu neverjetno. Po kosilu izpije kozarec vode (kar pa ne spada k patentu) in — gotovo.

Prav rad verjamem blagodejnemu posledicam tega patenta, saj so Angleži brihtni ljudje, imajo svetovni imperij in še mandat nad Sv. deželo.

S patentom je, mislim, vse v redu. Toda se mi zdi, da širši slojem ni dostopen. Je predrag. Bistveni sestavni del patenta je, kakor razvidno, dober in izdaten obed. Menim, da ubogi pari, ki pri opoldanskem odmoru kleplje skorjo kruha in žaltavo slanino, malo pomaga, če tridesetkrat zaporedoma mrmra tisti usodepolni »Zdaj nič ne mislim in sem zelo zadovoljen — zdaj bom jedel in dobro mi bo teknilo!«

S tem patentom zdravje, zadovoljnost, delazmožnost in podaljšanje življenja celokupnega trpečega človeštva ni zagotovljeno.

Je pa tu drug patent, boljši: pred-patent, ki ga odklujejo mnoge uvaževanja vredne lastnosti. In kar je glavno: izumitelj je naše gore list! Zadeva je tale: Vsi prebivalci obeh spolkov na planetu »Zemlja«, ki so dosegli 18 leto starosti, naj ustanove skupno banko na ta način, da vplačujejo mesečno članarino 1 Din. Spričo pojavi se ogromne bančne skupine, ki bi se imenovala »SREČA, univerzalna d. d. z. o. z.«, bi nastopile širom sveta neke reforme, ki bi omogočale vsem prebivalcem zemlje, da se v izdatni meri poslužujejo preje imenovanega angleškega patenta.

Velikastna zamisel, vredna našega gornjalega duha! Z eno samo orjaško potezo je naš veliki rojak presekal gordijski voz, s katerim so se mučili stoletja in stoletja veleumni tujih narodov. V duhu gledam prelesto podobo bodočnosti:

Električna ura oznanjuje — polkan. V razkošne restavracije, polne zrcal in za udobje potrebne ropotije se zgrinjajo zemljani vseh spolkov in starosti. Okretni natakari servirajo razkošna kosila, prijetne vonjave dražijo nos... Srečni zemljani mrmrajo potihem usodni stavek: »Zdaj nič ne mislim itd.« (ter se z očividnim zadovoljstvom posvečajo znamenitega angleškega patenta bistvenemu delu... Nekateri pijejo vodo, drugi malinovec, tretji pivo, četrti ružno vince — vsak po mili volji — saj je vse eno, to k patentu ne spada... Po vseh restavracijah sveta pa visi na častnem mestu v zlatem okvirju slika našega znamenitega rojaka in spodaj se blešči naslov: N. N., dobitnik sveta, dosmrtni generalni direktor »Sreče, univ. d. d. z. o. z.«... Hvaležni pogledi božajo podobo...

Nu, treba bo premostiti nekaj tehničnih zaprek. Saj veste: organizacija, ki ima cilj, da pobori in osreči vse ljudi — ni lahka stvar. Saj vidimo, kako se trudijo odločilni faktorji s podobnimi zadevami že 10 let! Kdo bi jim unal odredi najsvetejšo idealnost in neumorno delavnost? In vendar gre stvar tako počasi naprej!

Vztrajnost bo zmaga! Danes je toli zaželjena Sreča univ. d. d. z. o. z. Zali-bog še nedosegljiva. Dolgo bo še trajalo, nu, obupati ni potreba. Vse pri-de! Peén.

Mark Twain

Pred poroto

»Tu sem sedel, je pripovedoval sodnik, na tem starem sodnem stolu in vodil razpravo. Soditi bi morali velikega, širokoplečnega španskega nepri-dravnika s predznakom obrazom, ker je bil umoril moža neke živalne, mične Mehičanke. Bilo je soparnega poletnega dne, grozovito dolgega, in priče so bile dolgočasne. Nihče med nami se ni zanimal za razpravo razen te ner-vozne, nemirne, hudičeve Mehičanke — saj veste, kako te ljubijo in sovra-žijo; in ta je ljubila svojega moža iz vsega srca, iz vse duše in sedaj je prekuhala vso to ljubezen v žareče so-vraštvo. Stala je tu in ga brizgala iz svojih očij v tega Španca, in zagotav-ljam vas, da je od časa do časa s kakšnim majhnim stranskim bliskom še mene dvignila iz moje brezbrizne udo-bnosti. Nu, da, slekel sem si suknjo in položil svoje pete na mizo, se prete-go-val, potil in kadil eno izmed teh zeljnatih cigar, ki so jih svojčas sma-trali še predobro za nas. Kar se tiče zagovornikov, so bili tudi ti slekli svo-je suknje in so kadili in rezljali po mi-zah — in isto so delale priče in obto-ženec. Nu, stvar je bila ta, da ni tak-šen proces zaradi umora takrat vzbujal nobenega zanimanja, ker so obto-ženca vedno oproščali — saj so porot-niki pričakovali, da jim bo ta ob pri-liki stonil isto uslugo. In čeprav so bili dokazi proti temu Špancu čisto jasni in neovrtni, smo vedeli, da ga ne mo-remo obsoditi, ne da bi vzbujali vide-za, da smo malce prevzetni in samo-voljni proti vsakomur v občini. Kajti tedaj ni bilo pogrebnih vozov in oblek in tako je bila edino spodobna meto-da ta, da je vsak zase imel svoje za-sebno pokopališče. Pa to žensčino je po vsej priliki obsedla misel, da je treba tega Španca obsediti; morali bi jo videti, kako besno je za hip pogledala nanj in kako se je v naslednjem trenutku zazrla s prosečim pogledom vame in kako se je potem obrnila ter skušala v naslednjih petih minutah čitati v obrazih porotnikov. Obraz si je zakrila s dlanimi, kakor da bo vsak hip obupala, a mahoma je bila spet pri stvari in tako živahno in vneto kakor prej. Ko so pa porotniki izrekli sodbo »Ni kriv« in sem obtožencu dejal, da je prost in da lahko gre, se je ta ženska dvignila v vsej svoji veličini, dok-ler se ni zdelo velika in močnata ka-kor ladja s 74 topovi in je rekla:

»Sodnik, če vas prav razumem, pravi-te, da ta človek ni kriv? — ta člo-vek, ki je umoril mojega moža brez vsakega poviča pred mojimi očmi in očmi mojih malih otrok? — in da se je storilo vse proti njemu, kar moreta storiti zakon in pravica.«

Tako je, sem dejal. In kaj mislite, kaj je storila? Nu, obrnila se je proti tistemu režečemu se španskemu rokavčevu kakor mač-ka, v istem hipu je pognila mornar-ski samokres in ga ustrelila pred vsem sodnim dvorom!

Ženska pa je res imela lase na zo-beh, to moram priznati.

Kaj ne? je dejal sodnik z obča-dovanjem. Tega prizora ne bi hotel zamuditi. Na mestu sem preložil sodno zasedanje, pa smo si nataknilni suknje in odšli in vpriporili zbirko zanj in za ne štiri voliče, pa smo jo poslali preko gorovja k njenim prijateljem. Ha, ta ženska je imela lase na zobeh!

Ukradena mojstrovina

Te dni so hoteli prepeljati iz Brus-lja v London znamenito Van Dyckovo sliko »Angelski koncert«, ki jo cenijo na 5 do 6 milijonov dinarjev. Med prevozom so sliko izmaknili neznan-ci in doslej še niso našli za njimi nobene-ga sledu.

A. P. Čehov:

Hudoben dečko

Ivan Ivanč Lapkin, postaven mlade-mič, je tekkel po strni obah z Ano Sem-jonovno Zembičko, z dekletom, ki ima top nosek. Sedla sta na klop. Ta je stala tik ob vodi med gostim grmov-jem. Diven prostorček! Ko človek tu sedi, je skrit pred svetom; vidi jo ga le rube in vodni pajki, ki lete kakor strele po gladini.

Fant in dekle sta imela s seboj trn-ke, posodice s črviči in drugo, kar je potrebno za ribji lov. Takoj ko sta sedla, sta spustila trnke v vodo.

»Kako mi je drago, da sva vendarle že sama,« začne Lapkin, gledaje okoli sebe. »Rad bi vam povedal, Ana Sem-jonovna, mnogo stvari. Ko sem vas prvič videl... glejte, na vašem trnku vleče... takrat sem šele razumel, za-kaj živim. Razumel sem, kje je moje božanstvo, kateremu moram posvetiti vse svoje osebno življenje... Zdi se mi, da je riba velika... Ko sem vas prvikrat zagledal, sem bil že zaljubljen v vas, o, strastno zaljubljen... Ne vlečite še!... Zaključim vas, moja miljenka, ali bi se smel nadejati vaše ljubezni? Ne! Ako ne smem niti pomi-sliti na to, ali bi mogel računati vsaj na... teža!«

Ana Semjonovna pravna roko s tru-hom, potegne in kriknje: v zraku je koprcala srebrnozeleno ribico.

»Moj Bog, prekrasna riba! Aj, ahi!... Mitreie! Iztrgala se je!«

Ribica se je resnično iztrgala, pala na travo, prevrgla se in... smuk v vodo!

Lovč ribico je Lapkin namestu ri-bice nehote ajel roko Ana Semjonovne

in jo brž pritisnil na svoje ustnice... Ona se je branila, pa je bilo že prepoz-no: usta so se jima že sprožila v poljub. Tako nenadoma je prišlo! Prve-mu poljubu je sledil drugi, nato obeca-nje, prisega večne ljubezni... Presreč-ni časi!

A na tem svetu ni neskaljene sreče. V sreči je skrit strup, vedno ga nosi s seboj. Tako je bilo tudi tu. Med tem, ko sta se mlada dva ljubila, prasne iz-nenada iz vode smeh. Ozreta se proti reki in okamenita od plaha: do pasu v vodi je stal dečko... Bil je to gimnazijec Kolia, brat Ana Semjonovne. Sval je v vodi, gledal zaljubljenca in se zlobno smejal!

»A-a-a, vidva se ljubita!« reče. »Le-po to! Povedal bom to mami!«

»Upam, da boste kot pošten člo-vek...« začelja Lapkin zardevati. »Zalezovati je podlo, a prisluškovati nizko, ogabno in zopmo... Nadejam se, da boste kot pošten in plemenit človek...«

»Dajte mi rubelji, pa ne bom pove-dal,« reče plemeniti človek. »Sicer po-vem...«

Lapkin potegne iz žepa rubelji in ga da Kolia. Ta stisne denar v mokre ro-ke, zažvižga in odplava. A fant in de-kle se zdaj nista več toliko poljublja-la...

Drugi dan prinese Lapkin iz mesta barve in čopiče za slikanje, a sestra mu je dala svoje škatice. Potem sta mu morala dati gumb s pasjimi gla-vami. No, hudobni dečko je bil s tem tako zadovoljen, da je še bolj volunil za njima, samo da bi še več dobil. Ka-mor je šel Lapkin z Ano Semjonovno, tja je šel tudi on. Niti za trenutek ju ni pustil na samem.

»Ničvrednež,« je škripal Lapkin z zobmi. »Tako majhen, pa že tako velik ničvrednež. Le kaj bo še iz njega!«

Ves mesec junij ni dal Kolia zalub-ljencema miru. Žugal je, da ju bo iz-dal, pazil je na njiju in jima izvabljal darove. In še vedno je bilo vse to pre-malo, dokler ni začel končno ome-đjati žepne ure. Kaj sta hotela! Bila sta prisiljena, da mu kupita uro!

Nekoč pa se Kolia med obedom, ko so prišli na vrsto kočači, nenadoma nasmeje, pomežikne z enim očesom in vpraša Lapkina:

»Ali naj povem? A?«

Lapkin zardi kakor kuhan rak in ugrizne v prtič namestu v kočač. Ana Semjonovna skoči izza mize in pobe-gne v sosednjo sobo.

V takem položaju sta mlada dva ži-vela vse do konca avgusta, do onega dne, ko je Lapkin končno zaprosil za roko Ana Semjonovne. O, kako srečen dan je bil to!

Ko se je Lapkin porazgovoril z ro-diteljema zaročenke in dobil njiju pri-stanek, je najprej stekel na vrt in po-iskal Kolia. Ko ga je našel, je potegn-l zlobnega dečka za uho... Prilekka je tudi Ana Semjonovna, ki je prav tako iskala Kolia, pa ga je tudi ona ujela za drugo uho...

Zanimivo je bilo gledati, kaka slast je odsevala na licih zaljubljenecv, ko je Kolia jokal in prosil:

»Draga moja, mila moja, gotobčka moja, saj ne bom več. Aj, aj, opro-stita!«

A nato sta si oha zaljubljenca pri-znala, da ves čas, kar se ljubita, nista niti enkrat doživela toliko slasti in ta-ko opojnega blaženstva, kakor zdajle, ko sta hudobnemu dečku navla uro...

Mihail Zoščenko:

Človekova nezgoda

Končano je. Mir besedi. Nikake člo-vekoljubnosti ni več v mojem srcu. Do včeraj, do šestih zvečer, sem še poznal sočutje in spoštovanje do dru-gih ljudi, a danes tega ne morem več, dragi moji. Človeška nevhvaležnost pre-sega že vse meje.

Izvolite vedeti, da sem snoči zaradi svojega usmiljenja do bližnjega straš-no naselil in da se bom moral zato najbrže v bližnji bodočnosti zagovar-jati pred narodnim sodiščem.

Končano! Okamenelo je moje srce in bližnji naj se v bodoče ne zanaša več name.

Šel sem snoči po ulici. Torej, hodim snoči po ulici in vidim — polno ljudi je zabranih pred nekimi vrati. Eden ob-upno kriči, drugi maha z rokami, in sploh — vidim dogodek. Pristopim. Vprašam, zakaj tak šunder.

»Poglejte,« pravi nekdo, »ta držav-ljan si je zlomil nogo in ne more da-lje!«

»Potem,« rečem, »potem o kaki hoji seveda ni več govora.«

Odrinam gledalce in stopim bliže na kraj dogodka. Vidim — neko člo-veče res leži na pločniku. Ustnice ima silno blede in nogo neke v hlačnicah zlomljeno. Siromak je opt s komolci na cestni tlak in godrnja:

»Oprostite, državljani, prepolzko je. Šel sem in padel. Noga, to ni kar ta-ko.«

Moje srce je goreče, polno človeko-ljubja in sploh ne morem videti člove-ške nezdore na ulici.

»Bratci!« pravim, »morda je pa član zveze. Traba bo poskrbeti zanj.«

Seveda takoj skočim v telefonsko celico in pokličem rešilni voz.

»Človek si je zlomil nogo. Podviza-je se na ta in ta kraj!«

Prihiti rešilni voz. Štirje zdravnik-i v belih plaščih stopijo iz njega. Odri-nejo gledalce in hočejo položiti pone-srečenca na nosilnico. Tedaj pa opazim, da ta človek ni prav nič vesel nosilnice. Brca z zdravo nogo vse štiri zdravnike od sebe in jezno vpraš-juje:

»Kaj vendar počenjate z menoj? Meni se mudi domov!«

Zdi se mi, da skoraj joka.

»Kaj je temu človeku?«, si mislim.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj čud-nega. Mahoma slišim — kličejo me.

»Striček,« mi pravijo, »tak ti si po-klical rešilni voz?«

Naznanilo.

Podpisani naznanjam tem potom, da sem otvoril

informacijsko, gospodarsko in posredovalno pisarno

v LJUBLJANI, Kongresni trg št. 1 drugo nadstropje
(poslopje KAZINE)

Moja pisarna se bo bavila s temi-le posli:

1. informacije o obrtnih, trgovskih, industrijskih, gospodarskih, splošno kmetijskih, združenih, šolskih, uradniško pragmatičnih, davčnih in sploh podobnih zadevah;
2. posredovanje pri oddaji, najemanju in izmenjavi stanovanj, trgovskih in obrtnih lokalov ter drugih prostorov;
3. posredovanje pri nakupu, prodaji in izmenjavi nepremičnin;
4. upravljanje hiš in posestev;
5. posredovanje pri najemanju hipotekarnih in drugih posojil;
6. posredovanje in vnovčanje terjatev, nadalje inkaso.

Vljudo vabim interese, da se obračajo na mojo pisarno, ki jim bo v vseh gornjih poslih postregla z najboljšimi in najcenejšimi informacijami ter dala vse potrebne nasvete.

MILAN ČIERMAN, b. pla. ravnatelj.

Morske ribe

za predvečer
pravoslavnih božičnih praznikov
dobijo se jutri v ponedeljek na ribjem trgu.

PREMOG

iz Nemške Šlezije

dospel

Založite se pravočasno

Prvovrstna kakovost
in krasen sortiment

Družba Flirija
Dunajska cesta 46

Telefon 2820 Telefon 2820

Tone Verbič,

tovarnar in posestnik,

Ivanka Verbič roj. Knažlič,

poročena.

VRHNIKA

SMARTNO PRI LITJI

Šoferska šola

Gojko Pipenbacher

Gospodarska cesta 12.

Tečaj: za poklicne vozače in amaterje.
Dnevni in večerni tečaj. Posebni tečaji za
dame. Na željo privaten pouk. — Naj-
boljše reference, garantiran uspeh.

Lokomobila

stabilna, v brezhibnem stanju, s
predkurjavo in pregrevanjem, 35 do
50 HP se kupi. — Ponudbe z na-
tančnim popisom pod »Lokomobi-
la« na upravo »Jutra«. 1438

LOKAL za obrtnike

v Novem mestu takoj oddam. — Po-
nudbe na upravo »Jutra« pod Novo
mesto. 17392

Lepe orehe

letošnje kupuje v vsaki množini

F. Matheis-ovi nasl.
v Brežicah. 17446

Original „Slavia“

stabilni motorji in lokomobile za
kmetijstvo in obrt

1439

Krožne
žage za
žaganje
drv

Agregat
za raz-
svetljavo
in črpanje
vode

Motorji od 2 do 14 HP
Populen, enostaven sistem.
Absolutna zanesljivost — Neznatna
uporaba goriva — Avtomatično ma-
zanje — Nobenih popravil
Generalni zastopnik za Dravsko
banovino

Anton Kremžar

strojno podjetje
Št. Vid nad Ljubljano

Zahtevajte ponudbe in pojasnila. Na
Vašo željo Vas obišče naš zastopnik.
Oglejte si našo veliko zalogo motor-
jev in poljedelskih strojev.

Poročen par prevzame v na-
jem, na račun ali pa v vod-
stvo

dobro ideč hotel

restavracijo ali kavarno
tudi na letovišču.

Ponudbe pod »Strokovnjake« na podr. Jutra
Maribor. 1433

Uradnika za ekspedicijo

verziranega tariflerja iz mlinske
stroke

sprejme velik mlin.

Obširne ponudbe z navedbo re erenc
in plačilnih pogojev ter sliko poslati
na oglasni oddelček Jutra pod šifro
„Pouzdan“ 1/46

Prehľad

kazalci, brošure, pišal-
ni katar, anglo in vse
pišne beležke

zdravi
v ruskih bolnicah pre-
iskujejo in pripravljajo
odlikovan in patentiran

HUDOVSCIN

Na zahtevo dobite bro-
šure in priročnik raznih
bolnišnic o izvrtlosti
HUDOVSCIN.

184, Vardarska ulica 4.
1. Etalje 22, 3. Etalje
75. Dna skupno s poštnino

Zastopnike za Slovenijo

proti proviziji, samo dobro uvedene, spo-
sodne sile,

sprejme veletrgovina tek-
stilne stroke v Zagrebu.

Ponudbe na jugoslovansko Rudolf Mos-
se, d. d. Zagreb, Zrinjskega trg 20 pod
broj 102c. 1464

Selo Stepančikovo in njegovi prebivalci

Humoristični roman.

Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani

Večna kakor pomladni dan je ta knjiga, polna, živahna in smejljiva — po pravici se trdi o nji, da je
najboljši humoristični roman na svetu.

Selo Stepančikovo je najprijetnejša priča »Dostojevščine« za ti-
ste čitatelje, ki sicer ne marajo Dostojevskega, češ, da je premo-
urni ali »prežalosten«.

Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani in velja bro-
šura 44 Din, v platno vezana 56 Din.

Nova knjiga

Nova knjiga

Zahvala.

Ob prebriski izgubi našega nepozabnega očeta,
gospoda

Martina Laha

načelnika v p.

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, ter č. duhovščini. Posebno pa
se zahvaljujemo učitelstvu in pevskega društva za
krasne vence in njihove v srce segajoče pesmi.
Se enkrat: Bog plačaj vsem!

Celje, Wlen, Kairo, La Paz, dne 2. jan. 1930.

GLOBOKO ŽALUJOCI OTROCI.

Črna, bele, rdeče rase
brijejo se s britvicami

„SONDERKLASSE“

svetovno poznana britvica z nepre-
kosljivo ostrino.

Zaloga pri

„JEKLO“ — Stari trg

Oprave za ženine in neveste!

Kompletne spalnice iz smrekovega lesa
od Din 3000.— naprej.
Črešnjava politirana 5500.— Din, ista s
komplet. modroci in podglavki Din 6850.—
Kuhinjaka komplet. oprema od Din 1200
naprej.
Oglejte se lahko pri D. LANCOS, mizar-
stvo, Wolfova ulica 12. 1455

V najem se odda

2 večja zaprta in 2 odprta
prostora

z obsežnim dvoriščem, 2 dozovoma, vse pri-
tično in zaprto, pripravno za večjo obrt v
sredini Ljubljane. Pojasnila daje JOSIP
POLAK, trgovec, Sv. Petra c. 7. 1457

Velepodjetje 180c

verziranega trgovskega uradnika
elektrotehniške stroke

Jugoslovena, s znanjem srbohrvaščine in nemščine. — Po-
nudbe s curriculum vitae pod »Za—21.943« na Publicitas d. d.,
Zagreb, Gundulićeva 11. 1436

OTVORITVENO NAZNANILO!

Cent. občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril v Magda-
lenski ulici št. 33

frizerski salon za dame in gospode

in prošim cenjeno občinstvo za naklonjenost.
Potrudil se bom s solidno in točno postrežbo kakor s smu-
nimi cenami cenj. občinstvo v vsakem oziru zadovoljiti.

Se priporoča

FERDO KOSEM, frizerski salon za dame in gospode, Maribor,
Magdalenska ulica 33. 1402

Radi preselitve

februarja 1930 v hišo št. 11 iste ceste nasproti evangelijske cerkve
prodajam vse v našo stroko spadajoče blago

po nižanih cenah

Elektrotvrška

A. VERBAJS

Gospodarska cesta 13

Naznanjamo, da je s 1. januarjem t. l. izstopil iz
naše službe, in sicer oddelka za centralne kurjave,

montažni nadzornik
g. Hertle Fric.

Priporočamo se za nadaljno naklonjenost ter be-
ležimo

s odličnim spoštovanjem

L. M. Ecker sinova

Ljubljana, Slomškova ulica št. 4

Splošno kleparstvo — Vodovodne instalacije in oddelček
za napravo centralnih kurjav — Telef. int. št. 2933 —
Poštni ček. račun v Ljubljani št. 10.771

1452

Svetne svetle

drž. razredne lote-
rije kupite pri
L. PEVALEK,
Ljubljana, Zidovska
ulica. 1408

Centralne kurjave vodovode

Inženir
Gustav Zemánek
& Co,
družba z o. z.
Ljubljana, Knafljeva
ul. št. 10 — Telef. 2621

Samo 49 Din

Št. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, 3letno
jamstvo.
Št. 105. ista, 19 cm visoka, Din 64.20.
Št. 106. ista, z radijskim kazalcem in urnikom, Din 76.
Št. 120. kovinska žepna ura, z dobrim kolesjem, po-
rojena, in registrirana, 3letno jamstvo, Din 44.
Št. 121. ista, z radijskim urnikom in kazalcem, Din 58.

Katalog gratis in franke!

H. SUTTNER, Ljubljana 4
Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana tovarna ur v švic

1466

Tordka

Bolaffio in sinova

trgovina z vinom in žganjem

naznanja, da je pričela pos'ovati njena podružnica

v Moškanjcih pri Ptuiu

in se priporoča za nadaljno naklonjenost c. odjemalcev.

Arta Bernadot

BELFEGOR

 Pastorovski roman
TRETJI DEL

Drugi dan je Chantecoq, ki ga je spet spremljal Jacques, preobitočen v Cantarelli, ob 4. popoldne pozvonil ob vratih Papillonovega dvorca. Vrata je naglo prihitel odpirat. Ko je spoznal dvojico, ki ga je že večeraj nadlegovala, je takoj grdo pogledal.

»Chantecoq, kateremu ni šel ta neželjeni sprejem prav nič do žrvega, je s popolno vladnostjo vprašal:

»Ali morem govoriti z baronom Papillonom?»

Vratar je odvrnil:

»Gospoda barona in gospe baronice ni doma.»

»Takol!« je dejal detektiv. Mimo je vzel iz listnice pnevmatično zapleto, ki jo je bil sprotaj dobil, in jo pomolil vratarju, rekoč:

»Prebršite!»

Corber je vzel zapleto in bral:

»Gospod baron sporoča Chantecoqu, da ga bo sprejel danes, v četrtak, okoli 4. ure popoldne.»

Podpis je bil popolnoma nečitljiv.

Vratar je z zmedenim obrazom zamrmral:

»To je v resnici pisava gospoda tajnika, Gospod baron je gotovo pozabil, da ima dogovor... zakaj prisedem vam, da njega in gospe baronice res ni doma... Uro bo tega, kar sta se odpeljala z avtomobilom... Neznano mi je, ali se vobče vrnete k večerji.»

»Tega ne razumem,« je rekel detektiv in odšel s svojim spremljevalcem.

Ob istem času se je ustavil pred Chantecoqovo vilo ročni voziček, ki sta ga potirala šofer in grbec, preobitočen v kleparska delavca. Psa sta takoj zalajala. Vrh in čuječi Gautrais je prišel in vprašal dvojico skozi okna:

»Kaj bi pa reda?»

»Plinomer morava zame je odvrnil Lichner.

Tako govoreč je pomolil rasko kos papirja, ki ga je poštel, kakor pazno prebral.

Pandora in Vidok sta uprle oči v Gautrais, čakaje njegovih povelj. Paznik je čez trenutkov vrnil grbcu papir, na katerem je bil pravilno spisal, kakršni so navadno v takih primerih. Gautrais je nato stisnil vrata, rekoč:

»Dobro, stopita noter!»

Šofer se je vrnil k vozičniku plinomer na rame in stopil na vrt. Grbec je vzel torbo s seboj in krenil za njim.

Gautrais je ukazal dogamesta vznemirljivo renčati, naj mirujeta, in stopil k vrtnemu okni je bilo odprto. Skozi okno so se videle bujne oblike gospe žane, ki je pripravljala večerjo.

»Kaj pa je?» je vprašala kua, ne da bi se oddaljila od ognjišča.

»Pridi malce semkaj!»

»Pa moja pečenka?»

»Tak pridi, če ti pravim...»

Marižana je godrnjaje prišla okoli. Ta ji je pokazal šoferja in grbca ter dejal:

»Plinomer sta prišla zamenjati in v klet!»

»Pa moja pečenka?»

»Kaj meni mar! Dobro veš, ne smem ganiti odtoč.»

Marižana se je branila:

»Kratek stik imam!»

»Vzeml leščerbo!« jo je zapel Gautrais.

»Ali nista mogla priti prej?« pomislila Marižana in se vrnila v hišo.

Cez nekaj trenutkov se je spokazala na pragu z električno žepno svetilko v rokah.

»Pojdimo!« je rekla. »In podite se!... Ne maram, da bi se mi pečenka prismojila. Lep ko, mesar ga je nalašč odrezal zame.»

Vsi trije so odšli v klet.

Marižana je peljala dvojico komeru, nato pa je dejala:

»Mudi se mi k moji pečenki... Le sama opravila, kakor vesta, da mora biti.»

To rekoč je dala grbcu svetilko in odhitela na vrt.

Šofer je odvrnil plinomer in ga postavil na tla. Grbec mu je posvetil in obenem preiskal predmet, ki ga je hotel nadomestiti. Nato je velel:

»Na delo!»

»A tako bo ostala hiša brez plina!« je rekel šofer.

»I, kako pa!« je odvrnil Lichner in skomignil z rameni. »Ali me imate za otroka?... Oddvoji bom napeljav v stanovanje tik pod plinomerom... Cisto prav se zgodi plinarni, če izgubi nekaj kubnih metrov plina... Saj ga moramo itak predrago plačevati.»

Med tem, ko sta se Belfegorjeva pomagača ukvarjala s svojim zlovesčim delom, sta se Chantecoq in Cantarelli vrnila v vilo. Chantecoq je prekorajčil vrt in vprašal Gautrais:

»Ali je kaj novega?»

»Nič, gospod... se pravi, pač.»

»Kaj pa?»

»Dva uslužbenca plinarne sta tu in zamenjavata plinomer... Ker sta njiju pooblastili v redu, sem jima dovolil, da sta šla z Marižano v klet.»

»Prav si storil!»

Detektiv in novinar sta stopila v hišo in krenila naravnost v delovno sobo, kjer je Koleta pravkar štala po »Zgodovini Louvra«. Ko ju je zagledala, je vstala in jima stopila naproti.

»Ničesar novega?« je vprašala z živim zanimanjem.

Chantecoq je odvrnil:

»Ne, barona Papillona ni bilo doma.»

Šel je k svoji pisalni mizi, na kateri je ležalo pismo z njegovim naslovom, a brez znamke. Odprl ga je... Bila je karta barona Papillona, ki mu je sporočala, da ga zaradi nepričakovane opravila ves popoldne ne bo doma. Zato pa pride drevi ob 10. uri sam h gospodu Chantecoqu. Chantecoq je zamisljeno zgrbančil čelo in vprašal hčer:

Radiotehnika Tone Pošak,

Ljubljana, Aleksandrova stev. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-čvrsta

SENZACIJA! Troceni aparat za priključek na električni tok Din 1900—

Mladostna lepota!

NOVA KOZA OBRABA. Z uporabo splošnega medicinskega preparata dr. Durraine & Co. Pariz. »Skrupulozno« specializirane poslane v 10-15 dneh po vsaki »lepi« izmenjavi se za 1-2 dni vse grube, madeži, pege, boboljice, madeži in groba koža — obraba poslane notno, svet in mehek, kakor pri najmlajši otroci. — Garnitura stane 22 Din.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRSA. Če ste stena vaše dame. Če prav so grudi, le tako jako za rjans in videnje, zobja bilo a uporabo »Lait da Jauze« zvidno bupnot, okroglost in svetlost v najkrajšem času. — Stane 25 Din.

RAVNO DRZANJE TELES. Če ste se s »Lait« »Geraldine« — po »Lait« normalno držanje in ravnanje, zobja bilo a uporabo »Lait da Jauze« zvidno bupnot, okroglost in svetlost v najkrajšem času. — Stane 25 Din.

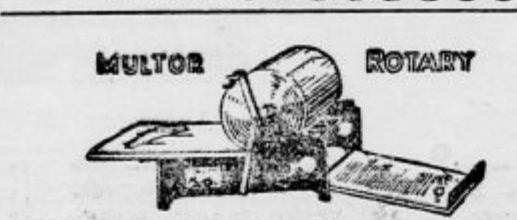
»CENTROPOLIA« kozmetični zavod, Zagreb, Jurjeva 8. Zobja »Lait« brezplačno ilustrovane cenik.

Harmonije

Izdeluje od 3000 Din dalje, jih uglašuje in popravlja. — Harmoniji in klavirji po nizki ceni.

Anton Trampe, Zabnica.

MULTON ROTARY

Najpopolnejši in najcenejši aparat za množenje, poslednji uspeh nemške industrije Multon Co. Beograd, Obilic venac br. 5. Telef. 33—01. 201-a

MICHELISOVA OCILANA KUDELJE I DRNICA UZETA D.,

Stara Palan Bačka poštini pre 17 ustanovljen 884

priporoča po končni ceni

V R V I

za transmisije pogone kakor različne vrvi zaigala, ladje in spave iz prvostne čke konopje tehnično na popolnejše vršene v različnih dimenzijah.

Specijaliteti: transmičke vrvi z patentiranimi spojkami (Schloss).

Jrgovec - dober organizator

in jako spreten prodajalec pošten in neomahljiv želi prevzeti zastopstvo kakega večjega podjetja. Na željo položi tudi kavcijo. Cen e e ponu be na ogl. odd. »Jutra« pod »večji promet v letu 1930«.

100 Din in več

se more zaslužiti z domačim delom vsak dan s našim poznanim dobrim pletilnim strojem »REKORDIA«. Učenje brezplačno. 15-letno jamstvo. Ugodni plačilni pogoji. Zobja »Lait« brezplačno ilustrovane cenik.

»Rekordia«, Hlica 50, Zagreb

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše nepozabne mamice, stare mamice, sestre, tete in tašče, gospe

Jerice Kocijan

se tem potom prav pristrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala še gosp. dr. Ivo Drobniču za njegov požrtvovalni trud, pevskemu zboru »Grafike« za v srce segajoče žalostinke, častitim gg. duhovnikom in vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili na zadnji poti v tako obilnem številu.

Ljubljana, dne 31. decembra 1929.

1441 ZALUJOČI OSTALI

Zahvala.

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob nenačni izgubi našega ljubljenga soproga, očeta, starega očeta, strica, svaka, gospoda

Vladim ra Janzeković-a

kapetana v pokoju

se tem potom prav iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo preč gg. duhovnikom, glasbenemu društvu »Zvon«, prostovoljni požarni bramb in vsem, ki so ga tako častno spremili na njegovi zadnji poti.

Poljane-Troglj-Trst, dne 5. jan. 1930.

Zalujoči ostali.

Sodavičarji!

Sifonske, pokalične in limonadne stebnice, sifonske glavice in stroje znamke »Pochter« kakor di vse ostale potrebščine ku ite najugodneje pri

LJUBLJANSKI KOMERCIJNI DRUŽBI

Ljubljana, Bleiweisova cest18.

Z lasmi je, kakor z obmi:

neguj jih, dokler jih imaš. aročite »Ines«, ki je edino naravno sredst za negovanje lasišča. »Ines« je sestavljen kemik in je torej zanesljivo sredstvo, rast las, proti izpadanju in proti osiveti. — Lonček stane Din 38.—. Razpošiljao povzetju zastopstvo »Ines«, Ljubljana, erosodna ulica 1/1.—12.

Zahvala. 1432

Vsem, ki so ob smrti naše ljube mamice

Neže Perko

izkazali blagopokojni v tako lepem številu spoštovanje in naklonjenost, kakor tudi številne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, izrekamo tem potom našo hvalo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Schwabu, ki je s svojo požrtvovalnostjo lajšal bolečine pokojnici do zadnjega trenutka.

Nadalje se zahvaljujemo ge. Brelihovi in Luznari za požrtvovalno samaritansko delo. Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki so obsuli mrtvo s cvetjem, kof tudi č. duhovščini, ki so jo spremili iz hiše žalostna njeni zadnji poti.

Borovlje, Javornik, dne 5. januarja 1930.

Zalujoča rodbina PERKO z ostalim sorodstvom.

Globoke žalosti naznanjamo v imenu staršev, mancev in prijateljev, da je naš dobi tovariš, gospod

ANTON STAMPFEL

pek. pomočnik v Ljubljani

danes, v soboto, v cvetu mladosti, komaj 19 let star, na zelo tragičen način nenadoma preminul.

Pogreb bo v ponedeljek popoldne iz mrtvašnice Sv. Križa.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1930.

ZALUJOČI STARSI in TOVARISI.

Zavozil ga je

ker se ni znal v pravem času varovati. Zato sedaj leži... Ako se želite o pravem času varovati prehlajenja, hripe, bolečin v vratu, kašlja, hripavosti in sluzenja — tedaj morate vedno grgrati s Fellerjevim prijetno dišečim Elsafluikom! »Elsafluide« z zakonom zavarovani! Skozi 33 let služi to dobro narodno sredstvo in kosmetikum za izpiranje oči in ušes. Notranje pri krčih, želodčnih bolečinah in napetosti — takoj nekoliko kapljic na sladkorju!

To pomaga!

V lekarnah in vseh podobnih trgovinah poizkusne stekleničice 6 Din, dvojne steklenice 9 Din, specialne steklenice 26 Din. Po pošti najmanj 1 zavoj z 9 poizkusnimi, ali 6 dvojnimi, ali 2 specialnima steklenicama stane 62 Din. Pet takih zavojev že s poštino in zavojem samo 210 Din.

Naročila na naslov:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

Stubica Donja, Elsatrg 245

Ako pa potrebujete dobro odvajalno sredstvo, ki krepi želodec, tedaj zahtevajte Fellerjeve Elsa-kroglice, 6 škatlic 12 Din.

Automobilisti! Šoferji!

Ali že poznate »Antifreeze«? Idealno tekočino, katera nikdar ne zmrzne in katera s samo eno polnivitvijo hladilnika obdrži in hladi motor celo zimo.

Antifreeze

à 10.— Din kg, napolnite takoj v Vaš hladilnik, kjer bo eno napolnjenje izdržalo čez celo zimo (10—12 kg).

Naročite ga takoj v najbližji garaži ali direktno pri glavni zalogi: Englebert, Beograd, Dečanska 19.

Nova odobrena karta Jugoslavije razdeljena na bano-vine, inspektorate in sreze.

Velikost 65 cm². Od profesorja Deroka. Cena 20 Din. Izdanje: latinica, cirilica. Naročila na avtorja: Beograd, Majke Jevrosime br. 6. 1299

Bolni na pljučih!

Več tisoč ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti hranitve

ki je rešila že mnoge. Porajba se lahko ob vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen prej premagamo. Nočno potenje in kašelj prenehata, celotna teža se poveča, postopno poapneje pa odstrani bolečine.

Resni moške 11.116

zdravniške znanosti potrjujejo izvrstnost moje metode in jo radi odražajo. Čim prej pričnete z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma brezplačno

dobite mojo knjigo, ki katera boste črpali mnogo koristnega znanja. Ker moj zalagatelj razpošlje vsaga samo 10.000 komadov brezplačno, pišite takoj, da se boste tudi vi lahko prištevali med srečne prejemnike te knjige.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln.

Ringbahnstrasse 24, Abt. 619.

za plesno sezono

AL SKABERNI

Inserirajte v „Jutru“

Cene malim oglašom!

Za oglašje ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddenek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš približen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din.

Telefonske številke 2492, 3492

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tistočas 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

se malih oglašov naj priloži v zvezkah

Cene malim oglašom!

Zenitve in dopisovanja ter oglašje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obnem z naročilom, sicer se oglaš ne priobčijo. Številka čekovnega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani. 11842.

Službo dob.

Pisarniško moč

opremljen s. o. j. Povz. slo. vsebine se zahteva tudi znanje nemškega jezika in strojeopisja. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Mlajši vdovo

tudi uravnavno, brez otrok, iščem kot gospodinja v trgovski hiši. Znanje mora dobro kmetijsko, igrati klavir in biti perfektno zmožna pisanja. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Knjigovodjo (info)

Edem Reflektira se samo za prvotno moč. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Prodajalka

na trgovino mešane blaga na dobi. ki bi tudi pomagala v gospodinjstvu. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Šivilj. učenko

opremljen s. o. j. Povz. slo. vsebine se zahteva tudi znanje nemškega jezika in strojeopisja. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Slugo

za blagovno trgovino iščem Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Mehan. delavnico

ali mehanika za popravilo gramofonov iščem. Dopise na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Trgovski pomočnik

prilagojen dobi mesto v močini in konfekcijski trgovini Jakob Lah. Maribor. 67

Služkinjo

prilagojeno vseh hišnih del in nekaterih kuhinjskih opravil. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Koncipienta

opremljen s. o. j. Povz. slo. vsebine se zahteva tudi znanje nemškega jezika in strojeopisja. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Vaienca

in pošteno hišo in s dobrih solikim aprilevalom sprejem takoj Anton Medvedek. Koroška 17. 151

Kroj. vajenca

opremljen s. o. j. Povz. slo. vsebine se zahteva tudi znanje nemškega jezika in strojeopisja. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

2 pekarska vajenca

z vsaj 2 letno izobrazbo. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Vajenke

na strojno pletenje sprejema Bonač, Strojarska ul. 24. 110

Kmečkoga fanta

posreduje stariša okoli 19-18 let, sprejem takoj. Ljubljana, Iglič, vrtnar. 46975

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

G. Th. Rotman:

Bratec Branko in sestra Mica (Pravilica s slikami) (Ponatis, proročanje)

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Šiviljo

izurjeno v krojevni samostojno, sprejem. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Vešče delavke

iščem za polnopravno nočeno delavko v letu — plača po dogovoru. Janko Krapeč, Pejačević trg 12. Zagreb. 247

Pek. vajenca

iščem, vsaj takoj. Solšek, Polzela, Sav. dol. 176

Kuharico

dobro, samostojno, zdravo in snažno sprejem. Obeč plačati v letu. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dva dobra

gornjih delov. 5 štipendijske sprejeme takoj v stalno službo. Ivan Prešeren, Tivoli. 46991

Dekle

za vsa hišna dela sprejem. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Perfektno kuharico

prejme takoj manjša družina. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Službo natakariče

dobi v kavarni čedna in mlada gospodinja, zmožna nemščine. Prihoditi je hitro, katero se takoj vrne. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dekle

katero kuha samostojno in je enaščno ter zanesljiva. Opravi vsa hišna dela. Sprejem takoj proti dobri plači. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Kovača

srednjih let za izdelavo in popravo orodij. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Učenko

(šiviljo) sprejme F. Jager, modni atelje Kolodvorska ulica 28/1. 312

Mizar. pomočnika

izurjenega v pohištvo, sprejem. Ivan Sveto, Tivoli. 46975

Pridnega učenca

poštenih staršev, z vsaj 2 letno izobrazbo. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Mizar. pomočnika

izurjenega sprejme L. Jug, Kanjarjeva nabr. 23. Ljubljana. 46931

Stenotipistino

zmožno nemške in hrvatske stenografije ter korepografije, sprejme vsaj 2 letno izobrazbo. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Kontoristino

zmožno slov in nemškega jezika, zmožna tiskarskega pisarstva, sprejme vsaj 2 letno izobrazbo. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Strojnika

za parno turbinno, prvotnega vrste, ki deluje elektrarno v Sloveniji za takoj. — V postelje pridejo samo strokovnjaki z daljšo prakso. — Običajne poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Boljša dekle

ki zna tudi šiviti. Iščem 4 leta staremu fantu. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Boljša dekle

ki zna tudi šiviti. Iščem 4 leta staremu fantu. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dobro kuharico

samostojno sprejem takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Pletilja

dobro izurjena na Dubled vzorčnem stroju, se takoj za vsa dela sprejme za takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dobra prodajalka

izurjena posebno v manu. tur. zmožna sama voditi trgovino, ali vsaj pomoč. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Začetniko

z znanjem nemščine, strojeopisja in stenografije, sprejem vsaj 2 letno izobrazbo. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Trgovski potnik

za prodajo vseh vrst moškega perila po meri in najvišjih cenah. Iščem za Koroško, Hričakovo in Dalmatijo. Potrebno 5000 do 10.000 Din kavej. Visk. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Potnika

za prodajo vseh vrst moškega perila po meri in najvišjih cenah. Iščem za Koroško, Hričakovo in Dalmatijo. Potrebno 5000 do 10.000 Din kavej. Visk. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Kuričja

parnih kotlov, prvotnega vrste, ki deluje elektrarno v Sloveniji za takoj. — V postelje pridejo samo strokovnjaki z daljšo prakso. — Običajne poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Služkinjo

iščem za takoj na delo k trgovini. Dobroplača, stara 25 let, sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Služkinjo

vajeno kuha, pošteno in enaščno hišo in s dobrih solikim aprilevalom sprejem takoj Anton Medvedek. Koroška 17. 151

Mesto gospodinjice

dobi v pokojnici vdova. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Praktikanta

najraje absolventa trgovske akademije sprejme zavod »Triglav« v Ljubljani. 384

Knjigovodkinjo

verznanca išče večja domača zavarovalnica. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Blagajničarko in prodajalko

sprejem za trgovino etel. v Ljubljani. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

2 izprašana logarja

od katerih eden jako posreduje nadog. doba službo na gozdnem posestvu na Hrvatskem. Razumeti se morata na lov in na vzgojo gozda. Stanovanje, kurjava in zemlja v naravi. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Tvorica karoserije

Matijski Reich in sin v Novem Sadu sprejme prvotne sedelja lakirane-brizgalice, kolarje za avto karoserije pojele in prvotne tiskarje. 434

Boljša dekle

ki zna tudi šiviti. Iščem 4 leta staremu fantu. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Boljša dekle

ki zna tudi šiviti. Iščem 4 leta staremu fantu. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dobro kuharico

samostojno sprejem takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Pletilja

dobro izurjena na Dubled vzorčnem stroju, se takoj za vsa dela sprejme za takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dobra prodajalka

izurjena posebno v manu. tur. zmožna sama voditi trgovino, ali vsaj pomoč. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Začetniko

z znanjem nemščine, strojeopisja in stenografije, sprejem vsaj 2 letno izobrazbo. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Trgovski potnik

za prodajo vseh vrst moškega perila po meri in najvišjih cenah. Iščem za Koroško, Hričakovo in Dalmatijo. Potrebno 5000 do 10.000 Din kavej. Visk. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Potnika

za prodajo vseh vrst moškega perila po meri in najvišjih cenah. Iščem za Koroško, Hričakovo in Dalmatijo. Potrebno 5000 do 10.000 Din kavej. Visk. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Kuričja

parnih kotlov, prvotnega vrste, ki deluje elektrarno v Sloveniji za takoj. — V postelje pridejo samo strokovnjaki z daljšo prakso. — Običajne poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Služkinjo

iščem za takoj na delo k trgovini. Dobroplača, stara 25 let, sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Služkinjo

vajeno kuha, pošteno in enaščno hišo in s dobrih solikim aprilevalom sprejem takoj Anton Medvedek. Koroška 17. 151

Mesto gospodinjice

dobi v pokojnici vdova. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Praktikanta

najraje absolventa trgovske akademije sprejme zavod »Triglav« v Ljubljani. 384

Knjigovodkinjo

verznanca išče večja domača zavarovalnica. — Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Blagajničarko in prodajalko

sprejem za trgovino etel. v Ljubljani. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Krojaškega vajenca

zdravstveno sprejem takoj. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Dobro šiviljo

iščem za takoj na dom. — Naslov v oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Ali naj Vam še enkrat povemo?

Mi angažiramo delavce agente proti plačilu in 90 odst. proviziji za prodajo blaginjskih predmetov z elegantnimi praktičnimi darili. Generalna agencija Ljubljana »Omnia«. Miklošičeva cesta 14. 319

Gospod. in damam

inteligentnim nudimo najboljše možnosti za učenje. V postelje pridejo samo strokovnjaki z daljšo prakso. — Običajne poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Privatne stranke

kdor obiskuje, dobi lep začetek v vsakem letu. Pošila daje R. Corić, Ljubljana VII. 354

Nemško

konverzacija in pouk nudi izobražena gospod. in ž. 10 let ure. — Vrata na Poljanski cesti 13/11. levo. 249

Trgov. predmete

posreduje Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

I. obl. kon.

šoferska šola, Ljubljana, Donaj tel. 2236. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Inštruktorja

matematike in javne mehanike. Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« po šifro »1054«. 253

Otvoritev

novih tečajev francoske, nemške, angleške, italijanske, španske, moderne metode. Met. hitro, zanesljivo. — Akademijsko naobrazbo predavatelji. Vojkova ul. št. 4. Vpisovanje 10-12. 18-20. 47066

</

Enodružinska hiša
po ugodni ceni naproja.
Vojko Stanko, Vozarska 18.
Pobrezje. 273

Vi hočete zidati?
Načrti, projekti in zidane
mašerije. — Poudarimo po
inženirski arhitekturi na ogl.
oddelku »Jutra«. 23

2 družinsko vilo
prodam v bližini Trilave.
Naslov v oglaševalnem oddelku
»Jutra«. 235

Posredovalnica
Zagorski, Maribor
Tattenbachova ulica št. 19
ugodno prodaja posestva,
hiše, gostilne, žage in tr.
govine. 263

Industrijsko podjetje
vse potrebne ali primarne
oblasti na periferiji Ljubljane.
Naslov v oglaševalnem oddelku
»Jutra«. 370

Dve vilji
v Ljubljani s vrtni in
250.000 Din. 250.000 Din
sta naproja v Račinski
prijateljski družini hišnih
posetnikov v Ljubljani. Sa-
londrova ul. 6. 469

Lokali
Pekarno
na prometnem kraju izjem-
no za kavi ali 1. aprila
Naslov v oglaševalnem oddelku
»Jutra«. 229

Trgovci in obrtniki
pozor!
Trgovino s mešanico bla-
govin prodam veliki mudi
za kavi ali 1. aprila
Naslov v oglaševalnem oddelku
»Jutra«. 229

Lokal
pripravljen za trgovino, briv-
ca ali krojača. v novi ko-
loniji ob Kovačici. Ljub-
ljana VII. Podlbenarskega
ulice. 194

Zamenjava trgovine
Velika s meš. blagom, pro-
vostna točka, se radi
bojnost zamenja za si-
er manjšo dobro izločilo.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra«. pod »Območje«
javnosti. 187

Za pisarno
oddam 2 sobi v Sečnovi
oddelku »Jutra«. 147

Lokale
razne velikosti, nova ure-
dila oddam na Krakov-
skem nasipu. — Polasila
daje »Vojko Stanko«
na ulici 1. 467/3

Hrastove pontičele
(Bazilicijev) kupuje to-
kobe R. Schenk, Sušak.
461935

Kovačnica
na stalni dobi dobro vpe-
ljano, oddam privlačno
mu kovaču v izdelovanje
sekar in drugega orodja.
Ponudbe pod »Prvo-
vredni kovač« na podru-
mju »Jutra« v Celju. 272

Pisarniški lokal
v središču Ljubljane.
Sprejem takoj ako mi kdo
odstopi primeren prostor
od svojih poslovnih prostorov.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Pisarni-
ski«. 289

2 skladišči
a pisarniško sobo oddam
takoj. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 372

Dva cestna lokala
za obrt in stanovanje, na
prometni cesti oddam. Če
treba preurediti sobo. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Lokal«. 1134

Pisarniški prostori
veliki in svetli, porabljivi
tudi za manjšo industrijo
od takoj na razpolago na
Dunajski cesti 31. Izotom
se tudi odda veliko in su-
ho skladišče. 444

Vrtajem
na prometnem kraju od-
dam takoj ali 1. februar-
jem v najem. Adolf Vrtan-
čič, Celje Mariborska c. 1.
281

Trgovino
manufakturno ali spedi-
sko vsemu, v najem v me-
stu ali na delu. — Naslov
na »Vojko Stanko« na ogl.
oddelku »Jutra«. 46982

Stakljarji in peki!
V Kranju, velikem industri-
nem, središču Gorenjske
oddam v najem lepe
prostore in lokal

Mesnico
na prometnem kraju od-
dam takoj ali 1. februar-
jem v najem. Adolf Vrtan-
čič, Celje Mariborska c. 1.
281

Trgovino
manufakturno ali spedi-
sko vsemu, v najem v me-
stu ali na delu. — Naslov
na »Vojko Stanko« na ogl.
oddelku »Jutra«. 46982

Stakljarji in peki!
V Kranju, velikem industri-
nem, središču Gorenjske
oddam v najem lepe
prostore in lokal

Mesnico
na prometnem kraju od-
dam takoj ali 1. februar-
jem v najem. Adolf Vrtan-
čič, Celje Mariborska c. 1.
281

Trgovino
manufakturno ali spedi-
sko vsemu, v najem v me-
stu ali na delu. — Naslov
na »Vojko Stanko« na ogl.
oddelku »Jutra«. 46982

Stakljarji in peki!
V Kranju, velikem industri-
nem, središču Gorenjske
oddam v najem lepe
prostore in lokal

Mesnico
na prometnem kraju od-
dam takoj ali 1. februar-
jem v najem. Adolf Vrtan-
čič, Celje Mariborska c. 1.
281

Hotel »Nova Pošta«
v Rimekih toplicah se od-
da v najem. Vpraša se o:
»Stari Pošti«, Rimeke to-
plice. 166

Gospodinja
ki poseduje posebno priv-
atno in je zmožna kavelje
vzame gostilno na račun
ali v najem. Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra gostilna«. 367

Dijakinja
stanovanja
za 1 ali 2 dijake (dijak-
in) v viš. nast. 15.11.9. 439

Sedmošolec
15. in 16. januarja sta-
novanje pri boljši nemški
družini. Ponudbe na oglas-
ni oddelku »Jutra« pod »Sed-
mošolec«. 227

Sobo in hrano
za 1 ali 2 dijake (dijak-
in) v viš. nast. 15.11.9. 439

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritiš-
lo oddam takoj. Naslov v
oglasni oddelku »Jutra«. 47117

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Sobico
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Lepo sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Dve prazni sobi
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Dve sobi
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Lepo sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Elegantno sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Gospodična
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Zračno sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Gospodično
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Lepo sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Sobo in hrano
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Lepo mesečno sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Boljši gospod
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Lepo sobo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Separirano sobico
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

2 prazni sobi
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

2 opremljeni sobi
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

2 opremljeni sobi
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Gospodična
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Velecenjeni!
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Katera
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Drž. uradnik
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Gospodična
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Vdova
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Znanja želi
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Nemka
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Koncertne citre
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Piano
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

4 stroje
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Lokomobil
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Ivo
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Dojčica
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Damo, blondinko
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Kateri gospod
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Vdova
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Delve simpatični gđ.
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Mlada gospa
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Več kanarčkov
oddam. Naslov v oglaševalnem
oddelku »Jutra«. 416

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“
in kolesa,
najboljša v materialu
ter najlepša v opremi kakor tudi
pisalni stroji
„Urانيا“
so samo

pri **Jos. Petelinc, Ljubljana**
Telefon 2913

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.
Večletna garancija! Ponk v vazenju brezplačen!

V hotelu Miklič, nasproti glav. kolodvoru
1435 v Ljubljani

Se odda več mesečnih sob v najem.

Sobe so opremljene s centralno kurjavo, električno razsvetljavo
in tekočo vodo v vsaki sobi s postrežbo skupaj za 600 Din.

V novem hotelu je vse najboljše in najpraktičneje urejeno. Poste-
lje so vse medene (mesingaste), žimnice iz najboljšega žime, kratko-
malo oprema in priprava je iz najboljšega materiala, absolutna
čistoča in higijena, kopalnica, dvigalo itd.

Kdor si novi hotel še ni ogledal, naj to ne zamudi in prepriča-
se bo, kako je uzorno, praktično in udobno urejen in opremljen.
Vseh sob je v novem in starem hotelu skupaj 72.

Trgovina ortopedičnih apar-
atov, umetnih udov, vseh vrst
bandaž, trebušnih in kilnih pa-
sov, obvez, vložkov za ploščna-
te noge in ravnodržalcev kakor
tudi vse higijene priprave za
postrežbo bolnikov.

Vedno velika izbira vseh pri-
prav za britje in v to svrhu spa-
dajočih predmetov.

Brušenje vseh vrst rezil, po-
nikljanje, popravila samo pri
tvrdki

G. Besednik
in drug
1425
Ljubljana

Prešernova ulica 5 — (Telefon 2439)

3 besede

Altvater

16994

Gessler

Jägerndorf

najboljši rastlinski liker

se v Jugoslaviji povsod dobi

Zastopstvo: Janke Uhler, Maribor, Stolna ul. 5

Naznanilo otvoritve trgovine!

Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da otvorim s da-
našnjim dnem t. j. 5. t. m. v Škofji Loki v hiši g. Thalerja
št. 108 na novo opremljeno

delikatesno trgovino
s točenjem brezalkoholnih pi-
jač, kave, čaja, mleka itd.

Skrbela bom, da bo v zalogi vedno sveže blago po najni-
žjih cenah in solidna postrežba.

Za obilen obisk se najvjudneje priproča

1297

T. Kavčič

Dvokolesa najboljših svetovnih
znanih v veliki izbiri, zelo poceni
Najnovejši modeli otroških vozičkov
od preprostega do najfinejšega, in
igračni vozički v zalogi Več znanih
kvalitnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevm-
atika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.
TRIBUNA: F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

Najboljši ameriški modeli.

3 leta kredita!

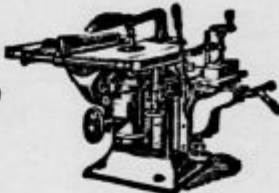
Vse vrste posameznih in univerz. strojev za
mizarstvo, kolarstvo in žage
s obratom za jermenje in vzdanimi elektromotorji.
Kroglična ložišča.

Dobavljajo:

**WELKER WERKE,
J. WACHSTEIN**

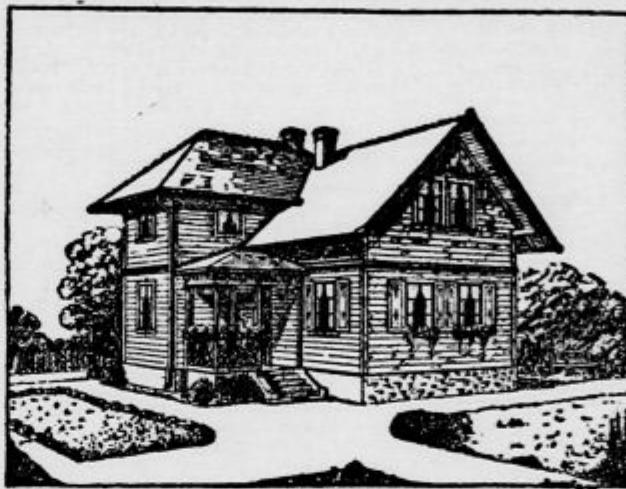
WIEN X/6, Laxenburgerstrasse 14

Poset jugoslovenskih zastopnikov brezplačen!

Najboljši ameriški modeli.

Želja vsakega človeka je,
imeti svojo hišo na svojem
zemljišču — svoj lastni dom.
— To se vam izpolni, ako
naročite pri spodaj imeno-
vani tvrdki leseno hišo. —
Tvrdka izdeluje v svoji to-
varni moderne lesene hiše
ce od Din 22.000 naprej. —
Z leseno zgradbo dosežete
najzdravejše stanovanje. S
priprosto izdelavo umetni-
ško lep učinek in prikuplji-
va domačnost. — Lesene
stanovajske stavbe gradijo
v največjem času kulturni
narodi, posebno v Nemčiji,
Švici in dr. — Dobavni rok
od dneva naročila do iz-
vršitve 1—2 meseca. —
Tvrdka izdeluje tudi večje stanovanj. barake, delavnice, skladišča, razstavne in dru-
štvene dvorane velikih razpelin s vporabo last. patenta »Rafle Jug. Pat. št. 4755.

Lesna industrija

1302

FRAN RAVNIKAR

Ljubljana, Linhartova ulica 25 — Telefon šte. 24—15

Hišni posestniki graditelji

1422

Najkakovnejša s koksom kurjena peč. Samo 4 kg koksa za
vsakih 100 kub. m za čas 24 ur.

AMERICAN-HEATING

glavno zastopstvo za Jugoslavijo,
AMERICAN HEATING — ZAGREB, Maravska 15

CITROEN - avtomobile

najnovejše 4 in 6 sedežne odprte in za-
prte kakor tudi tovarne in avtobus-chassis

z odplačilom v 12 in 18 mesecih nudi tvrdka

24

Lampret in drug, družba z o. z., Ljubljana, Nunska ul. 19

Vsakovrstne trgovske knjige, strace,
mape, noteze, herbari e od emalne knji-
žice, bluke, zvecke i. t. d.

prodaj po skrajno ugodnih cenah!

NA DEBELO - - NA ORABNO

Anton Janežič
LJUBLJANA Florjanska ul. 14

Knjigovoznica in čitalnica trgovskih knjig

Mladost,
svežost, lepota!
**CREME
DARUVAR**

Najbolj dovršen proizvod moderne in
znanstvene kozmetike. Kar po prvi spo-
rabi postane koža sveža, mehka in fina
odstrani vso nečistočo, muhoje, spuša-
je pege, rdečico, sosa in drugo. Na za-
hitev smo razposlali okoli 30.000 po-
kušnjskih puščic ter na temelju tega pre-
jeli mnogo priznanj in nad 20.000 naro-
čil. Ne verujte nikomur, ampak za-
bite vajte brezplačno poskusno puščico, da
se prepričate. Pošljemo vam jo brez
plačila, ako nam pošljete za stroške v
znakih Din 2.— Originalne trgovske
puščice dobite po ceni od Din 15.— v
vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto
pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

Uradnik

iz stavne stroke vsestransko verziran in s dobrim nasto-
pom, zmogen vseh pisarniških poslov s znanjem poleg
slovenščine perfektno srbohrvaščine in nemščine se sprej-
me za Ljubljano. Lastnoročno pisane ponudbe je vpo-
slati pod šifro »Stavni uradnik« na oglasni odd. Jutra.

1428

GLASBILA

direktno in tovarno!

zahlevajte takoj naš

brezplačni glavni cenik

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

podr. MARIBOR - t. B 101

Violina od 95 Din, mande-
lin od 135 Din, gitare od
207 Din, ročne harmonike
od 85 Din, gramofoni od
345 in tamburice od 96 Din.

IVAN BERNIK

izdelovatelj šaluzij in rolet

Ljubljana, Linhartova ul. 16

Naprava rolet v stara okna brez poškod-
be zidu in slikarjel

Posebno priporoča rolo za okna pri novih stav-
bah, sistem »Ljubljana«.

Najcenejša dobava vsakovrstnega ripsa in da-
mast-rolo (drvonike) po vzorcih.

Šaluzije se izvršujejo v vseh barvah po želji
naročitelja. »Flos« avtomatični zastori zavijajo
vedno v zalogi.

NOVOST! Vsakovrstne orijentalne zavese mod
okni

Vsa popravila se točno in ceno izvršujejo.

Pojasnita in proračuni brezplačno.

Advokat

dr. FURLAN ANTON

kasacijski sodnik v p. otvori svojo

odvetniško pisarno v Novem mestu

(v Pintarjevi hiši na Ljubljanski cesti)

Veliko, suho in zračno

skladišče v središču mesta se takoj ožda

Vprašanja na upravo lista pod št. 4

Za velike
PLESE

in svečanostne
prilike

na'lepši modeli

v večernih oblekah,
coccali jopcih,
ogrtač h,
kozuhih in
večernih kiobukih.

Nov material,

Nova in lija

Nove barve.

Hiša za modele

Schwarz

Gradec (Graz)

Herrengasse 3

Naš ilustrirani predovstni
katalog pošljemo tudi v
inozemstvo brezplačno

ASTMOL

BRONCHIAL CIGARETE

so najsigurnejše sredstvo proti astmi,
tesnobi, zasluženosti in vsem astmatič-
nim nadlogam.

Iste se pušijo kot vsaka druga cigareta, ter ublažujejo
takoj, kré popušča, sluz se raztvaja in nočni mir ni več
moten.

Dobivajo se v lekarnah.

Na znanje gosp. trgovcem,

da dobe

1293

„Slavuj“ gramofone

lahko direktno pri graditelju istih za tovarniško ceno

V. VUJANOVIČ

izdelovalec gramofonov in glasbil

Karlovac, Radićeva ulica 16